

העולם הזה

סידרת המועמדות הסופית בתחרות

פאל"ב 59 המי"ס

שתחסוך

יתווספו
לך

333 פר'

וכספך
יהיה
מובטח

פתח
חשבון

"חסכון
פרט"

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

תחתן טוב פוגע בירה השלישית. נדמה לי כי אותו כלל חל על הקלפי הנסיונית של העולם הזה.

בשבועיים הראשונים אמנם היו התוצאות מאלפות, אך בודאי לא שיקפו את התמונה המלאה. כי חלק גדול מן הקהל לא ידע עדיין במה המדובר, ואחוזי הבלתי-משתתפים בהצבעה עלה על אחוזי המשתתפים. כפי שחולית-החקר ציינה בדו"חיהם שלה (העולם הזה 1142, 1143), הרי אחוז זה של המשתתפים בהצבעה נתן יתרון למפלגות אשר אוהדיהן נלהבים ביותר. לכן עלתה תנועת-החרות בשבועיים אלה על מפא"י.

השבוע, בשלוש קלפיות נפרדות, זנק אחוז המשתתפים למעלה, כלל את רוב רובם של הנשאלים. כך נעשתה התמונה שלמה הרבה יותר. הצטברות הנסיון אצל חולית-החקר עצמה הבטיחה שלמות זו: היא למדה להציב את הקלפי בצורה המונעת מראש כל אפשרות של השפעה מאורגנת על התוצאות. למשל: ברכבת נוסעת, בה אי-אפשר לחברי שום מפלגה להזעיק תגבורת.

גם הפעם יש להזהיר כי התוצאות של כל קלפי בודדת שהיא, אינן יכולות לשקף באופן מדעי את התמונה הארצית בשלמותה. כל קלפי תלויה בתנאי המקום והשעה. כדי לעמוד על תנאים אלה, ייטיבו הקוראים לעשות אם ישימו לב להערות החוליה לגבי ניתוח התוצאות. גם אחוזי ההשתתפות לא הגיע עדיין לאחוזי המשווער של המשתתפים בבחירות לכנסת הרביעית.

אולם בסך-הכל, דומיני כי הקלפי הנסיונית של העולם הזה היא כיום האמצעי הטוב ביותר הקיים בארץ לבדיקת מצב-הרוח של הציבור, כפי שהוא משתנה ממקום למקום ומשבוע לשבוע. העיתונים הצרפתיים, שציטטו השבוע את תוצאות הקלפיות הראשונות, הצטרפו להערכה זו.

אני מקווה כי עד למועד הבחירות, ימלאו קלפיות אלה תפקיד חשוב ויעזרו למרכזי המפלגות ולציבור להעריך את הסיכויים הערכה נכונה.

★ ★ ★

כאדם המעריך את מפעלה ההיסטורית של מפא"י, אף שהוא מתנגד אישית לדרכה בהנהגה, אני מצטער תמיד כאשר מפלגה כה גדולה ורצינית מחפשת לה ביטוי בבטאוניה-רפשה, שהיו מבחינים גם כן של יושבי-הקרנות.

אי-אפשר לשכוח את רימון, עתון-הרפשה בו השקיעה צמרת המדינה קרוב לחצי מיליון לירות, בנסיון-שוא להרוס את העולם הזה. עד היום לא נמצא איש שיקבל על עצמו בפה מלא את האבהות לתיוק דפקטיבי זה. אנשי מגוון-החושך וסדי קולק טוענים בהתרגשות שלא הם שפכו את הזוהמה, אלא משה דיין ושמעון פרס — וחסידיו שניגם אלה מכחישים את הדבר בשפף-קצף. כל המכחישים מוכנים להטיל את האחריות הישירה על דויד בן-גוריון. נזכרתי בפרשה עגומה זו למקרא בטאון חדש, הדומה להפליא בסגנונו ובגישתו לרימון. כנחתי לעלון בשם ישר לענין. המוצא רשמית מטעם מפא"י לצרכי הבחירות. הוא מכיל אוסף כה מבחיל של השמצות אישיות, שקרים אינפנטיליים וגילויי פסיכופאטיה, עד שמלבד רימון אי-אפשר למצוא דומה לו.

תמהני על כך שמפא"י מזהה את עצמה עם חרפה זו דווקא בשעה שהיא מבקשת לעורר את אמון האורח כמפלגת-שלטון רצינית, אחראית וגאורה.

עלון זה כולל, בדרך כלל, בכל גליון, כחצי תריסר השמצות על העולם הזה ועלי אישיות. בפעם האחרונה הוא יצא בהתקפה פרועה על הקלפי הנסיונית. אחרי שרימון הכתיבני בשעתו כסוכן הראשי של הקומוניזם הבינלאומי בישראל, מאשים אותו עתה לענין שהקמנו את הקלפי הנסיונית כדי לשרת את חרות הפאשיסטית.

למולה של מפא"י, אין חברה מתיחסים כנראה ברצינות רבה לעלון זה — והראיה: מאות אוהדי מפא"י שהצביעו השבוע בקלפיות הנסיוניות שלנו, ובצורה זו הנחילו למפ"לגתם נצחון. בין המצביעים היה עסקן מפא"י כה גודע כמו משה שחל, ראש מפא"י בעיר התחתית של חיפה ואחד מפעיליה הראשיים בפרשת ואדיסליב.

הקהל הרחב — וחברי מפא"י בכלל — רוחש אמון לאובייקטיביות המוחלטת של העולם הזה ואינו מפקפק ביושרו. אחרת לא היה משתתף בהצבעות הקלפי הנסיוניות. בטוחני שמרכז מפא"י, עם כל התנגדותו החריפה לנו, שותף לאמון זה.

בכל זאת הריני רוצה לחזור על הצעתי מן השבוע שעבר (שאותו עלון מפא"י שכתב להזכירתי): שמרכז מפא"י, וכל מרכז מפלגתי אחר, ישגרו משקיפים שיהיו נוכחים הן בשעת ההצבעה והן בשעת מנין הקולות. אנו מצפים להודעה על כך.

אורי ספינקא

מכתבים

אויבת הלאומיות העברית. הוא מוכיח כי סרוב האנף הלאומי של החזית העברית ספף קיר את האחריות העבריים בידי מפא"י ו"מקסי". האין דייסה זו בין מפא"י ומקסי? מוסדתה יתר על המידה?

ש. יעקב, רמת-גן

מדוע השמעתם פעמיים במאמר אחר (ה-ה) נידון? העולם הזה 1141 את אליעזר ליב? נה, אחר מחוגי הדעות הנדונים שלנו, כי "מהפכניסטים"?

ישראל אלכסנדר ואן-דייק, רמת-גן

כמו שהספדו של אנטוניוס קומס את העם על רוצחי קיסר, כך, מקווה אני, יביא הכ"פ פרו של העורך להערכה חדשה של רוצחי הרעיון...

אליהו טננבאום, תל-אביב

פסל בחקירה

אני מתפלל עליכם, מדוע טרם טיפלתם ברבותה של הוועדה הפדלמנטרית לחקירת מאורעות ואדיסליב?

מדוע לא כתבתם כי איזו צורה היא נבי חרה ועל איזה בסים היא הוקמה? הלא אותו משטר, שאנו נלחמים בו כדי לשי פו את רמת חיו של המקומה, הוא שיו הרכיב נעשה זו. אי נני רוצה להעמק בשאר חברי הוועדה, אעבור כאן על דמור תו של הרב אבנר הצירה בלבד.

מיהו הרב אבנר הצירה? הוא אדם דתי, יודע תורה, כי רב כבודו כמסופר.

אבל אין לו שום זכות חוקית או מוסרית להיות חבר בוועדה חקירה זו, מכיוון שאינו בקי בעניינים בהם דנה הוועדה.

לפני שצורה לוועדה נשלח כבוד הרב לב, דוק מה מצב העניינים. זה היה יומיים אחר ההפגנה שבאה בעקבות פציעתו של אליסריה.

בקהרשו

כמשורר קומניסט, לא יכולתי שלא להניב על אותם פסוקים כדברי העורך ב"הני" הן האחרון, המתעכבים על פעולות המפלגה נה הקומוניסטית. כתב אורי אבנרי: "מקסי" היא אויבת הלאומיות העברית כשם שהיא

איש השנה

האם אני הראשון המציע את המועמד ל-איש-השנה של תשי"ט? אם כן: עקיבא אל-קריה, האיש שנורה על-ידי השוטרים ושרמו הכתים את הדגל שהתנוסס מעל למאורע החשוב ביותר של השנה: ואדיסליב.

גדי נחשון, חיפה

הקורא נחשון הוא הנחשון. כמו בכל שנה, מוזמנים גם שאר הקוראים להציע מועמדים לתואר איש-השנה, וכן לתואר אנשי עולם, המרחב, המדיניות, הכנסת, הכלכלה, המשפט, האמנות, התיאטרון, הספרות, העיתונות, ה"דת, המדע, הרפואה, הספורט, האשה והאיש הצעיר של תשי"ט.

מות הרעיון

אינני נחון בכשרונותיו של אנטוניוס, אולם ברצוני להוסיף מילים מעטות על הסיפור של העורך, "רעיון וז"ל" (העולם הזה 1143). כאדם שרחק מכל פעילות פוליטית, בחשב השנים האחרונות, עכתי גם אני בעניין רב אחר הצעת, "הפעולה השמית" לקבוצות החרושות, שהתארגנו תחת מצע דר מה — שינוי המשטר — להחליף יחד ברי שימה משותפת המבוססת על שש נקודות מוסכמות. אם כי שיערתי כי הפעילות היא אישית בקבוצות אלה משפיעה מאד על דר כן, לא ציפיתי ל"לא" כה מוחלט.

איני רוצה לחזור על כל הנקודות החבוי יות ברעיון. אורי אבנרי עשה זאת טוב יותר במאמרה-ההפסד שלו. יש לי רק תמיהה אישית משלי: כיצד מקוות קבוצות אלה, אם אמנם אומרות לו ללכת לכנסת, שבחזרי הן הפוטנציאלים היסודיים כי אכן כוונתן היא הפלת המשטר, בעוד שהן עצמן סרבו להודות עם שש נקודות המוקד היכולות לערער משטר זה?

ד"ר ר. אבניאלי, ירושלים

כמשורר קומניסט, לא יכולתי שלא להניב על אותם פסוקים כדברי העורך ב"הני" הן האחרון, המתעכבים על פעולות המפלגה נה הקומוניסטית. כתב אורי אבנרי: "מקסי" היא אויבת הלאומיות העברית כשם שהיא

נוער עברי!

אתה מואס במפלגות, אתה מרגיש כי "כולם אותו הדבר". אתה חש את ריח הריקבון והשחיתות הנודף מכל עבר. אתה מרגיש כי משטר מעובש דן אותך לחיים של ריקנות וחוסר-טעם.

מה אתה עושה לשינוי פני הדברים?

האם תעמוד נגד כאשר אחרים לוחמים את מלחמתך? האם תתעטף באי-טלה של ציניות מעושה ואדישות מלאכותית כאשר עתידך שלך מונח על כפות המאזניים?

המהפכה העברית קוראת לך!

"הפעולה השמית" קיבלה על עצמה את המשימה הקשה לחולל מהפכה כוללת במדינה — מהפכה רעיונית, מדינית וחברתית. אין היא מפזרת סביבה סיסמות נבובות. אין היא מסתפקת בשלילת הקיים מבלי להציע יסודות איתנים למשטר המחר — משטר שיהיה חדש באמת, ולא אוסף מקרי של פראזות.

"המינשר העברי" — מצע הפעולה השמית שזכה לתשומת-לב עולמית — פתוח לפניך. הוא סולל נתיב נועז. הוא קורא למגשימים אמיצים.

אם אתה מסכים לדעות אלה —

הרי שחובתך היא לתת את ירך לפעולה המעשית, לקבל על עצמך את אחר התפקידים הרבים הקשורים בהפצת הרעיונות ובהכשחת הפעולה.

זוהי קריאה לצעירים ולצעירות, בני 15 עד 18, תלמידי הגמנסיות ונוער עובד, בני מרכזי הערים ובני הפרברים, בני וותיקים ובני העליה החדשה.

פנה בכתב לת.ר. 11253, תל-אביב, והודע את שמך, גילך, מקום לימודיך או מקום עבודתך. הצטרף אל

מיפקד המתנדבים

מהפכה בפריס
סנסציה באופנת השפתונים

WHITE Kissable

***השפתון הלבן**

מרחיו לפני או אחרי השפתון הרגיל.
הוא מחייה להפליא כל גוון של
אודם ומשווה יתר וזהר לשפתותיך

White "Kissable"
אחת מחוצרות 'ת'א' הסעולות

* להשיגו ב'12 גוונים
סאירם וסזהירם

כרסות מלכך

אשר ירשתי מאבותי ובעד מתי ימשיך
הדיכוי הלאומי הזה
זוסן אבל רחמים, טיבה, המשולש

עבר קרבי

קראתי בהשוממות רבה כאילו אנשים
מסויימים מכסים להביתם את עברו הקרבי
של אורי אבנרי (העולם הזה 1141). לאחר
וקס דור חדש אשר לא ידע את יוסף, ואי
נו זוכר את מלחמת השחרור, רואה אני
הובה לעצמי, כמפקד פלוגתו של אבנרי, לִי
ציין את העובדות הבאות:

אורי אבנרי היה חייל בפלוגת "שועלי-
שמשו"ן", אשר הוקמה כפלוגת קומנדו מסוי
נעת של חטיבת "נבעתי". לפני שהוטל תפ
קיד זה על הפלוגה, ניתנה האפשרות לכל
חייליה לפרוש ממנה ולעבור לפלוגת רגילה.
כל חיילי "שועלי-שמשו"ן" היו, לפיכך, מת
נדיבים.

אבנרי השתתף בכל הקרבות של הפלוגה.
כמעט ואי אפשר לספור את הקרבות, הפעו
לית וישר המבצעים של "שועלי-שמשו"ן", בלבוש
בהם הוחלפה אש, אך בוודאי עלו למספר
עשרות, ביניהם קרבות הכרעה כגון: נחשוו,
לטרון, אשרוד, נגבה, עיכרים וכו'.

כמפקד הפלוגה לא עמדתי מעולם בפני
הצורך לחפש אנשים לפעולה מסוכנת זו או
אחרת. בעייתי הייתה לרוב הפוכה: בלבוש
את אנשי הפלוגה שניסו בכוח להתגבר
לפעולות מסוכנות, ואבנרי היה אחד הנדב
נים האלה. אני זוכר הצלתי ממשי את חייו
כאשר סרבתי, על אף הצטרותי, לצרפו
למספר המשורייני שיצא ללטרון ערב הקרב
הראשון, ושכמעט כל משתתפיו נהרגו. נפצעו
נפצעו יחד עמי. אני זוכר גם כי עברו
שבועיים התגבר אבנרי עם צל חברים אחרים
להציל ממעל חיוני של פגזים שהוטקו על
יד תותחנים ליד ביתרם, תחת אש הי
אויב.

ביום האחרון של מלחמת "נבעתי" בדרום
הצטערת יחד עם כל חיילי היחידה כאשר
אבנרי נפצע פצעים אנושים ליד עיראק אל-
מנשיה, בעת תפקידו, כמפקד יצא לבדו
לסיר עמדה חשובה, לפני שהביא אליה את
אנשיו. שמחתי כמובן שהביא מפעליו אלה.
בפלוגת "שועלי-שמשו"ן", שכמעט כל חיילי
ליה היו אנשים מוכשרים, לא היה אורי
אבנרי יותר טוב ויותר רע מאחרים. העוב
דה שהיה כבר אז סופר ידוע עוד לפני מל
חמת השחרור, ושיסופרים מעטים מאד מצאו
או את דרכם אל היחידות הקרביות, הוסיפה
לזכור בעינינו.

אני מזדהה עם דעותיו הפוליטיות של
אורי אבנרי, אולם אני מתנגד לכל נסיון
לפגוע באותה הוויסות של מלחמת השחרור
לשם מטרת ספלטיות. הבה נשאיר את
זכרונות המלחמה מחוץ לכל ויכוח פוליטי.
אריה שקף, מפקד פלוגת
שועלי-שמשו"ן, תל-אביב

אין מקום לצופריבר?

כמו מבקר הקולנוע של העולם הזה (1139)
ראיתי גם אני את הסרט "אין מקום לחיות
בר". מה לומר לכם: ישבתי הצופים כמו
על גבי דרוב אפריקאי, שנעקץ על ידי זבוב
צהי-צהי, ואחר כך לקחתי את הרגלים
והסתלקתי באמצע. מה לכל הרונות מצא
המבקר בסרט, שבה הרבה לשבח?
יהודה גולדשטיין, תל-אביב

את החצי השני, הקורא גולדשטיין.
אינני מסכים לדעתו של מבקר הקולנוע
שכתב כי הנרמנים, שדחו כדם קר ששה
מיליונים יהודים, אסור להם לצאת להגנת
חיות הטורף שבאפריקה. מסעם של ר"ר
ברנרד גרונסקי, מנהל ג'והיחית בפרנקפורט
ובנו מיכאל, להצלתה של תרבותה של אפי
ריקה העתיקה והפראית, חשוב ללא כל
יחס, בין אם הוא או חבריו השתתפו ברצח
המיליונים ובין אם לאו. כבר אמרו חז"ל:
במקום שבעלי-חיים עומדים אין עומדים
צדיקים נמורים.

דיבוק של שנהא

אני מכחישה בכל תוקף את העלייה ש
ספלה עלי הנכרת עררי, מנהלת עבודה בִּי
בית החרושה, "פרי-
מו", שמענה באילו
רציתי כביכול לִי-
וות כסף מכולם (ה)
עולם הזה 1142). זה
היה שקר. אני מוכי
נה להיפגש עם ער-
רי יחד עם שאר ה-
22 המסיתים שנשעו
יחד עמנו. הם יעי-
דו אם ניסיתי לִי-
וות כסף ממישהו או
רבותי עם מישהו.

רומייה

ראתה אותי והיא הדביקה בה את שאר
חברותיה. זה היה כאילו נכנס בהן הדיבוק.
ועוד עובדה קטנה אחת: כשהלכתי לאי-
בוד והקצין הביא אותי למל, אף אחד לא
שאל אותי אפילו אם אני רוצה כוס תה.
שמונה שעות הייתי בלי להם - ולא עזיתי
לומר שאני רעבה.

רומייה בעדני, שכן הפועל המזרחי,
תל-אביב

רושה תגובה

אני אותו חיפאי, "כפילו של האפיפוס"
(העולם הזה 1142) הנקרא בשם יגב פוקס.
כל אחר מאתנו התאכזב מקיומו של השני,
אבל נעזבו את האפיפוסיות ונהיה דמוי-
מרטין: יגב קשיצקי, קצין לשעבר, היה
נשיא אגודה "יגב" החדשה, ואני כמעט
המשרת כרע שירות סדיר, אהיה מוכר
האגודה. לעת עתה נכלול שני אנשים בלי
בר, אולם כל יגב שנולד כבר, או עומד
להיוולד, מווסס להצטרף.
מה ברבר בנות המין החלש המוכנות
להגיב?

הוא בא אלו, לביתו של חיים ממן, בלוויית
ישי אנשים: בנו של הרב ניסים ואדם בשם
אלפונסו. הם נכנסו לבית בצורה פרטיות, ו
והבעת פניהם הוכיחה על זולזול במארחיהם.
הם התחילו בשאלות מיד - בלי להציג
את עצמם. כיכרנו אותם כהפה ובמיה, אך
בנו של הרב ניסים לא רצה לטעום שום
דבר. דבר זה לכר הוכיח לנו איך אנו נר
אם בעיניהם. אחר כך החלו השיחות בוינינו.
היו גם שאלות ותשובות: הם רצו לדעת
איך החלה ההפגנה ומה היה הרקע שלה.
כל הזמן בו דיברתי, נכנס לרברי כבוד
הרב - נוהג מוזר בשיחת תרבותית. מתוך
השיחות בינינו הבנתי שהרב הינו אדם
פשוט מאד ואינו מבין דבר בשום עניין.
בנו של הרב ניסים הוא פיקח וערמומי,
אך לא מנוסם.

אחרי שנודע לנו על בחירתו של הרב לִי
וועדה, שלחנו מימבר לכנסת, והבענו את
התנגדותנו לבחירתו. לא קיבלנו תשובה על
כר. כתביכם היו נוחים בכל ישיבות הווע
דה, ובוודאי שמתם לב שהרב כמעט לא שאל
שאלות. הוא ישב כפסל, וזו הייתה כוונת
אלה שבהרו בו: להראות לציבור שהראש
הרוחני של העדה הצפון-אפריקאית הוא כי
זה ואין לנו אנשים מתאימים שיוכלו לייצג
אותנו בשום מקום.

אבל הם לא זולזלו ברב בלבד, הם זולזלו
בכל העדה. כל זמן נוכחותי בישיבת הווע
דה, ליבי שמת דם בראותי שהכריז הוועדה
הוקרים ושואלים כל עד, ואילו הרב יושב
כאילו כל העניין אינו נוגע לו. בראיון שי
הופיע ב"מעריב", הצהיר הרב בפשטות שי
אדם עני יישאר עני והוועדה הפתרו הסופי
למספוקיהם. הרב אינו יודע מחסור ולכן אי
נו יכול להרגיש מה הם אפלייה וקפוח.

ועוד פרט של הוועדה: כל אדם שהשכונה

(ואדיסליב) שרשם
כער, נשאל על ידי
המזכירה אם יש לו
חיקים פוליטיים ואם
השתתף בהפגנה. אדם
אמר בו, הוועדה מיד
לעזר, ואם לא, רחו
את הצעתו במענה
שלוועדה יש די חז
מר על האפלייה, ו
היא מעוניינת אך
ורק בעדים שהשתת
פו בהפגנה - ואחם
מכניס מה היו הר
מטרתו לכר.

דוד בן-הרוש,
חדר מעצר, טבריה

דיכוי שרירותי

אני שמי חסין עבר אלרחים, מתושבי קר
בת חפדא, אשר שוכנת במשולש. בשנת
1944 שלטונות ישראל העבירו אותי לגור
בכפר טירה, אשר זו גם שוכנת במשולש.
במענה שקרבת חפדא היא קרובה מרי לגי
בול ואין מרשים לאף אחד לגור בה. אני
הקלאי לפי מצעתי, ויש לי אדמה אשר
שטחה כשליש מאות ושלושים דונם. יש לי
עליה מסמכי טאבו ומסמכים חוקיים נוספים.
את השטח הזה ירשתי מאת אבי.

לאחר שהועברתי לגור בכפר טירה, המ
שכתי לעבר את אדמתי ברנלי, ויש לציין
שהיא קרובה מאוד לכפר טירה. עד שחלה
שנת 1955 וביום אחד בהיר אני רואה שי
כמה מאנשי קבוץ איל אשר גם הוא שוכן
במקום, באו והתחילו להרוס את אדמתי.
בקשתי מהם הסבר לרבר והם ענו לי, שי
קבלו מקורה לחרוש את אדמתי, מפני די
אזור של האפסטרופוס. אשר נקרא בשם
בראון. הראתי להם את המסמכים אשר יש
גם ברשותי בקשר לאדמה, והם תכנ עזבו
האדמה והלכו לקבוצה, ואני המשטח
לעבר את אדמתי ללא כל הפרעה עד שנת
1957. בחורש אוננסם באותה השנה בנת
שוב אנשי הקבוץ איל, והיה אחם טרמטור
ורצו לחרוש את אדמתי ובכוחות עצמי שכי
נעתי אותם, שאין האדמה הזאת שלהם ואין
הם יכולים לעבדה וגם הפעם עזבו את ה
מקום והסתלקו. ולאחר המסרה הזו, כעשרים
יום בערך, עברתי אני יחד עם אשתי ושאר
בני-משפחתי באדמתנו. והנה למפעל פתאום
ראינו את הטרמטורים של הקבוץ איל, יחד
עם פקיד האפסטרופוס אשר נקרא בשם
בראון. ואדם שלישי בשם חיים כרם נכנסים
לשטח אדמתי ומתחילים להרוס בה. שלחתי
את אשתי להתנת משטרת טיבה להודיע על
המסרה. ואחרי חצי שנה חודר יחד עם
מספר שוטרים מאותה תחנה ובראשם סמל
אחד בשם אדרים, ואשר הוא משרת עד
עתה באותה התחנה.

המפל אדרים כקש מהטרמטורים הסבר
למעשיו והוא ענה לו, שהוא עובד רק בִּי
שכר, וקבל מקורה מאת פקיד המסנה על
רכושי נפקדים, ואשר שמו הוא בראון לִי
רוש אדמה זו. אדרים הוזיר אותו שלא ינכס
יותר לתוך שטח אדמתי, כי אין לו כל
רשות וכי זוהי אדמתי ואני הוא בעלה
החוקי. אז עקע עלי חיים כרם ואמר לי,
שהיא יקח את אדמתי אפילו בלחצו של ה
משפט הצבאי. במקום. "ובמובן שזאת היא
הדרך היחידה".

המשכתי לעבר את אדמתי ללא כל הפרעה
עד שנת 1958 ובחורש וילי של השנה הזו
באה משטרה מפתח-תיקוה וממשטרת טיבה
ישו חיוש בביתי ולאחר שלא מצאו אצלי
שום דבר חשוב, לקחו אותי יחד עם בני
אוננו למעצר. בנוכחותו של תושב
כפר טירה, עבר אל מתאח אל דעאם,
יחתי את מפת האדמה שלי. במעצר
הקור אותנו על אשמת רגול נגד
דינה. אני יחד עם ארבעת בני
ועצר לתקופה של תשעה חודשים.
קיים המשפט שלנו והנה התוצ
התקופה אשר בה היינו אסורים
י עברו אנשי קבוץ איל את אד
אותה וזרעו חיטה.

היה כזה: אני נשפתי לתקו
ת מספר מתאריך המעצר. בני
מכל אשמה. הבן השני שלש
עור יצא זכאי. הבן השלישי

העליון זכה את כלנו מאשמת
היו שום הוכחות לכר. אבל
לנו סבל קשה, אין לנו עוד
את אדמתי לקחו ממני.
באיות זכות שדרה אדמתי

פקידים!
תלמידים!
סטודנטים!

הרשמו עוד היום לקורס לִי

קצרות

עברית ו/או אנגלית
(שני חודשים, סעמיים בשבוע)
ב.אולפן גרג (GREGG)
המנהל: ח. ברקמא (קמפינסקי)
תל-אביב, רחוב גורדין 5.
הצלח מוכפחת!

קורסים חדשים

מתחילים

בימים 7, 6 לספטמבר

(1) **קורס גזירה ומודלוציה**
לתוסרות, קונפציונרים
ולמתקדמות!

(2) **קורס גזירה ותפירה**
למתחילות!

(3) **קורס לציורי אפנה**
בביה"ס הידוע
"ליאונורה"
שלמה המלך 72 ת"א
(ע"י ג'והיחית)
הרשמה יום יום 9:00 - 8:00

טייל עם מלכות המים!

325

שייט סוכות עמנוי

16 ימים

מ-16 עד 31 לאוקטובר

בחברת מלכת המים ושתי פגניותיה

בא/ק - **"ארצה"**

ל ל א דרכון והיתר-יציאה
כולל בקורים מאורגנים בִּי

רודוס (יון) - דוברובניק (יגוסלביה)
ונציה (איטליה) - קטניה (סי-)
ציליה) - פיראוס - אתונה (יון).

פנה אל כל משרדי הנסיעות
בארץ, או אל מארגני השייט:

בתל-אביב:
גלוב שרתי נסיעות בע"מ -
רחוב הריסני 2
דפנה טורם בע"מ -
שדרות רוטשילד 15
קוסמוטורם בע"מ -
רחוב אלנבי 109
ובמשרדי המארגנים בכל רחבי הארץ
(ראה עמוד 20)

טלפון 65748
טלפון 67950
טלפון 67828

מועצה בלאנו

ביום כי בינתיים הם מכשירים את דעת הקהל לעצם קבלת רעיון השיטה האזורית.

כאשר יהיה הקהל משוכנע, לא יעזרו שום התחכמויות — תנצח השיטה הפשוטה ביותר, זו המוצעת על ידי מפא"י. החסתיגויות, המג' בלות הפקחיות, הואריאציות המחוכמות — כל אלה ייעלמו ברגע המכריע.

מנהיגי הצ"ח האמינו, כנראה, כי בשיטה האזורית יתגברו על תנועת חרות. לצ"ח יש הרבה יותר מועמדים בעלי-שם בחברה המכובדת. חרות תצטרך להצביע בעד מועמדי הצ"ח, ותהפוך לגורם משני.

דומני שחשבון זה מבוסס על טעות. אין זו אמת כי בבחירות אישיות מנצחת האישיות המפורסמת ביותר. מנצח המועמד אשר מאחוריו עומדת המפלגה החזקה. זאת הוכח בבחירות האחרונות לפרלמנט בצרפת, כאשר מאות דה-גוליסטים בלתי-ידועים, שצצו בין לילה, סילקו מן המפה את העסקנים המכובדים של המפלגות הבורגניות ההגונות. בעשרות ריכוזים של העולים החדשים בני עדות המזרח (שדקא הם מרוכזים באזורים רבים בארץ בשטחים רצופים) ניצח מועמד חרות בנקל את המועמד הצ"חי. גם בערים החתיקות אין המצב ברור. אין זה מן הנמנע כי בבחירות אישיות, תבלע דקא חרות את שאר מפלגות הימין, ותהיה מפלגת האופוזיציה העיקרית.

כי בשיטה זו, הרג הגדול יותר אוכל את הרג הקטן יותר.

★ ★ ★

ותר מובנת, וגם יותר מעוררת רחמים, אמונתם הר נאיבית של עסקני-ימין רבים, פליטי כל המפלגות, כי דקא השיטה האישית תושעם.

עסקנים אלה, שחלק מהם התרכזו לאחרונה תחת דגלי נחיות חדשים, מרגישים את עצמם בצדק מקופחים, אחרי שמנגנוני חרות והצ"ח סילקו אותם מעדויותיהם. אדם מכובד ובעל-חוק, שגורש על ידי אנשי-מנגנון אלמונים ואפורים, יכול להאמין כי בבחירות אישיות יעלה שוב לגדולה.

אין טעות גדולה מזו. ד"ר-אלי הגדול, גואם בחסד עליון ומדינאי מכריז, נכשל כמה פעמים בבחירות — עד שהצטרף למפלגה והפקיד את גורלו בידי המנגנון. באנגליה קורה דבר-קבע כי מועמד מטומטם, הנתמך על ידי מנגנון המפלגה החזקה יותר, מנצח מועמד מזהיר, המייצג את מפלגת המיעוט במקום.

הבחירות האישיות אינן מחלישות את מני גנוני המפלגות. מנגנונים אלה קובעים את המועמדים — ומועמד ללא מנגנון אבוד מראש, אפילו נוספת לשונו רבש ומעוררת חזות-סניו את התרגשותן של בתולות זקנות.

גישתם של עסקנים אלה מובנת ומעוררת רחמים — אולם יש ללחוץ בה בחריפות. כי אשליה אישיות אלה, המתעטטות בסיסיות דמוקרטיות וליברליות חסודות, סו' ללות למעשה את הדרך לדיקטטורה.

כמו בלעם המנוח, הם יוצאים לקלל את מפא"י — ועושים את מלכתה.

★ ★ ★

צדם של אינטרסנטים אלה עומדים אורחים טר בים רבים, הנכספים באמת לשינוי המשטר. מה נוח יותר מאשר להאמין כי אפשר להחליף משטר על-ידי החלפת הסכניקה של הבחירות? זה כל כך פשוט — וזה דורש כל כך מעט קרבנות!

להם יש להסביר, בסבלנות ובעדינות: שרי פה זו אפילו לא תגרש את הפשפשים.

היא לא תשים קץ לקנוניו המנגנונים המפלגתיים. במקום קנוניה אחת, כל ארבע שנים, יבואו 120 קנוניות בכל מחור ומחור.

הצ"ח יצביעו בעד המועמד הותי בבני-ברק, הותיים יצביעו בעד מועמד הצ"ח ברמת-גן. מכיון שהותיים יהיו כמעט בכל המחוזות לשון-מאזניים, ינסו כל הצדדים להעמיד מועמדים המקובלים על הדתים.

הפרטים ישתנו — השיטה תישאר. היא לא תשים קץ לשלטון המנגנונים על המועמדים. המנגנונים יוסיפו לקבל את חלקם מן השלל הציוני. בידיהם יהיה הכסף והשלטון. הם ימנו את המועמד, והם יצידו אותו בכסף הדורש לו לגיטול המערכה. הם גם יוסיפו להרים ולהוריד את ידו בכנסת — כי הוא ירצה להיבחר שנית על-ידי אותו המנגנון.

היא לא תכניס לכנסת אישים מזהירים או חוגגים בעלי תפישות חדשות. המנגנונים, אשר הבחירה המעשית של המועמדים תהיה בידיהם, יחפלו אישים כאלה חיש מהר.

(המשך בעמוד 6)

דויד ברגוריון וקבוצתו. זהו הצד השני של הסחטנות הקואליציונית המגעילה את האזרח.

★ ★ ★

ל זה ישתנת, כמובן, אם תונגה שיטת הבחירות האזורית-רבנית. על אף כל ההתחכמויות, הרי עיקרה של שיטה זו הוא כי הארץ תחולק למחוזות, וכי בכל מחוז יבחר רק המועמד שיזכה למספר הקולות הגדול ביותר. בבחירות כאלה, יכולה מפא"י לסמוך על כל הקולות הנמצאים משמאלה. כי קולות אלה לא יוכלו להצביע בעד מועמד ימני. מלבד קולות מפא"י עצמה, יימסרו למועמדיה גם קולות אחדות-העבודה, מפ"ם ומק"י (מתוך הסכם, או שלא מתוך הסכם).

בעתיד הנראה לעין יוסיף גוש זה להיות רוב כמעט בכל מחוזות ישראל — ומפא"י תזכה לראשתה בתולדותיה ברוב מוחלט.

מה יקרה אז? יתכן שמפא"י תישאר דמוקרטית — ויתכן שלא. זה עניין של נבואה, והוא תלוי באמונת הנביא.

הכוונה האמיתית:
ברכו מפא"י לבחירות

השאלה היא: האם מותר לסכן את עתיד המדינה על נבואות?

★ ★ ★

ש הדוגלים בשיטה-הבחירות האזורית מתוך אמונה כי אמנם תקבל מפא"י רוב מוחלט ב-1960, ואולי גם ב-1964, אך כי ב-1968 יוכל הימין לזכות ברוב קטן. או יקום המשטר הימני החדש, המשטר הלאומי-הליברלי.

מי שמאמין בכך, מוטב שיחזור לגן-הילדים. ברגוריון, דיין, פרס, כראחרון וחזן אינם פוצי יאלי-מוקרטים גרמניים. האמונה כי החתישי בות העובדת, למשל, המחוזות (בין השאר) צבא פרטי מאומן ומצויד, תמסור את השלטון לימין ללא קרב — היא נאיבית מאד.

יתכן כי בעיה זו אינה קשורה דקא בשיטת הבחירות, כי היא עלולה להתעורר בבוא העת גם אם תישאר השיטה הנוכחית על כנה. ואכן, דקא השיטה האזורית עשויה למנוע את הבעיה: כי היא תתן בידי הרוב היציב של מפא"י אפשרות כמעט בלתי-מובלת לקבוע מראש את תוצאות הבחירות הבאות — על-ידי חלוקה-מחדש של המחוזות, העברת האוכלוסיה לפי תוכנית מפלגתית. הכחנות הפיתוח ועוד.

לכן, אם מפא"י דוגלת בשיטה זו, הרי היא צודקת בהחלט. זה כדאי לה מאד.

★ ★ ★

ותר קשה להבין את הצינוניה-הכללית. אמנם הם הכניסו שינויים מסוימים בהצעה, אולם לא אלה חשו-

ש שני דרכים רבות לטהור בית משפשים. ומכיוון שאיש אינו אוהב פשפשים בביתו, כדאי להתעניין בדרכים אלה.

אפשר לצוד כל פשפש לחוד ולהרגו. אפשר להרעיל את הפשפשים באויר-על. אפשר להפעיל נגדם די-די-טי.

אולם השיטה הטובה ביותר היא גם הפשוטה ביותר: לשרוף את הבית כולו. מי שינקוט בשיטה זו, מובטח לו שלא יישאר אף פשפש אחד להציק לו.

הוא גם יישאר בלי בית, ויתכן כי זו הסיבה שאין רבים המתלהבים לשיטה זו.

★ ★ ★

מדינת ישראל יש פשפשים, המציקים לאזרחים יומם ולילה, החיים על דמו והמטרידים את מנוחתו. הרי הם מנגנוני המפלגות.

אני אומר את הדבר לצורך השמעה. אני מצטט רק את מנהיגי המפלגות עצמן. כולם כחד מבכים את ריבוי המפלגות. כולם מקללים את שלטון המנגנונים. כולם כאחד מכריזים, בימי בחירות, שכל שאר המפלגות אינן אלא ספילים המוצצים את דם הפועל או האזרח.

האזרח הפשוט אינו זקוק לאישור כזה. אם ישנו מכנה משותף אחד המאחד כיום את רובם של אזרחי ישראל, הרי זו הבחילה במפ' לגות, כמנגנונים, בקנוניות קואליציוניות ארי ציות ועירונות.

אין לגרש את הפשפשים? פתרונות רבים הוצעו — חלקם רציניים, חלקם דמגוגיים. אולם שום פתרון אינו זוכה לפרסומת כה רבה כמו זה העומד למלא תפקיד חשוב בתעמולה לקראת הבחירות לכנסת הרביעית: הפתרון של הנהגת שיטת-הבחירות האישית-האזורית-הרובנית.

זהו פתרון מפתה מאד. יעילותו מובטחת מראש. כי הוא שורף את בנין הדמוקרטיה הישראלית על פשפשים.

★ ★ ★

חיים המדיניים, לא די לדעת מה אומרים. חשוב גם לדעת מי אומר, ומדוע הוא אומר את אשר הוא אומר.

מחנה התומכים ברעיון הבחירות האישיות, בצורה זו או אחרת, מורכב בדרך כלל מארבעה גורמים שונים, והם:

- קבוצת החצר של דויד ברגוריון, שהצליחה להשתלט בשטח זה על מפא"י כולה.
 - הצינוניה-הכללית, המשחקים זה מכבר ברעיון זה, כי ואריאציות שונות.
 - כמה עסקנים של הימין, שנפלטו ממפלגותיהם, וכי עיקר רביוניסטים משוחזרים.
 - חלק מן הציבור הטוב, המואס במפלגות.
- זוהי קואליציה משונה. היא מבוססת על תערובת משונה של ריאליזם אינטרסנטי, מח' שבה מבלבלת, ציניות דמגוגית ואשליות מתקוות.

מכיון שוו תערובת מסוכנת מאד, כדאי להפריד בין חלקיה ולבחון כל אחד מהם לחוד.

★ ★ ★

א מכבר כינס שמעון פרס פגישה מצומצמת של נשות החברה הגבוהה, כדי לשכנע אותן לפעול למען שינוי שיטת-הבחירות. הוא שם את ידו על לבו, בנסיטה האופיינית של צבר שאינו יודע לשקר, ואמר שאינו מדבר כאיש-מפא"י. גם איש מפא"י, כך אמר, יש לו חרדות פרטיות. וכאיש החרד לגורל המדינה, הוא רואה בשיטת הבחירות האישיות את הדרך היחידה להצלת ישראל.

אולם החרדות הפרטיות של שמעון פרס מוז' דחות באורח-הפלא עם האינטרסים של מפא"י.

כיום מהרה מפא"י כ-35% בציבור ובכנסת, ואין יסוד להניח כי יחול שינוי ניכר בבחירות הקרובות. בידיה מרוכז כוח כביר. אולם אין זה כוח בלתי-מובגל. אמנם, בשטחים רבים היא מקימת כבר כיום דיקטטורה מעשית — אולם אין זו דיקטטורה מלאה, ושטח-יחיים רבים עוד משוחררים ממנה.

מה מפריע למפא"י בעיקר: הצורך להקים קואליציות. המפלגות האחרות אמנם שייכות לאותו משטר, ובכל הנוש' אים החשובים-באמת אין כל הבדל בין מפא"י לבין שאר המפלגות הציוניות. בכל זאת מגבילות המפלגות האחרות את צעדיה: מכיוון שכל אחת מהן חרדה לאינטרסים של עצמה, היא מונעת בעד מפא"י מלהרחיב שלטונה הבלעדי. ייתכן כי שיקולי אותן המפלגות הם אנוכיים ומכווערים. אולם התוצאה היא חיובית: היא מונעת כיום את הדיקטטורה המוחלטת של

(כל הזכויות שמורות)

האי מיראן יעמוד שוב במרכז החדשות בעולם. צפה לפעולה נמוצת של גמאז עזר אלנאצר, שתעמיד בסימן שאלה נט או חופשיהשית במפרץ אילת. הוא יבצע את הדבר כך שלא יהווה התנגדות ישירה בכוחות האו"ם היושבים עדיין בשארם אל-שייך. לא מן הנמנע שעניין זה יהפוך לאחת הנקודות העיקריות במלחמת הבחירות, למרות הצלחת הממשלה להוציא פריגטה אחת.

קרב לוראי כבר עתה כי הקואליציה הכאה, אחרי הכחירות, תכלול את מפא"י, הרתיים הלאומיים, הפרוגרסיביים והציונים הכלליים. אחת הסיבות העיקריות לכך: שנאת הגוברת והולכת של ביג"י כלפי אחדות העבודה, ואי יכולתה של מפ"ם להשתתף בקואליציה שאין אחדות העבודה שותפת לה.

יתכן שגולדה מאיר תישאר שרת-החץ בממשלה הכאה, לפי רצונו של בוגוריון. אבא אבן יתמנה בספרה זה לתפקיד פחות חשוב, כגון שר-האגודה או שר-בליתיק באינטרא של "שר המדינה". אחת הסיבות:

בקשתו של ביג"י לשמור על שיתוף-משקל בין אבן, דיין (שהיה שר-החקלאות) ושמעון פרס (שהיה שר-הבטחון). ביג"י אינו מעוניין לפי שעה לתת הנדפה בולטת לאחד מצעיריו על פני האחרים.

אחד השירים הנוכחיים של מפא"י יהיה וישכיראש הכנסת. אט יעבור אבן לזינון, עשויים זלמן ארן או קדיש לוז לרשת את מקומו של ניר.

שר אחר שכהונתו בטוחה: הרב טולידאנו, שיישאר שר-הדתות. דבר זה יהיה לרושץ בעיני הדתיים-הלאומיים, אולם הם לא יוכלו להתנגד לכך פומבית, פן יוצר בציבור הרושץ כי הדתיים-הלאומיים גורמים להקטנת מספר היהודים הדתיים בממשלה.

הרשימות הערביות הקשורות במפא"י עלולות לקבל

הנידון

(המשך מעמוד 5)

די להסתכל בהרכב הסרמלמנטים בעולם שנבחרו על בסיס אישי, כדי להיווכח כי שיטה זו אינה מעלה את רמת המועמדים.

אחת התוצאות העיקריות של שיטת הבחירות האישית תהיה ההיפך הדין מחלומות הדוגלים בה בתום לב.

הדמוקרטיה זקוקה למאבק בריא בין הרעיונות השולטים, פרי האתמול, לבין רעיונות חדשים, שיבשילו את פרי המחר.

הכופר, האיש היוצא-דופן, הנראה תחילה כמשוגע מסוכן מפני שהוא שוחה בגד הזרם והמושקע על-ידי בעלי-השררה — ממלא תפקיד חיוני בהתפתחות הדמוקרטיה.

אולם בשיטת הבחירות האישית ינצח תמיד האיש החוזר על הדין דעות המוסכמות, שהן נחלת הרוב הגדול.

כשיטה זו ניתן פרס לקוני פורמליסטי, לחלק-לשון ולעניין מחשבה, לאנשים המצטיינים במינימום של מקוריות. כי רק כאלה יכולים לזכות בקולות הרוב.

בשיטת הבחירות הקיימת, אפילו בתנאי משטר-החלוקה הציוני, יש סיכוי כלשהו לכופרים ויוצאי-דופן לאסוף מסביבם גרעין של בעלי-אמונה. אפשר היה להחזיר לכנסת הרביעית נציגות רצינית של גרעין כאלה, אילו הוכיחו מניפי הדגלים החדשים מינימום של כנות ורצינות. אם נכשלו במבחן, אין זו אשמת השיטה, אלא אשמתם הם.

דבר אחד ברור: אילו היתה קיימת כיום שיטת בחירות אזורית, לא היה איש מבין מניפי הדגלים האלה מגיע לכנסת — לא

במדרינה

העם

הקרב המכריע

"הבחירות בארץ אינן חשובות כלל", קבע השבוע בפסקנית מנהיג של מפלגה אוטונומית. "עתיד הארץ מוכרע עתה באלגיריה".

הדבר נראה כהגזמה, אך אינו רחוק מן האמת. מעולם לא היו ההתפתחויות הפנימיות בארץ אחת כה תלויות במעשי הממשלה במדינה אחרת.

שני רוכבים לפוס. שתי מפלגות ב"ארץ הודו לחלוטין עם הקשר הישראלי בצרפת. באורחה של תנועת-החרות, זה אחד הססים החשובים ביותר — כי הוא נותן למפלגה דמות של גורם בינלאומי, המנהל מדיניות-חץ עצמאית.

אולם גם מפא"י אינה שוקטת על שמריה. שמעון פרס דאג כי את מקומו כמנהל משרד-הבטחון יירש אדם שישב שנים ארוכות בצרפת, קשור קשרים אמיצים עם השלטון הצרפתי. מפא"י מתכננת לפעול נמרצות כדי להוציא סוס זה מבין רגלי חרות, לרכב עליו בעצמה.

אחד מכלי-הנשקה: חוסר-העקביות של חרות, המתנגדת לגרמניה, שהיא בתי-הברית העיקרית של צרפת.

הקול האחד. אולם זהו רק מאבק צדדי. עיקר השאלה המונחת עתה על כף המאזניים היא: מה יקרה אם ישרור שלום באלגיריה?

נשיא צרפת, האיש היחיד המסוגל לעשות שלום, עומד עתה תחת לחץ כבד. בעוד ימים מעטים שוב תעלה שאלת אלגיריה באו"ם. בפעם שעברה היה חסר רק קול אחד — קולה של ישראל — כדי שעצמאות אלגיריה תזכה לרוב הדרוש של שני-שלישים.

אפילו ארצות-הברית לא העזה להצביע בעד צרפת. השנה עשויה אלגיריה לזכות בשני השלישים — וצרפת תמצא את עצמה מבודדת בעולם, תהיה אולי נאלצת לפרוש מן האו"ם.

מאידך מתעייף גם הצבא הצרפתי. מלחמת-הגבורה חסרת-התקדים של האלגירים, הממשיכים ללחום בעוז אחרי רבבות רבות של הרוגים, שיכנעה את הקצינים כי אין שום תקווה לנצחן צבאי — וכי מוטב ל"השיג פשרה שתשמור על כבוד הצבא.

"שלום האמיצים". איש אינו יכול לדעת מה נעשה בראש הגנרל הארוך, כאשר טס השבוע שוב לאלגיריה. אם תהיה לו אפשרות לכך, ישתדל להשיג "שלום בין אמיצים-לב". פרוש הדבר, במציאות: פשרה שתתן עצמאות לאלגיריה, תקשור אותה בברית עם צרפת, תאפשר לצרפת להוציא דרך אלגיריה את הנפט האגדתי של מדבר אל-צ'חרה.

אם תושג פשרה כזאת, תחול מיד תמורה מהפכנית בעמדה הבינלאומית של צרפת: היא תרצה להתקרב במהירות המכסימלית חזרה למחנה הערבי, למחוק את ירושת השנאה של השנים האחרונות. המחיר הראשון שתצטרך לשלם: ויתור על תמיכתה בישראל.

אם יקרה הדבר הזה, ישפיע הדבר על ישראל יותר מבחוצאות הבחירות לכנסת הדין. כי פרוש הדבר יהיה פשיטת-רגל מוחלטת של המדיניות, שראתה בתמיכת הצרפתים תחילת ההשתלבות במרחב, מכה ניצחת למפלגות שהודוה עם קו זה.

בחירות

פנים ישוות במראה

"אבא אבן יביא לנו אלה קולות", אמר השבוע בשיחה פרטית אחד מראשי מערכת הבחירות של מפא"י. "דין יביא לנו אלה ותחש מאות קולות. מה שנוגע לשמרון פרס — אני מקוה שיעלה לנו רק במאה קולות".

הערת העוקצנית של העסקן הרתיק הכילה גרעין של אמת. כוח-המשיכה של צעירי מפא"י כווננו בצורה מחפירה, אולי בגלל התחרות הגדולה בינם לבין עצמם. תחת לשמרון אבן, דיין ושות' לכמה הופעות לאומיות רבות-רושם, פורט שמם למטבעות קטנים — מאמרים חסרי-תוכן בעתונות, נאומים במתכונת הרגילה של עסקנים.

כך הפכו השמות המצלצים תוך חודשים מעטים לסחורה מכירת, ששוב אינה מעוררת התרגשות. שמו של אבן בעתון, שמו של דיין על גבי לוח-הדעות, שוב אינם מאו"רע. הם דברים יומיומיים, אזוריים.

בית ישן, צבץ חרץ. אולם בדבר אחד שעת אותו עסקן: אין שהשמות הדין

„גם אני! גם אני!“

פחות קולות מאשר במעם שעברה. הסיבה: אנשי הממשל הצבאי יורו לחלק מן הערבים להצביע ישר בעד מפא"י, כדי לשמור על הפרסטיג' של מפא"י מול העלייה הצפויה של חרות.

דויד בן-הרוש יופיע כמועמד לכנסת, אם ברשימה כללית של עולי מארוקו, ואם ברשימה ניהוחת של ארגון ליכוד עולי צפון-אפריקה. בן-הרוש החליט טופית החלטה זו, שתפגע הן בחרות ותן בנסיון המסטר החדש לנצל את הופעת תמיר במשפטו.

צפה להאשמות חמורות נגד מפא"י, אחדות-העבודה ומפ"ם, שניצלו את היעדרות נציג מק"י מועדת הקלפי של כפר-הנניד (קוביבה) כיום הבחירות להסתדרות, חילקו ביניהן שווה בשווה את 21 הקולות שניתנו לקומוניסטים. תהיה זו הפעם הראשונה שמק"י תנטה להוכיח טענה זו בעזרת מסמכים של מפא"י.

בעוד חמש עד עשר שנים יעלמו מוניות השירות מרכזי הארץ. משרד התחבורה נוקט עתה במדיניות מכוונת לחיסול מוניות השירות בסוחר ארץ. אין מוצאים יותר רישיונות למוניות בנות שבעה מקומות ישיבה, אלא למוניות בהן יש ארבעה מקומות. סמילא, מעדיפים בעלי המוניות החדשות להצמד לתחנות מאשר לעסוק בנטיעות שירות.

בקרוב תראה פחות קטעי פרסומת ביומני הקולנוע הישראליים. גם צעד זה נובע כתוצאה ישירה מפעולתו של משרד מסלתי. משרד המסחר והתעשייה, בסטירה להמעיס את קטעי הפרסומת ביומנים, הורה להעלות את מחיר קטעי הפרסומת מ-1200 ל-1 לדקה לאלפיים ל"י.

צפה לכך שצבי זינדר יחדל להיות האחראי לשיעמום בקול ישראל. קיימת החלטה פנימית במשרד ראש הממשלה לשגר את זינדר כציר לאוסטרליה ולמנות במקומו את סגנו הנוכחי חנוך גבתון.

נחש את תוצאות הבחירות לכנסת!

● כמה תקבל מפא"י?

● כמה תקבל חרות?

● ומפ"ס?

● והדתיים?

● והספרדים?

אם תדע לקלוט למטרה, תהיה נביא, וגם דוקטור למדעי הפולר

טיקה, וגם חכם גדול. עוד יותר: תהיה האזרח שיהנה ביותר

מתוצאותיהן של הבחירות לכנסת הרביעית. המחאה בסך של

1000 ל"י לבחירות

תחכה לך למחרת יום הבחירות, עם היוודע התוצאות הפופיות.

מה עליך לעשות

כדי לזכות

בפרס גדול זה?

חשתתך במיבצע הפריהתקרים של "העולם הזה"

טומו בבחירות

מיד עם פגירת רשימת המועמדים לבחירות, בעוד שבוע, יפרסם

"העולם הזה" את טופסי ההשתתפות בטומו בחירות. התשובות

ירוכזו בידי ועדת מיוחדת, בראשותה של אישיות ציבורית

בלתימשוחרת, אשר תפתח את המעטפות ותברוק את התשר

בות. כבר עתה מוכפח פרס מינימום של אלף ל"י עלידי מערכת

"העולם הזה", עם אפשרות שהפרס הכפפי יגדל במידה ניכרת.

חכה לפרסים המלאים בשבוע הבא

כולם. בין שתי סכנות אלה, יצטרכו השבוע להחליט את החלטתם הקשה.

מפלגות

מפלגה בלי סקופים

"אין טעם לשוחח על המפלגה הפרוגרסיבית בית כעל גוף עצמאי" התלוצצו יריביה, ראשי הציונים הכלליים. "היא נוב בלתי מנותק מן הגוף של מפא"י."

בעיני רבים היה זה ציור כוזב. כי מאז יסודה של הכנסת ב-1949, נמצאו הפרוגרסיבים (רב הזמן) בקואליציה הממשלתית, לא גרמו למשברים רציניים.

השבוע, כשהוא נע בכורסתו ב"משרדו ברחוב אחיהעם בתל-אביב, צייר ח"כ יוהר הררי בפני כתב "העולם הזה" תמונה שונה:

"כל הטענות האלו שטותיות לגמרי", מסביר הררי בקול איטי ובהיר, "כי העובדה היא שכל מפלגה הנמצאת באופוזיציה לא יכולה להשיג מזה משהו. צריך לשאיל את מפ"ס ואחרות העובדה: מדוע הן לא עזבו את הממשלה על אף העלבונות שספגו." הררי סיבה לדעת הררי: להשיג משהו ציבורי בעל-ערך בישראל, אפשר רק עלידי ישיבה עקבית בקואליציה הממשלתית.

ממשיך הררי השלש בהתרגשות עצורה: "חוק מילחה הקליטה עוכב אך ורק בגללנו, ולא כתוצאה מהעצקות הרמות שמסמיעים אנשי חרות והציונים הכלליים מספסלי ה"אופוזיציה. לכן לא חשוב לנו מה חושבים אחרים על ישיבתנו בממשלה, לנו ידוע ש"מילאנו תפקיד ציבורי חשוב, וזה העיקר."

מהי אחריות? הררי מרבה לעשן, מד-ליק כמעט סיגריה בסיגרית. ביניהן הוא מספיק להסביר את תפקידה המיוחד של מפלגתו:

"בניגוד למפלגות אחרות, לא אי-בדנו את חוש האחריות שלנו", הוא טוען, "איוה מין חוסר אחריות זה לעמוד בכיור הרברט סמואל בתל-אביב ולדרוש מן ה"ממשלה לפרסם את תקציב הבטחון?"

חוסר-אחריות קיים גם בשטחים אחרים, גראה לפרוגרסיבים כדבר מיוק. הוא כולל בתוכו גם חנופה. "מי שמסית בואדיסליב יכול להרויח קולות, אבל הוא אינו אחראי כלפי המדינה", מנמק הררי. "וזה חנופה ממש כנשיקת ראשי חמולות ערביים, כדי לזכות בקולותיהם."

הררי לא מסתפק בהתקפת יריביו, עובר להסביר בגלוי את עמדת מפלגתו בעניינים מרכזיים חשובים, מדגיש כי היא שוקלת את טובת הציבור מבלי לדאוג לאינטרסים הפוליטיים שלה.

בעיית הפליטים הערביים? "אסור להחזיר אף לא פליט אחד ארצה; איננו חייבים גרוש אחד של פיצויים. בקשר לכך עמדתי קיצונית יותר משל מפא"י", מודה הררי. "אנחנו מציעים להקציב למדינת ערב זמן של ששה חודשים. אם יסכימו עד אז לפ"תור את הבעיה, נגלה גדיבות לב ונשלם פיצויים הומאניטאריים. אם לא — לא."

שוק התמונות. הררי, ליד תל-אביב, הנחשב לאחד ה"חכים המבריקים, הצעיר דרך משקפיו השחורות ועבות המסגרת, הגדיר את עמדת מפלגתו לגבי חוג צעירי מפא"י: "הם לא מסוגלים לפגוע בדמוקרטיה הישראליה", קובע הח"כ המנוסה. "מלבד דיין ופרס, המתעלים במקצת על שאר הצעירים, כולם חסרי כשרונות מספיקים כדי להש"חלט על המדינה או להנהיג אותה."

גם דיין ופרס רחוקים עדיין ממטרה זו. הם צריכים לשבת כמה שנים בכנסת, ללמוד מהי חקיקה אמיתית. "הם יעשו זאת בר"צון", חושב הררי, "לכן גם הם לא מסוכ"נים לדמוקרטיה הישראלית."

כמו שכל צייר הגון, שתמונתו לא נמ"כרות, טוען שלא מבינים אותו ברוח, מנסה גם הררי להסביר את מצבה המיוחד של מפלגתו בכך שהציבור אינו מכיר אותה עדיין. "בניגוד ליריבותינו משמאל ומימין, שהן מפלגות מעמדיות", מסביר הח"כ, ש"הוא עוררדין במקצועו, אנחנו מפלגה לאר"מית, שעל חבריה נמנים בני כל המעמדות." גישה זו נותנת לצבר-הפרוגרסיבי יסוד לחשוב שמפלגתו נמצאת בשלב עליה. "ב"הסתדרות קיבלנו קולות שמספקים לאר"בעה ח"כים בכנסת הבאה", הוא טוען דח"חיוך. "ואילו רוב הקולות שלנו באים דח"קא מחוגים שאינם הסתדרותיים. זה מרמז על עליה בבחירות הקרובות."

כמי שעוסק בענייני בטחון ומדיניות-חוץ בכנסת, סובר הררי שמוטב לשחק בעניינים אלה. "אנחנו מפלגה ללא סקופים, העתונים הסנסציוניים לא היו יכולים לחיות מאתנו." בכל זאת הוא נסוג לרגע. "פעם אכתוב את זכרונותי, אגלה כמה ויכוחים סיקסטיים שהיו לי עם ידידי אבא אבן, כשהייתי חבר משלחת הכנסת לעצרת א"מ. בינתיים — לא" מסים הררי.

צעירים לא יביאו קולות כשלעצמם, הרי יביאו תועלת רבה למפלגה. במערכת הבח"רות לכנסת הרביעית, מפא"י היא המפלגה היחידה המציגה לציבור פנים חדשות. הבית הישן צבוע בצבע חדש — דבר שיאפשר לאוהרי מפא"י רבים, שהתעייפו ממפלגתם, לתת לה שוב את קולם.

הודות לכך, והודות לעמדה התקיפה של דויד ב"גוריון בענין עיסקת-הנשק, אין מפא"י מופיעה לעיני הבוחר כמפלגת-עסקנים זקנה ומעובשת, אלא ככוח חתיק שעוד כוחו במותניו. זוהי במידה רבה תרומתו האישית של ביג"י, ולעסקני המפלגה יש כל הסיבה להודות לו על כך.

כך עברה מפא"י את המשבר שאיים השבוע על כל המפלגות בישראל — המ"ש בר של הרכבת רשימות-המועמדים לכנסת הרביעית. בכל מפלגה עמדו זה מול זה שני צרכים סותרים: לתת מקום בטוח לחברי הכנסת היוצאת, שהתרגלו לראות בכסאותיהם זכות מקודשת, ולהבטיח מעמד של ח"כים גם לחלק מן העסקנים האפורים שעמלו במשך ארבע שנים, הפעילו את מנגנון המפלגה וקיה לפרס ביום המכריע.

באש הצולבת של הח"כים הישנים והמר"כרים מכאן ושל אנשי-המנגנון האפורים הרוצים לרשתם מכאן, לא היתה אף למפלגה אחת, מלבד מפא"י, השגות לחשוב על הצגת פנים חדשות במרמת הבחירות.

פירוק הזקנים. בחלק מן המפלגות — כמו מפ"ס ומקי — לא יצאו הרברים ה"חוצה. באחרות הם גרמו לשערוריות ציבור"יות. באחדות-העבודה זעקו חסידי יושב ראש הכנסת, נחום גיר, חמס על החלטת חבריו לסלקו מן הכנסת. סילוקו של ח"כ קשיש שני, זקן-הכנסת מרדכי נורוק, גרמה לשערוריה במפלגה הדתית-הלאומית.

קל יותר היה המצב בתנועת-חרות, ה"מקרה בבטחה לעלות לפחות בחמישה מקר"מות. תקפה זו מאפשרת להבטיח מקומות בטוחים לכמה מאנשי-המנגנון האפורים, וגם לבני-מזרח נוספים. מכיון שעיקר הכוח של התנועה באה מעלי ארצות-המזרח, החלה המפלגה מחפשת בקדחתנות מועמדים מת"אימים מעולי מצרים, עיראק ומארוק. היה זה אופייני למצב בארץ כי לא נמצאו די מועמדים מתאימים.

אולם אפילו תנועת-חרות, המקרה לתו"ספת של מקומות בטוחים, לא השתדלה ל"הציג לבוחר כמה פנים חדשות, לתת לו את ההרגשה כי המפלגה מתרחבת ומעכלת כוחות חדשים. הנסיון שנעשה לפני כמה חודשים, עלידי קבוצה מעסקני התנועה, להכניס לרשימת-המועמדים את שמואל תמיר, נתקל בהתנגדות מוחלטת של מנהגם בגין. צמרת המפלגה גם לא התלהבה לרעיון לקלוט אנשים חדשים אחרים, שיש להם אהדה בקהל, מסוגם של עורך ידעויות אחר"נות הרצל רוזנבלום, פרופסור אקצין, או מנהיגים מוכרים של עדות המזרח.

הציונים הכלליים נמצאו באותו מצב ב"דיוק, לא קלטו שום כוח חדש, לא השכילו ליצור רושם של התפשטות ותוספת-כח.

דבטי האמלט. בעיה לגמרי אחרת עמדה בפני אנשי המשטר החדש, שהתלבטו השבוע בשאלת-האמלט: להשתתף בבחירות או לא?

ראשי הקבוצה החליטו בשבוע שעבר כי אסור ללכת לבחירות, לאור הסיכויים הקלושים לעבור את אחוז החסימה. אליעזר ליבנה אף הודיע כמה פעמים פומבית כי לדעתו אין סיכויים להצלחה, וכי יש "לתת שאנס לבגין!" היתה זאת עמדה הגיונית מצד איש שהכריז באותו שבוע, באסיפת"עם פומבית בירושלים: "אין הבדל בין מצע חרות לבין המצע שלנו. אולם אנו מתכב"רים לזה בכנות!"

אולם השבוע שוב גברה נסית ראשי הקבוצה ללכת לבחירות. הסיבות העיקריות:

● שמואל תמיר השיג כמה רבבות לירות מבג"ה הון רביעיוניסטיים בישראל ובשחיי"ל, להם הבטיח כי יחדש את ימי המפלגה הרביעיוניסטית, שחולשה בידי בגין. קפיטליסטים אלה, המאוכזבים מבגין, הב"טיחו רבבות נוספות במקרה של הליכה לבחירות. (מקור:מימון זה היה, אגב, הסיבה העיקרית לחוסר-יכולתה של קבוצה זו ל"הקים חזית משותפת עם כוחות בלתי-ימינים, שאינם מקובלים על בעליהן אלה.)

● קבוצה המורכבת מיסודות אישיים ורעיוניים כה שונים וסותרים, יכולה להי"שאר מלוכדת רק בשטח של פעולה מעשית, תהיה נתונה בסכנה חמורה של התפוררות בקרופה שקטה של גיבוש ללא הישגים פרטיים, בה יבלטו בהכרח הניגודים העק"רונים.

מאידך יודעים ראשי הקבוצה שאם ילכו לבחירות ולא יעברו את אחוז-החסימה, יהיה זה סוף הקריירה הפוליטית האישית של

ירחמיאל היה כומבה של פקיד. שמה תה, עבד אפס. סחב כמו מק דיול, אבל כשהגיע לשבעים אלף לירות עשה פאנצ'ר. נתן למשרה לתפוס אותו, בלי לשלוח אס.א.א. לגב שלו.

אז שמעתי (לא יפה להגיד איך) איך שהבוסים מרחוב הירקון דיברו עם ירחמיאל אחרי שלא הלך לו:

הבוסים: יא קוקו, למה נתפסת? עכשיו נצטרך להעביר אותך לסוכנות, או ל"מקורות" או לאיזה מקום שכזה.

ירחמיאל: זה לא עסק בשבילי.

הבוסים: למה?

ירחמיאל: קשה להיתרגל, כל פעם צריך לשנות את הטכניקה.

הבוסים: לא יעזור. אז ניתן לך פנסיה מן התקציב של המדינה ונשלח אותך לשנה לבית-הבראה של קופת-חולים. ואולי בכלל מתחשקת לך איזו חתיכת שגרירות?

ירחמיאל: לא בית-הבראה ולא בטיה, ולא רוצה גם להיות שגריר. למה שאם אהיה שגריר, אז בסוף יבוא ראש-העיר שלי לעבוד אתי יחד, ומרוב שיעמום אתחיל לשחק איתו בשטרות. לא, רוצה להישאר בגיבוי הישן והטוב — או לעבוד אצל מבקר המדינה.

הבוסים: מה? !!! איזה ג'וק נכנס לך?

ירחמיאל: מפחדים, הא?

יותר לא שמעתי, למה שהתחילו לריב שם — ויותר אסור לי לכתוב, למה שירחמיאל נכנס למעצר מבודד במקום בלתי ידוע, ואסור לפרסם את השם שלו, התמונה שלו ותולדות החיים שלו.

צדקה

במדינה

צפת

סיפורה של קריירה

לאברהם הכהן, ראש עיריית צפת, זכור עדיין היום בו נשבע יעקב הופרט כי לא ישכח לו לעולם את החסד שעשה עמו. היה זה לפני ארבע שנים, כאשר בית-המשפט מצא כי הופרט העיד עדות שקר בפניו, בעת בירור תביעת היועץ המשפטי נגד פקיד השומה בצפת יוסף עברון (העולם הזה 1944). בית-המשפט אף הרחיק לכת וקבע כי כל האשמה נגד עברון בוים על ידי הופרט, פקיד נמוך בלשכת המס המקומית, כדי לרשת את מקומו של עברון.

פרקליט מחוז חיפה ערן באפשרות לתבוע את הופרט לדין; משרד האוצר, שהתוודע עברון לתפקידו, החליט לחסל כליל את משרדי מס-הכנסה בצפת. אפילו מרכז מפא"י הביע את אי-שביעת רצונו מתעלולי חבר המפלגה הופרט. היה ברור כי בא סוף הקריירה של הפקיד השאפתן.

אז רץ הופרט אל ראש העיר, וכשדמעות בעיניו ביקש את התערבותו: "אם לא למען גי, הרי למען הפקידים האחרים של המשרד, שיפוטרו גם הם". הכהן נסע לירושלים, הציג במשרד האוצר את החלטת מועצת ה' פועלים בצפת לערוך שביתות והפגנות מחאה, אם אמנם ייסגר משרד מס-הכנסה בערים. ההתערבות השיגה את שלה, הקר"י היה של הופרט לא הופסקה.

אוהבים את מסי-הכנסה. זיכוי של עברון היה רק עיכוב פעוט בקריירה של הופרט. הפקיד שמר טוהר לא רצה עוד לשכב לעבודתו, ומינויו של הופרט במקומו הפך מינוי-קבע.

פקיד-השומה החדש ניגש להשכיח את העבר. מעצם מהות תפקידו, אין פקיד-שומה חביב בדרך-כלל על הקהל הרחב; אך הופרט הצליח בכל זאת להתחבב על אורחי צפת. תחילה פרע את חובותיו המוסריים לכל אלה שתמכו בו והעידו נגד עברון. את מאיר קצליק, למשל, ששימש כפקיד נמוך במשרד, העלה לדרגת מפקח. את שני אחיו של מאיר, יעקב ואברהם קצליק, הפך לבני חסותו. לא עבר זמן רב ושניים אלה פתחו בעסקי קבלנות נרחבים של בנין ואינסטלציה. תוך שנים אחדות יכלו השניים להשקיע אלפי לירות בעסקים בצפת ובקריית שמונה, לקנות מכונות ובהודמנות מסויימת אף להלחם חמשת אלפי ל"י לאורח צפת.

למרות שינושגם של האחים קצליק, היו תשלומיהם למס הכנסה פעוטים. האח הי' מפקח, בחסותו של פקיד-השומה, לא הוכיח כל חומרה לגביהם. במשך השנים 1954-1958 היו תשלומיהם הממוצעים למס הכנסה 150 ל"י לשנה — פחות מתשלומי של פקיד בינוני.

מעניין גם, שדווקא בשעה שבכל הארץ בוצעו חילופים שיגרתים של פקיד-שומה, על מנת למנוע חזק מדף של קשריהם עם הגישומים, לא התחלף פקיד-השומה בצפת. קשריו של הופרט הלכו והת' הדקו עם בעלי-העסקים הגדולים בעיר, שום מכתב תלונה לא נשלח עוד מן העיר הי' גלילית, שום מורת-רוח לא הובעה. בשנים שביתר חלקי הארץ נאנקו התושבים מהכי בדת עול המיסים, שררה בצפת אידיליה מוחלטת עם משרד מס הכנסה.

הפשרה: עליה בדרגה. לא רק קרנו של הופרט עלתה; גם דרגתו בסולם הפקידות הממשלתי הרקיעה בהתמדה. תוך ארבע שנים מיום עזיבת עברון, דילג הופרט מדרגה 11 לדרגה 6 — תהליך חסר-תקדים כמעט במגננון הממשלתי.

אלא שהאופק הפקידותי נראה לו צר מדי. הוא נזכר בעזרה שהושיט לו ראש העיר אברהם הכהן — וניגש לכבוש משרה זו לעצמו. חודשים ניהל את מערכתו, בגלוי ובנסתר, משרד מס הכנסה הפך מרכז הי' תעמולה של הופרט, אורחים שהוזמנו על-ידו לבירור שומותיהם זכו לשיחה בענייני בחירות.

בין היתר, שיכנע הופרט אחד מחסידיו, עולה חדש מצפון-אפריקה, לשנות את שמו לאברהם הכהן ולהופיע ברשימת המועמדים לועידת מפא"י. כך כללה הרשימה שני אברהם הכהן, וקשה היה לדעת מיהו ראש העיר ומיהו העולה החדש. התוצאה: חלק גדול ממספר הקולות המיועדים לראש העיר עבר לעולה החדש, והופרט יכול היה לעצור בפני מרכז המפלגה כי הפופולריות של ראש העיר ירדה פלאים, ואין להם מועמד טוב לראש הרשימה לבחירות העירוניות יותר מאשר הופרט עצמו.

המסע עורר תגובות בכמה עתונים, עד (המשך בעמוד 10)

מבא"י

הקלפי הנסיונית של העולם הזה העתיקה השבוע את מקומה צפונה. היא הועברה לחיפה. אולם דווקא בשבוע בו עברה הי' קלפי למקום חדש, הועמדו אנשי חולית המחקר, האחראים על הקלפי הנסיונית, בפני בעיה חדשה — נסיון מאורגן מצד מפל' גות מסויימות להתערב בתוצאות.

כי כבר בשבועות הראשונים של קיומה, עוררה הקלפי הנסיונית של העולם הזה הדים רחבים בציבור ובמרכז כל המפלגות. הכרת חשיבותה של הקלפי המריצה מן הסתם מרכזי כמה מפלגות להורות לאנשי שיהן בכל חלקי הארץ לאתר את מקומות הצבתה של הקלפי, הנשמרים בסוד כמס עד לרגע הקמתה, ולהשפיע על התוצאות.

כך קרה, שכאשר הוצבה הקלפי ביום רביעי השבוע בחיפה, איתרו אותה פעילי מפלגה אופוזיציונית מסויימת, דאגו במהירות לנשלח לשם את אהודיהם. ממילא עלה אחוז המצביעים עבור אותה מפלגה בקלפי זו על האחוז הממוצע שקיבלה אותה מפל' לגה במקומות אחרים. מכיון שהקלפי מבר ססת בראש וראשונה על חקר דעתו של ציבור בוחרים מקרי בהחלט, העובר במרכז מסויים, ברור שאי-אפשר לקחת בחשבון תוצאות של קלפי כזו. אילולא, עקב ההורחות של התערבות מאורגנת, הוחלט על ביטול כל הקלפיות שנערכו באותו יום.

גורם חדש זה הביא את חולית-המחקר של הקלפי הנסיונית לידי הצורך לארגן את ההצבעה בקלפי בצורה בה לא תהיה אפשרית שום התערבות, ובה יובטח הרכבו הי' מקרי של קהל המצביעים. הפתרון הפשוט ביותר היה עריכת הבחירות ברכבת נוסעת. להצבעה ברכבת הנוסעת היו כמה וכמה יתרונות. קהל הנוסעים ברכבת הוא מגוון מאוד. הוא מורכב מתושבי הערים ומבני הקיבוצים. הוא כולל עולים חדשים ואזרחים ותיקים, פועלים ובני המעמד הבינוני, חיי' לים ועקרות-בית.

יתרון נוסף של ההצבעה ברכבת היא הי' אפשרות לעניין אחוז גבוה יותר של הבוחרים בהצבעה. בנסיעה ברכבת יש זמן לקרוא את כרזי הקלפי הנסיונית, המסביר את מטרותיה ואת צורת ההצבעה. בזמן הנסיעה אפשר לחשוב בניהות, מה שאין כן במר' כיום עירוניים, שם ממחרים האנשים לדרכם. אולם היתרון הגדול של ההצבעה ברכבת נעוץ בעובדה שאין שום אפשרות של התערבות מאורגנת. כי אפילו אם ימצאו ברכבת אותה שעה פעילים נלהבים של מפל' כלשהי, שירצו להשפיע על תוצאות הקלפי, לא תהיה להם כל אפשרות לגייס בוחרים מאוהדי מפלגתם תוך כדי הנסיעה.

★ ★ ★

ברכת לחיפה

קלפי הנסיונית מספר 4 נערכה בי' רכבת המהירה, שנסעה ביום שישי הי' אחרון בקו תל-אביב-חיפה, ואשר יצאה מתל-אביב בשעה 07.24 בבוקר. בקרונות הי' רכבת חולק כרוז הקלפי לנוסעים, וכעבור עשר דקות בקירוב עברו בקרונות אנשי חולית-המחקר, כשבידיהם קלפיות קטנות מתוך 250 הנוסעים שקיבלו כרוזים באר' תה רכבת, הצביעו 147 איש, המהחיים 59% מקהל מקבלי הכרוזים. זהו אחוז גבוה לי' מדי, אפילו בהשוואה לאחוז ההצבעה הרגיל לה בבחירות כלליות בארצות אחרות, אם כי עדיין לא הגיע לאחוז המשוער שישתקף בבחירות לכנסת. התוצאות בקלפי זו:

- א — מפא"י — 49 קולות (33 אחוזים);
- ח — תנועת החרות — 30 קולות (20.3 אחוזים);
- פתקים ריקים — 20 (13.6 אחוזים);
- ת — אחדות העבודה — 16 קולות (10.9 אחוזים);
- פ — המפלגה הפרוגרסיבית — 10 קולות (6.7 אחוזים);
- מ — מפ"ם — 5 קולות (3.3 אחוזים);
- צ — ציונים כלליים — 5 קולות (3.3 אחוזים);
- ד — אגודת ישראל ופא"י — 5 קולות (3.3 אחוזים);
- ב — המפלגה הדתית הלאומית — 4 קולות (2.7 אחוזים);
- ק — המפלגה הקומוניסטית — קול אחד (0.6 אחוזים);

פסטיבל הזמר האיטלקי

כביצוע התזמורת זומרי הרדיטלביניה של רומא

לוח הצגות

תל-אביב — גן בית ציוני

אמריקה — 8.00 בערב.

יום ג' — 8.59

יום ד' — 9.59

יום ה' — 10.59

מוצ"ש — 12.59

יום א' — 13.50

★

גבעתיים — קולנוע נגח

יום ששי — 11.59

בשעה 8.30 בערב

★

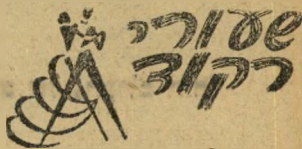
מכירת כרטיסים "רוקוקו"

דיזנגוף 93, טל. 23663

ובכל שאר משרדי הכרטיסים

בתל-אביב וברמת-גן

פרסום יואל

"דראג", פינסקר 2
ח"א, 5 - 8 אחה"צ

ברק משי לשערותיך

נקי
אוויל שמפו
מטפה ומיפה
את השער
המפצצים: חב' נורית בע"מ

שתה תסט תקבל פרס

חזרה לדאש

ס - האיחוד הספרדי הלאומי -
קול אחד (0.6 אחוזים).

במונח "פתקים ריקים" נכללים פתקים ש' גורקו לקלפי באופן הפגנתי ללא ציון כל מפלגה, וכן פתקים עליהם נכתב במפורש: "אין בעד מי להצביע".

★ ★ ★ ברכת תלמידי

לפי מספר 5 נערכה ברכבת שנסעה בכיוון הפוך, מחיפה לתל אביב, שיצאה מהיפה בשעה 11.34 בבוקר ביום שישי האחרון. לרכבת זו היה צביון שונה מהרגיל, שכן קרוב ל-50% מנוסעיה היו חילי צה"ל, שנסעו לחופשת השבת. הרכב זה העלה בהרבה את אחוז הנוער, המשתתף זה הפעם הראשונה בבחירות לכנסת ברכבת זו, שהיתה עמוסה, חולקו בין הנוסעים 500 כרזים. הצביעו 275 איש, שהם 55.2 אחוזים. התוצאות היו:

- א - 109 קולות (39.7 אחוזים);
- ח - 50 קולות (18.2 אחוזים);
- פתקים ריקים - 27 (9.8 אחוזים);
- ת - 24 קולות (8.7 אחוזים);
- מ - 15 קולות (5.4 אחוזים);
- ב - 14 קולות (5.1 אחוזים);
- צ - 12 קולות (4.3 אחוזים);
- ק - 11 קולות (4 אחוזים);
- פ - 9 קולות (3.2 אחוזים);

חיפה, בצורה בה לא תהיה אפשרית התערבות מאורגנת. לשם כך נבחרו, קודם כל, שעות הבוקר, בהן התנועה ברחובות מועטה, ציבור העוברים ושבים הוא מקרי בהתאם, ואין אפשרות להוציק נאמני מפלגה ממקומות עבודתם. נוסף לכך הוגדלה הפעם חולית הקלפי כדי לאסוף מספר גדול של מצביעים במהירות המקסימלית, לפני שתהיה אפשרות לאתר את הקלפי.

משום כך לא הוצבה הקלפי במרכז סואן, אלא בקטע רחוב בו היתה התנועה מתקבלת על הדעת. גם אנשי החוליה עצמם לא ידעו בדיוק מראש היכן תוצב הקלפי, סירו בערי, עצרו במקום שנראה בעיניהם.

הקלפי הוצבה על גדר האבן שלפני בנק ברקליס ברחוב הרצל 63. היא היתה במקום בין השעות 9.15 ו-10.45 בבוקר. בשעה וחצי הספיקו אנשי חולית הקלפי לחלק לעוברים ושבים 500 כרזים, ומבין מקבליהם הצביעו 221 איש, שהם 44.5 אחוזים. התוצאות בקלפי זה, מספר 6 במנין, היו:

- א - 78 קולות (35 אחוזים);
- ח - 45 קולות (20.2 אחוזים);
- צ - 32 קולות (14.5 אחוזים);
- ת - 14 קולות (6.3 אחוזים);
- מ - 12 קולות (5.4 אחוזים);
- פתקים ריקים - 11 (4.9 אחוזים);
- ב - 8 קולות (3.6 אחוזים);
- פ - 5 קולות (2.2 אחוזים);

בהדר הנוער
ברחבה שלפני בנק ברקליס, הצביעו 44.5 אחוז מבין העוברים ושבים. אנשי חולית הסחקר בחרו דהקא בני קודה זו להצבת הקלפי, משום היותה שקטה, וכך נמנעה הצבעה מאורגנת ומכוונת מראש.

- ד - 2 קולות (0.7 אחוזים);
- חמשטר החדש - קול אחד (0.3 אחוזים);
- האיחוד הספרדי הלאומי - קול אחד (0.3 אחוזים).

מעניין לציון את הכתובות שהופיעו על גבי הפתקים המופיעים בסעיף "פתקים ריקים". למעשה לא היו אלה פתקים ריקים לגמרי, בעליהם השתמשו בהזדמנות שניתנה להם כדי להביע דעות שונות. "ממשלתי" בלי משטר מפלגות! כתב אחד והוסיף: "לאחר את כל המפלגות לתנועה אחת ולעם אחד!" לדעת שום מפלגה לא ראוייה ל"קול" כתב שני. "אין בעד מי להצביע, חבל על הבחירות. כולם אותו הדבר!" כתב אחר. "הבנו לכל המפלגות" ציין בקיצור בוחר אחר. רק פתק אחד, שנפסל כמובן, כחן נגד מארגני הקלפי. היה זה פתק של אדם שלא הבין כנראה את עניין הקלפי, ציין על גבי הפתק: "לכו לעבוד, ואז אולי תמציאו פנסה בכבוד!".

★ ★ ★ הדר הכרמל, חיפה

אנשי חולית הסחקר של הקלפי ה' נסיונית לא הסתפקו השבוע בשתי ה' קלפיות ברכבת, החליטו, למרות הנסיון ה' מר ביום רביעי, להציב קלפי נוספת בעיר

זו יש להוסיף גם את הנמנעים הפאסיביים, שלא השתתפו בהצבעה. קבוצה זו, שגודלה נע השבוע בין 45 ו-55 אחוז מכלל הבוחרים, מורכבת מכמה סוגים. היא מכילה את הקהל האדיש, שלא ישתתף גם בבחירות הכלליות הרשמיות. היא מכילה את האנשים שלא הבינו מה מטרת הקלפי הנסיונית, וגם את המעטים שנמנעו מסיבות שונות להשתתף בקלפי של העולם הזה. אך אין ספק שגם בקרב קבוצה זו ישנו אחוז די גדול של נמנעים רעיוניים בעלי-הכרה, שבבחירות רשמיות יורקו פתק לבן לקלפי או ימנעו מהצבעה מאותן הסיבות.

מספר גדול זה של נמנעים עקרוניים רומז על האפשרות הכמעט-ודאית כי אחוזי-ההצבעה בבחירות לכנסת הרביעית יהיה קטן מאשר בבחירות הקודמות, וכי אחוז זה יכיל לול בעיקר חלק ניכר מן השונותים החדשים. עובדה זו שופכת, אגב, אור נוסף על ההצעה (שממתה בינתיים) להקים חזית מאוחדת של הכוחות האנטי-מפלגתיים, שיכלה לרכוש את אהדת השכבה הזאת. אילו הצליחה חזית כזאת לזכות באמון שונאי המפלגות, ולעשות רושם בעצם רב-גוניותה וריבוי אפשרויותיה, יכלה סיעתה להיות בין הגדולות בכנסת.

★ ★ ★

הרוב למפא"י וזכרות

עיון יסודי בתוצאות שלוש הקלפיות של השבוע, מראה כי ההבדלים ביני ה' קטנים יחסית. נדמה כי הפעם משתקפת בהן, בקחים כלליים, תמונה כללית. אולם דהקא הוא-ראיית מעניינות. ההבדל העיקרי בין הקלפיות מס' 4 ו-5, שהיו ברכבת ומייצגות חתך ארצי, לבין הקלפי מס' 6, בהדר הכרמל, המשקפת את עמדתו של ה' ישוב המסורד בחיפה.

אילו היו נערכות הבחירות השבוע ואילו היו התוצאות בהתאם למוצג של קלפיות אלה, היתה הכנסת הרביעית נראית כלהלן:

- א - 48 ח"כים (כיום 40);
- ח - 25 ח"כים (כיום 15);
- ת - 11 ח"כים (כיום 10);
- צ - 10 ח"כים (כיום 13);
- מ - 6 ח"כים (כיום 9);
- ב - 5 ח"כים (כיום 11);
- פ - 5 ח"כים (כיום עתה);
- ק - 3 ח"כים (כיום 6);
- ד - 2 ח"כים (כיום 6).

המשטר החדש והאיחוד הלאומי הספרדי לא היו עוברים את אחוז החסימה. שאר חמשת המקומות היו מתחלקים בין העודפים. תוצאות אלה אינן משקפות, כמובן, את המצב ברחוב הערבי, שגם לו תהיה השפעה רבה על הרכב הכנסת. יתכן שאין הן נותנות די מקום לייצוג ההתיישבות ה' עובדת - דבר הפוגע, למשל, במפ"ם. גם הדתיים, הסומכים בין השאר על כמה רי' כוונים טריטוריאליים, יקבלו אחוז גבוה יותר.

מק"י, שתזכה לחלק מן הקולות הערביים, תקבל ייצוג גדול קצת יותר מן המופיע בטבלה זו, אף שהרובות ברחוב הערבי מנשבות כיום נגדה. ברור שצפויה לה ירי' דה בסיכום הארצי לגבי הערכת סיכוייה של מפא"י, יש לקחת בחשבון את חולשתה היחסית בתל אביב ובירושלים - שתוריד את האחוז המופיע בטבלה זו. אך נראה כי החששות, או התקוות, לירידה ניכרת של מפא"י - אינם מבוססים על המציאות.

תוצאות אלה רומזות על כיוון אחד: ש' תוצאות הבחירות הבאות לא תהינה שונות באופן מהותי מן הבחירות האחרונות. ה' הבדל היחיד המסתמן הוא עליית תנועת החירות על חשבון מפלגות-ימין אחרות. ההבדלים בין הקלפיות של הרכבת לבין הקלפי של הדר הכרמל מאפשרים אף הם כמה מסקנות.

כך בולט, למשל, ההבדל בין אחוז הצ'כ בהדר הכרמל, שהוא נכבד מאוד, לעומת ה' אחוז הקטן הרבה יותר ברכבת. הדבר מאשר את הדיוע לכל: כי ביישוב המסורד והמבוך סס, במרכזי הערים, חזקים הצ'כ יותר מ' אשר בחתך הארצי, המשתקף ברכבת.

בממדים הרבה יותר קטנים, נכון אותו הדבר לגבי אנשי המשטר החדש. בעוד ש' הם הצליחו לעבור במקצת את אחוז החסר מה בהדר הכרמל החתיק, לא התקרבו אפ' לו לאחוז החסימה ברכבת - המייצגת את רוב רובה של אוכלוסיית ישראל.

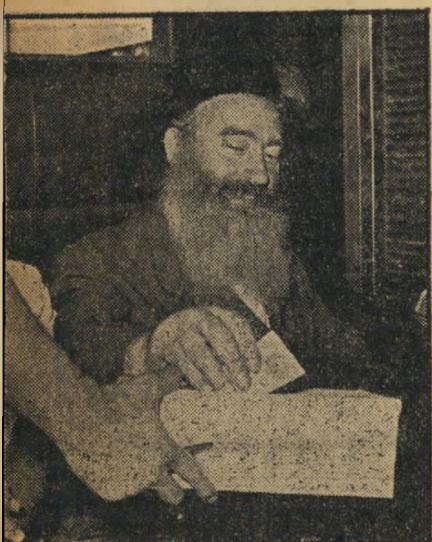
* תוצאות אלה הושגו על-ידי חיבור כל חקולות של שלושת הקלפיות, בניכוי הנמ' נעים והפתקים הלבנים - וחלוקתם לפי אחוזים.

הכרמל שם פתק ראשון...

הנוסעים מצביעים אחריו...

קול בטוח למפלגות הדתיות...

הגבר מקדים את האשה...

במדינה

רעים נוספת של נהגי, שוטרי ושופטי רחוקות והסביבה, שנערכה ליד שולחנות ערוכים בבייתגורדון ברחובות, הסכימו כולם שיש להפסיק את מלחמת השוטרים והנהגים, שציקרה "מי יסדר את מי", כיוון שהוכח ללא ספק שזהו הגורם המכריע בריבוי התאונות בדרכים.

נשר הוא בוגר הפקולטה למדעי החברה באוניברסיטת לנין במוסקבה, בית היוצר לקומיסארים פוליטיים, פטר בשל כך מ"משרד החוץ הישראלי, הוחזר למרכז מפא"י, פרש עם מרד הצעירים. כדרכו, הרצה בצורה קלילה:

"הצענו לחבר אנד לעבור בדיקה פסיכוכימית, אולם הוא סירב בטענה שאינו משוגע. עלינו ללמד את כל הגורמים האנושיים בתחבורה, כיצד ליצור שסתומים נפשיים ולא לחכות להתפוצצות. או יוכלו לעכל בשלחה אפילו את הצרות הגורמות להם עלידי הולכי הרגל, כלי רכב אחרים, כבישים גרועים וחוסר רמזורים. הכל הסיימי, אולם איש מהנוכחים לא יכול היה להסביר כיצד קרה שבאחת הערים המליצה חקירת מהנדסי תנועה על בניית 48 רמזורים הכרחיים, בעוד שבתקציב אותה עיר לאותה שנה היבהב בקושי אורו של רמזור אחד."

פשעים

לבדה בתוך הלילה

הכותרות בעיתוני הערב התחלפו במהירות. "נעצר רוצחו של היהלומן זרח פלוק", זעקה כותרת אחת. "העצור טוען כי הוא חף מפשע", הודיעה כותרת שניה, 24 שעות לאחר מכן. "אברהם חסון, החשוד ברצח

(המשך מעמוד 8)
שהחליט מרכז מפא"י לשים לו קץ, בהכריו סופית על אברהם הכהן כעל המועמד שיופיע בראש הרשימה בצפת. כדי לחזק שהופרט אמנם ישלים עם עובדה זו הועלתה גם הצעה מקורית: להמליץ בפני משרד האוצר כי יעלה את הופרט לדרגה 5, כדי להפכו פקיד בכיר ולמנוע בצורה זו מל"עסוק בפוליטיקה. גם אז היה ברור כי עליה זו לא תהיה אלא תחנת מעבר בקריירה של יעקב הופרט.

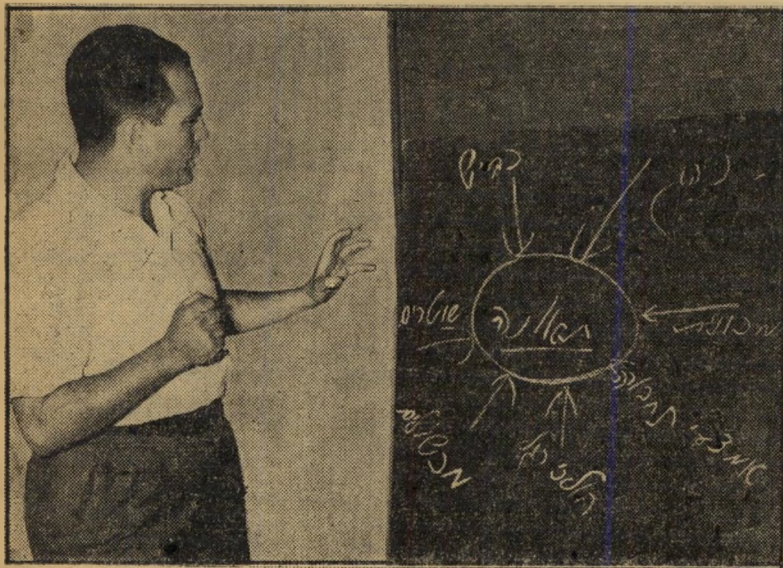
חנוונה

רצח ללא סאדיזם

"אצלי בקונקטיקט לא תהינה תאונות דרכים!" הכריז אברהם ריבקיב, מושלה היהודי של מדינה אמריקאית זו, כאשר עלה לכס המושל. כדי להגשים זאת הנהיג שורת חוקים חמורים, שהטילו עונשים חסרי תקדים על עבירות תנועה. בין השאר שללו את רשיון הנהגות, שפרשו בארצות הברית כרשיון הליכה בישראל, על כל עבירה קלה כחמורה. תוך שנה אחת עלה מספר מקרי שלילת רשיונות הנהיגה במדינה זו מ-350 לרבעה. התוצאה: עליה של 20 אחוז במספר תאונות הדרכים באותה מדינה.

סיפור זה הוא אחד הצימוקים בהם משתמש הד"ר (למדעי החברה) אריה נשר (37), מרצה ליחסי אנוש באוניברסיטת תל-אביב, במסע הרצאות שפתח בו לפי הזמנת מרכז אגד, במפגשים משולשים של הרשות הי שופטת, המפקחת והמבצעת של התעבורה בדרכים.

אף-על-פי שחלקם של נהגי האוטובוסים בתאונות הדרכים אינו עולה על חלקם של

לוחם בתאונות נשר ופיכות תתאונה

מי יסדר את מי?

היהלומן, תובע להחקר במכונת אמת, ביש"ר כותרת ביום השלישי.

אסתר לחיט (30), האחראית במישרין לתפתחות המרעישת בפרשת רצח היהלומן פלוק, לא היתה מאושרת ביותר למקרא הכותרות. היא ידעה: בין אם יורשע חסון ובין אם יזוכה מאשמת רצח, יאיים עליה סיוס מתמיד — משפט ונקמתו של העולם התחתון. כי אסתר לחיט, הנמצאת בחודש השישי להריונה, היתה האחראית במישרין לכותרות המרעישות. חידויה שלה הביא את המשטרה בעקבותיו של החשוד.

בניב פודני, כשהיא אינה שמה כמעט רוח בין המימים, סיפרה השבת אסתר לזיט לכתב "הער" לם הזה" על פרשת הגילוי חי מרהים:

בחיים שלי לא הייתי מגיעה לגילוי פשע, לולא בעלי הראשון אהרון לחיט. כשבאתי לארץ לפני 11 שנים, רציתי בכל הלב שלי להיות אחת חמניה ולעזור לאנשים. אבל הגורל שלי רצה אחרת. לא היה לי כסף והקרובים שלי שגרתו אצלם בראשון-לציון, עיקמו את האף ורצו לעשות אותי עוזרת בית שלהם. ריאתי שזה לא עתיד ככה, והחלטתי להתחתן.

הייתי כזאת קטנה ותמימה, ואהרון לחיט הבטיח לי כל מיני דברים. תיכף אחרי ש התחתנתי הוא התחיל להיעלם מן הבית, לשי תות ולשחק קלפים. אחרי כמה זמן גולדה

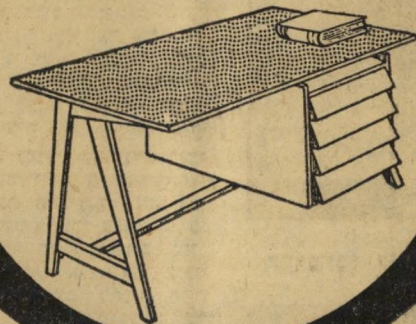
כלי הרכב האחרים, פתחה הנהלת אנד בש"ר בועות האחרונים בהסתערות רכתי על מקרי רות הפנע, תחת להמשיך במעגל ההאשמות: הנהג את הולך הרגל, הולך הרגל את הנהג, שניהם יחד את הממשלה, שבתוכה מאשים כל משרד את המשרדים האחרים.

אגף החוק של חברת האוטובוסים הקים מרכז לבטיחות בדרכים. "אם אומרים ש"מציון תצא תורה, הרי תורה זו תצא מ"אנדר" קבעו ראשי הקואופרטיב. הם הזעיקו לעזרה את האדם המתאים ביותר שיכלו למצוא לתכלית זו: הד"ר והמומחה ליחסי אנוש בעבודה, אריה נשר. "אנשים הם ה"גורמים לתאונות, אנשים הם היכולים למנוע אותן!" מכריו הד"ר בלהס. הוא גם מתחה את הד"ר: שמירה על שלחת נפשמ של ה"אוחזים בהגה.

נשר יום שורה של מפגשים לבביים בין נהגים, אנשי משטרה ומשפט, הרצה בפניהם בצורה חיה ומשעשעת את עיקרי תורתו המהפכנית. "הנהג רוצח לא מתוך סאדיזם, כי אין לו, ולא יכולה להיות לו, הנאה סאדיסטית מרצח של אדם שאין הוא רואה אותו כלל. הנהג גורם לתאונה כיוון שברגע המכריע לחץ על דוושת הבנויין במקום על המעצור. בכך שיחרר את הלחץ והמועקה הפנימיים שיצרו בו שותפיו לדבר עבירה זו: השוטים, הולכי הרגל, קהל הנוסעים, ואפילו אשתו שבבית.

נחג, לא משוגע. השבוע, בפגישת

שולחן כתיבה לנער ולמבוגר

ארבע מגירות.
להשיג עם ציפוי דיקט,
פלסטיק או פורמייקה.

צורה נאה
חדשה. פרקטי. חזק
מקום עבור הילקוט

פרימה

ביחיד לרהיטים מתקפלים ורהיטי ילדים

נשות החברה התל-אביבית מסתפרות ומסתרוקות

אצל

סלון דורה

הסלון המפורסם ביותר לתסרוקות התסרוקות החדישות ביותר לפי עתוני האופנה המתקבלים מדי שבוע מכל מרכזי אופנת התסרוקות בעולם.

תל-אביב, רחוב בן-יהודה 100 טלפון 29382

תה
תסס
תקבל פרס

המינוי

קבלת
חשבונו,
נא
פרט
אותו
בחקדם.

אוגלית • צרפתית

לומדים בשיטה קלה בבית הספר, קדימה" תל-אביב, בן-יהודה 74, טל. 20314.

נפתחים:

- קורסים ואולפנים למבוגרים (שפה שימושית, דקדוק, כתיב, סגנון ושיחה Conversation).
 - קבוצות נפרדות לתלמידי בתי-ספר (מתחילים, מתקדמים ועזרה בבחינות).
 - הכנה באנגלית לבחינת בגרות.
- הלימודים בקבוצות קטנות, עלידי מורים מעולים.
פרטים והרשמה: מ' עד 12 לפני הצהריים; 3 עד 9 בערב.

מאמר עוקצני של משורר ערבי מגלה את יחס הערבים לממשל הצבאי ומשרתיו

מיה זה "חידים"?

זה, את דעת השולחים עליהם ועל מעשיהם. כי אותו מאמר של "אל-פג'ר" הכה גלים ברחוב הערבי. הוא נשא את הכותרת "חידים" — מושג חדש שאפשר לתרגמו לעברית רק במילה חדשה דומה: "חידים". מאמר זה של המשורר הערבי הצעיר מכפר מוסמום במשולש, ראשית חוסיין, הפך ל"אנרמאמין" של ציבור שלם — דעתו של הדור הערבי החדש בארץ על הממשל הצבאי, אשר קיבל החודש קביעות חדשה עם החלטת הממשלה שלא לשנותו, אלא לשפץ אותו בתיקונים קוסמטיים קלים. להלן המאמר כמעט במלואו.

שמעתי משהו מזהיר: "מי שאינו חובש תרבוש, שירד — יש משטרה ליד נהללו" האיש שישב לידי החל לחטט בכיסיו בעצבנות. שאלתי: "מה אתה מחפש?" את התרבוש

בני היום הרביעי

שלי, ענה ברוגז ובלעג. הגענו עד נהלל. עלה שוטר לבדוק את הרשויות. האדם בלי התרבוש ירד יחד עמו. הוא נעצר — לא היה לו רשיון תנועה. בחיפה למדתי שם נוסף לרשיון התנועה: סנדוויץ'. בסגר חיי' זה משמשת התעודה עצמה כפיתה — ואילו התמונה היא הפלפל.

מושג צבאי בלי זנב

כך יוצר לו כל עם מדוכא, ישכון באשר ישכון, מלים חדשות מלאות לעג ומרירות שקטה. כך גם עושה העם הערבי בישראל. בכל זאת ממשיכים החידים, חסרי הגאולה והכבוד העצמי, להפוך את חיי העם לסיוט.

ובכן, מה לעשות? אנו חייבים לזכור תמיד שהדבר החשוב ביותר שאנו יכולים לעשות לעצמנו — תוך תקופת מבחן זו שאולחנו להיכנס אליה — הוא: לשמור על גאונותנו האנושית וכך בודנו העצמי כבני-אדם.

רק בצורה זו נביא את שאר אורחי ישראל לכבד את תנו — ורק בצורה זו נכריח את אלה המקפחים אותנו לסגת. כי הקיפוח מסוגל אולי לנצח כל דבר, חוץ מהגאונה האנושית.

ולמדו משפט זה: "הקיפוח אינו קיים אם איננו מכירים בקיומו ומשתפים פעולה עמו".

אנו כרגע אנו מדוכאים ומקופחים — הרי זה בגלל קיומם של החידים. חידים אלה, החיים בתוכנו, מכירים בקיומם של הקיפוח ומשתפים עמו פעולה.

כדי שתבינו את כוחם של החידים, תארו לעצמכם את הממשל הצבאי בלי מלשינים ערביים, בלי מכונאים, בלי דרתיים ובלי זנבות. מה יוכל הממשל הצבאי לעשות אז?

כן, תארו לעצמכם ממשל מסוג זה. חישבו לרגע מה הוא יכול לעשות וגדנו כשלא ימצא לו אפילו חידים אחד, אפילו זנב אחד.

וזכרו עובדה זו: כל האנשים עומדים על הרגליים שלהם, חוץ מהמושלים הצבאיים: הם עומדים על הזנבות שלהם. מה יעשו המושלים הצבאיים עם נחתוך זנבות אלה?

מאוחר יותר למד הפלח לדעת כי מבסוט בשפה העממית העירקית פירושו, הכאה על כפות הרגליים במקל חזון דק. היה זה לקח מוחשי ביותר. מאז לא בורכו עוד החיילים העירקים במילת ברכה פלסטאית מובהקת זו. אחרי זאת העירקים מהמשולש זרמו מים רבים לים, והימים התגלגלו כאבטיחים. כיום, כשאורח ערבי נשאל לחיו בממשל הצבאי, הוא משיב בלי לחשוב פעמיים: "אני מבסוט, מבסוט כמו עירקי".

יודעי דרך ובני יום רביעי

לכם הממשל הצבאי הגיעו לכפר הערבי גם הפקידים האזרחיים, רשיונות הנסיעה, הפקעת האדמות וחוקי הנוכחות המשוניים. ברור כי חיי זה חייב היה לבוא, מוקדם או מאוחר, לידי ביטוי. הפלח הערבי עשה זאת — ביצירת שפה מדוברת חדשה, בכל הנוגע לשלטונות ולחוקים.

לכפר פקיעין שבגליל מגיע המושל הצבאי בכל יום רביעי. חסידיו מחוסרי-הכבוד והגאונה מתנפלים אותו יום על משרדיו כמו זבובים. לא, סליחה, טעות קטנה — המושל אינו מתוק כסוכר, המושך זבובים. הפקיעים קור' אינם לחידים שלהם בשם אחר: בני יום רביעי. כל ילד בכפר יודע למי מתכוננים בשם זה.

איכרי המשולש תרמו אף הם אוצר קטן למילון החדש. המלה זרחיש פירושה בערבית: איש האלוהים. בבקא אל-גריביה ובסיבה יש לה מובן אחר: מלשינו של המושל הצבאי. דרתיש מחוסן הוא אותו דרתיש-מלשין בעל יכולת התמצאות גדולה יותר: הוא משרת את המושל החדש, מקלל יחד עם אנשי הכפר כולם את המושל שקדם לו. בפי ערביי המשולש בעל דרך-החיים פירושו: אדם היוודע איך להגיע אל המושל ולהשיג את מטרותיו.

נצרת גם היא נזחזחת במרירות. אורחי נצרת מכנים את חסידיו הממשל הצבאי בשם: מכונאי. מכונאי כזה מסוגל לעצור את מנוע-חיייו של כל אורח ערבי בעיר. בכפרי עמק יזרעאל מכונים אותם חידים בשם האוטובוס של יום חמישי. מדי יום חמישי מוכן המושל לקבל את פניהם בעפולה. הם מגיעים לשם באוטובוס.

סנדוויץ' של פיתה ופלפל

רשיון התנועה הוא חלק בלתי אהוד, אך הכרחי, בחייו של כל אורח ערבי בישראל. כמו הסלאי הצהוב של יהודי הנטאות בסולין, זכה גם רשיון התנועה הצבאי לכינוי גנאי שונים. אולם השפה הערבית, ככל שפה מדוברת אחרת, אינה לוקטת רק כינוי גנאי. הפלח הערבי חייב היה למצוא לו מושג בעל-ערך בשפתו, כדי לתאר את הרשיון הנשוא עליו. ככל מושג פולקלוריסטי זכה גם רשיון התנועה לשמות-ערך שונים, במקומות שונים ב"אזורי הממשל הצבאי".

במשולש למשל, קוראים חושביו לרשיון-התנועה: דר' כון. בכפרים מסוימים בג' ליל יש לרשיון זה שם אק' זוטי יותר. הפלחים נוהגים להזהיר איש את רעהו, כש' הם רואים שוטר מתקרב: "זהירות, מעונן!" מטעם זה נקרא שם רשיון-התנועה ב' שם יג'ומוג — מעיל-גשם בתורכית.

הנצרתים חייבים להעזר ב' רמו שהשוטר, הבודק את הרשיונות, אינו יכול להבין אותו. בנסעי מנצרת לחיפה,

הדרוויש

לא מכבר קיבלו מאות ערכים ברחבי הארץ מעטפות מסתוריות. בתוך המעטפות לא היו שום מכתבים או פניות אישיות אחרות. כל אשר הכילו המעטפות היה גליונות של עתון ערבי, שבדרך כלל אין לו תפוצה גדולה מאד: "אל פג'ר" ("השחר"), עתון ספרותי המוצא ממעם מפ'ם. אך הפעם הכיל העתון מאמר מיוחד. משלוח המעטפות לא היה פעולה מאורגנת. כתב-היד היו שונים ומשונים. היתה זאת פעולה ספונטאנית של מאות ערכים אלמונים, שהמציאו את המאמר למוענים — כדי להסביר לאותם מוענים, בצורה

שכניהם אדם בעל-מום, שבמקום גאחה וכבודו עצמי יש לו זנב. תושבי הממשל הצבאי קוראים לאדם כזה: זנב. במסגרת החיים החדשה, שכפה הממשל על חושבים הכפרים הערביים בגליל, במשולש ובגונב, יש לזנב זה אותו תפקיד שיש לזנבו של הכלב: לכשכש לכל מי שהכלב מחניף לו, לרכוש אדונים ולהציל בחברה החדשה.

שכניהם לרחוב ולכפר של הזנבות יראים אותם, הם יודעים כי בידיהם מוטל לא פעם גורל יקיריהם. הם יראים מפניהם — אך בשום פנים ואופן אין הם מכבדים אותם, אין הם מכנים אותם בני-אדם.

השפה הערבית היא שפה עשירה וגמישה. נוסף על הזנב הומצאו מאות שמות וכינויים כדי לתאר את עבדיהם של המושל הצבאי ופקידיו. אך דומה כי הכינוי המתאים ביותר לתיאור יצורים אלה הוא המלה המזוהה שהורכבה משני מילים שונות: חידים — חיה-אדם.

זנב בבית-ספר גבוה

מאות חידים טופחו ב-12 השנים האחרונות בת' חומי הממשל. אלה הם אותם היצורים המשכימים מדי בוקר לפתחו של פקיד המושל הצבאי, מלשינים על זה ומבקשים על זה. כשכר על כשכוש מתמיד זה בזנבם, זוכים הם מדי-פעם לחיוכו של המושל הצבאי, או אפי' לו לפתיחה על השכם. ברור כי הם הזוכים הראשונים ב' זכויות-יתר שמעניק המושל ליקיריו.

המכונאי

הערבי הכפרי או העירוני בו לחידים אלה. הוא חש אולי חמלה כלפי מי שגידל את זנבו בבערותו, אולם שונא שנאת-מוות את הערבי המשכיל, שגידל את זנבו מתוך ידיעה ברורה כי שרות והתנפה שליש משתלמים. המש' כילים שבחידים הם גם המסוכנים יותר. מדרך הטבע שמשרות-הבניים שבין פקיד הממשל והאזרח הערבי נתונות בידיהם, והם מצילים שררת-חיהו זו ללא הגבלה.

שנות הממשל הצבאי הוסיפו ענף חדש

2 לאלן המפואר של השפה הערבית. הפלח, שידע ל' הגדיר ולכנות כל מצב, בלשון המדוברת, הוסיף למילונו מלים חדשות רבות. כך למשל, כשהציפו העירקים את המשולש הגדול, למדו הפלחים הערבים מונח חדש. המונח: מבסוטי עירקית — או בפרוש המילולי: אושר-אכזב. המקור למונח זה היה פלח מסביבות תול-כרם. שנשאל על-ידי חיל עירקי: "מה שלומך?" "מבסוט", השיב הפלח המנומס. "אלוהים יעשה גם אותך מבסוט". כחזתו היתה כמובן למאוס — תרגום המילה מבסוט.

אולם השכר לברכה זו היו מכות, בעיטות וגידופים. רק

* בערבית: "חידים" — קיצור של "חיה" (כמו בעברית) ו-"אינסון" (אנשים).

לנו בה ששמה היה חזקה, אלא שהשטן נכנס בת והיא קיבלה שיתוק ילדים ומתה. מוות בחריר הלידה. לא התייאשתי ונכנסתי עוד פעם להריון. בעלי לא היה לו איכפת ממני וכבר לא גרנו ביחד. אבל ה'א פחד כל הזמן שאני אביא לו ילד. לכן שלח את האחות שלו, שיש לה בית-חרושת ל' סירים, והיא לקחה אותי לרופא ברחוב לוינסקי. היא סיפרה לי שיש אמה שלי ואני פסיכית ואסור לתת לי ללדת ילדים. כאילו שאני אשמה, שחזה קיבלה שיתוק ילדים.

הרופא באמת לא היה אשם והוא השכיב אותי. כמו שאני שוכבת על המיטה הגבוהה שלו, הם דחפו לי על הפרצוף סמרטוט עם חומר הרדמה. כשהתעוררתי מצאתי מסביבי דם, וידעתי שעשו לי גרידה. תיכף צלצלתי למשטרה והם באו לקחת אותי.

במשטרה לקחו ממני עדות ופתחו לאהרון לויס תיק פלילי. אבל הוא הפחיד אותי ואמר לי לשנות את העדות. אני שיניתי אותה והוא לא הואשם. הסוף היה שהמשי' טרה הגישה נגדי משפט על מסירת עדות כוזבת.

לגדולה בהצגות תכלי. על הנשמה שלי היה רק יאוש. קיבלתי פתק לעבוד אצל רופא ידוע אחד במשוגעים. איך שבאתי אליו, הוא אמר לי שהוא רוצה לצלם את החזה שלי ערומה. לא היה לי איכפת. סוף סוף הייתי כבר נשואה ואני לא סתם איזה בתולה תיגוק. העיקר היה להשיג עבודה. אחרי שהוא צילם אותי, הוא נתן לי כיד שוט והתחיל לרוץ סביב בחור כשהוא כולו ערום. חבל שפסתי את המצלמה וצילמתי אתו — היתה זו ההצגה הכי גדולה ראיתי.

לא עשיתי את זה מפני שנחלתי מהדרי' שה' שלו: הוא רצה שארביץ לו על הגוף, וסיפר לי שאני לא הראשונה. איך ששמעתי את זה ברחתי וצעקתי לו מאחורי הדלת, שאני לא צריכה עבודה עם משוגעים כמותו. או כבר התגרשתי מאהרון לחיס וחתיית עם בחור אחד ששמו כהן. לא יכולנו כמור' בן להתחתן, ועשינו הסכם אצל עורך-דין אחד, כאילו שזה נישואים אזרחיים. חשבתי שסוף-סוף אחליל לחיות.

הבהלה לזהב. יום אחד פגשתי בחור (חמשן בעמוד 15)

כתב „העולם הזה” מדווח

נחלקת

במכונות האמת!

שלל ברגים, כפתורים, שעונים, קפיצים וצינוריות דקות הם המראה חמקמק לטעני הנחקר, בשעה שהוא יושב ליד שולחן מכונת האמת. בשעת החקירה נמלט מימין פרט הניר המשובך, שעליו רושמות שלוש מחטים את תנודות הנחקר. את השאלות רושם החוקר על גבי הפרט הנע לאיטו, תוך כדי חקירה. השליטה במכונה דורשת מומחיות רבה.

מה יקרה אם מפעילי מכונת האמת יוצמדו פעם למכונה ויחקרו בעזרתה אם מכונת האמת אמנם מגלה את האמת?

שאלה זו עלתה, מן הסתם, לא פעם בלבם של חקוראים, כאשר שמעו על מקומה של מכונת האמת במערכת החקירות של משטרת ישראל ושרותי הבטחון בארץ. לא פעם עורר שימוש זה ויבוחים סוערים, ביחוד בשנים להפעיל את המכונה בפרשות פוליטיות. בפרשות אחרות, מלילות גרידא, עורר השימוש במכונה לעיתים קרובות סקרנות ספקנית. לאחרונה עלתה שוב המכונה לבותרות העיתונים, כאשר עזרה לשחרורם של כל בני משפחת סלומון, מלבד אחד, שנעצרו אחרי הרצח של אביגיל סלומון בגבעתי-ברנר. השבוע שוב הופנה חשוד ברצח למכונת האמת לפי בקשתו התקיפה. היה זה אברהם חפון הצעיר, שנחשד על-ידי המשטרה ברצח היהלומן זרח פלוק, לפני בשלושה חודשים.

בעולם נחלקות הדעות על יעילותה של המכונה, אך בדרך כלל מאשרים רוב המומחים כי המכונה יכולה להיות לעזר. הטענה שבגללה אין היא מתקבלת כחוכמה כמעט בשום בית-משפט בעולם, נעוצה בנקודה אחת. נקודה עיקרית זו: מימצאי המכונה עצמה הם רק חומר-גלם בידי מפעיל המכונה. המפעיל עצמו, שלא תיתכן עליו שום ביקורת יעילה, קובע את התוצאות. הגורמים לכך נתגלו בהרחבה על-ידי „העולם הזה” (1054).

כדי לעמוד על כושרה של המכונה, מעלותיה ומיגבלותיה, הציעה מער כת „העולם הזה” למטה הארצי של המשטרה לאפשר לאחר מכתביה לעבור חקירה במכונת האמת. המערכת מודה למטה הארצי על הסכמתו לכך. להלן הדו"ח האישי של כתב „העולם הזה” אבנר פרי (בתצלום מימין, בשעת החקירה), על חקירה זו, בה הוכיחה המכונה יעילות רבה.

- מאת אבנר פרי -

המכונה, יכול הנחקר לראות בקלות. אולם את הקשר בין המחס האמצעי לבין גופו אין הוא מסוגל למצוא. ישבתי בכורסה והכנסתי את כפית הידיים למעין אוזניים, שהיו קבועים על הכסא עצמו. מתחת לכפות הידיים נמצאו שתי פחיות בולטות ועגולות, שצמדו היטב אל מר כוה של כל היד. שני בלונים של כפות הידיים מועבר על-ידי שתי הפחיות, באמצעות חוט המוליך אל המכונה.

בניישי הידק את החבק לורועי והצמיד מסביב לחוי צינור גומי רך. הוא בדק את כל הכפ"תורים שלפניו, והניע את המכונה לנסיון. המח"טים היו קבועות במקומן. במכונה הרושמת נע כמו נחש סרט גייר מיוחד, משרוטט במשבצות.

*** התרגשות של חקירה

שבתאי צמוד לכורסה הרכה, מחוסר יכולת להתרומם או לזוז. מן העבר השני של השול"חן עמד לו, בשקט מוחלט, קצין המשטרה ה"גינאי עקיבא בן-ישי, לחץ בידו על מפתח קטן עשוי גומי. החבק לבדיקת לחצי-הדם, שהיה מחו"בר לורועי הימנית, הלך והתהדק. „די, די, קראתי לעברו של בן-ישי. „למה לא אמרת לי שזה כואב?” הקצין לא נע ממקומו, אמר בשקט אך בתוקף: „לא לזוז. אחת מקלקל את הכל.” לא הוצאתי הגה יותר. לא היתה לי כל סיבה לקלקל את הבדיקה. שאני עצמי ביקשתי לער"ך. רבע שעה קודם לכן נכנסתי בעקבות קצין המשטרה. האחראי על הפעלת מכונת האמת, ב"כניסה אפולונית. על הדלת היה נעוץ פתק סתום: פוליצר, ע. בן-ישי. נא לא לדפוק, לצלצל וזחכות. „האם הצלצול מפריע לך פחות מן ה"דפיקה בדלת?” שאלתי את החוקר. „אין זה צל"צול רגיל. כשמישהו מצלצל נדלקת מנורה אדום מה מעל שולחני, והנבדק אינו שומע ואינו מופרע.”

נכנסנו לקודש-הקודשים. החור היה ריק לגמ"רי, מלבד שולחן גדול שעמד במרכזו. ההבדל בינו לבין כל שולחן אחר הוא בכך שהראשון היה עשוי כמעט כולו מתכת מבהיקה. רגלי השולחן לא נראה, והוא ניצב אטום מכל הצד"דים, כמו קופסה גדולה. מלבדו היו בחור שני פריטים נוספים. לפני השולחן ניצבה כורסה רכה ומרופדת ומאחוריו כסא נוסף.

שלוש מחטים ברבי-רושם
בכך, זהו הפוליצר. הכריו הגינית בן-ישי. נשמתי לרחחה. תיאורתי לעצמי דבר הרבה יותר מוזעזע. „המכונה אינה מסוגלת לזעזע אפילו אדם נורמלי,” אמרתי לבן-ישי. „הקצין נפגע ממש מהערת. „לזעזע?” אמר, „ה"כונה שלנו היא ההיפך הגמור, מאשר לנסות ולזעזע את האדם הנחקר. אדם מוזעזע אי-אפשר בכלל לבדוק במכונה, כיון שהתגובות שלו הן לא טבעיות במקרה זה, משתנות בכל שניה. אי אפשר בכלל לקבל שום תוצאה, שממנה ניתן יהיה ללמוד משהו.”

שב בבקשה בכורסה הרכה הזאת. ציחה בן-ישי. ישבתי בה, והודיתי מיד כי לפחות הכור"סה אינה מהדהד אמצעי-לחץ כלשהו. להיפך, היא מאפשרת ישיבה נוחה ורגיעה מוחלטת.

לוח המכשירים שלו. התבוננתי במכשיר. הפוליצ"גרף נקרא בשם זה בגלל מבהו. פוליצר פיר"ד שו רבי-רושם (פולי=רב, גרף=רושם) כלומר, מכשיר הרושם כמה דברים שונים. על גבי טבלה שבמרכז השולחן נמצאים כפתורים ובר"גים, שלכל אחד מהם תפקיד צדדי — כמו שית"רור לחצי-האוויר או הזזה מלאכותית של המח"טים הרושמות.

המחטים הרושמות הן החלק החשוב ביותר במכונה. שלוש המחטים רושמות על גליל נייר נע את תגובות הנחקר. תגובות אלה מפוענחות לאחר מכן על-ידי החוקר. המחס העליונה, המח"רת בחוט אל צינור-גומי הנקשר אל חוזה הנח"קר, רושמת כל תנודה שחלה בסדירות הנשימה. למטה מתנועעת בשעת החקירה מחס שניה, דו"מה בדיוק לחס העליונה, ומחברת אל הזרוע באמצעות חבק רפואי רגיל לבדיקת לחץ-דם. מחס זו רושמת את שינויי לחץ הדם.

בין שתי המחטים הללו קבועה מחס נוספת, שהיא גם הרגישה מכולן, ולכן גם הקובעת יותר מכולן בשעה שניגשים לפענח את הרישור"מים. את החוטים המוליכים מרועו וחוזרו אל

המכונה, יכול הנחקר לראות בקלות. אולם את הקשר בין המחס האמצעי לבין גופו אין הוא מסוגל למצוא. ישבתי בכורסה והכנסתי את כפית הידיים למעין אוזניים, שהיו קבועים על הכסא עצמו. מתחת לכפות הידיים נמצאו שתי פחיות בולטות ועגולות, שצמדו היטב אל מר כוה של כל היד. שני בלונים של כפות הידיים מועבר על-ידי שתי הפחיות, באמצעות חוט המוליך אל המכונה.

בניישי הידק את החבק לורועי והצמיד מסביב לחוי צינור גומי רך. הוא בדק את כל הכפ"תורים שלפניו, והניע את המכונה לנסיון. המח"טים היו קבועות במקומן. במכונה הרושמת נע כמו נחש סרט גייר מיוחד, משרוטט במשבצות.

*** שלוש מחטים ברבי-רושם

בכך, זהו הפוליצר. הכריו הגינית בן-ישי. נשמתי לרחחה. תיאורתי לעצמי דבר הרבה יותר מוזעזע. „המכונה אינה מסוגלת לזעזע אפילו אדם נורמלי,” אמרתי לבן-ישי. „הקצין נפגע ממש מהערת. „לזעזע?” אמר, „ה"כונה שלנו היא ההיפך הגמור, מאשר לנסות ולזעזע את האדם הנחקר. אדם מוזעזע אי-אפשר בכלל לבדוק במכונה, כיון שהתגובות שלו הן לא טבעיות במקרה זה, משתנות בכל שניה. אי אפשר בכלל לקבל שום תוצאה, שממנה ניתן יהיה ללמוד משהו.”

שב בבקשה בכורסה הרכה הזאת. ציחה בן-ישי. ישבתי בה, והודיתי מיד כי לפחות הכור"סה אינה מהדהד אמצעי-לחץ כלשהו. להיפך, היא מאפשרת ישיבה נוחה ורגיעה מוחלטת.

לוח המכשירים שלו. התבוננתי במכשיר. הפוליצ"גרף נקרא בשם זה בגלל מבהו. פוליצר פיר"ד שו רבי-רושם (פולי=רב, גרף=רושם) כלומר, מכשיר הרושם כמה דברים שונים. על גבי טבלה שבמרכז השולחן נמצאים כפתורים ובר"גים, שלכל אחד מהם תפקיד צדדי — כמו שית"רור לחצי-האוויר או הזזה מלאכותית של המח"טים הרושמות.

המחטים הרושמות הן החלק החשוב ביותר במכונה. שלוש המחטים רושמות על גליל נייר נע את תגובות הנחקר. תגובות אלה מפוענחות לאחר מכן על-ידי החוקר. המחס העליונה, המח"רת בחוט אל צינור-גומי הנקשר אל חוזה הנח"קר, רושמת כל תנודה שחלה בסדירות הנשימה. למטה מתנועעת בשעת החקירה מחס שניה, דו"מה בדיוק לחס העליונה, ומחברת אל הזרוע באמצעות חבק רפואי רגיל לבדיקת לחץ-דם. מחס זו רושמת את שינויי לחץ הדם.

קומו
בחר
ססתי
לה
ר
לא
במיו
תי
כפי
ת.
אטום
סרט
ושאל
פיה
אחרי
ששי

ב
השני
לה.
הראש
כפתו
התהו
7.
אין
צינור
הריש
את
כריש
דה
הידית

תו
בין
ק
מ
זע
השא
במספ
שקר
שינוי
עלתה
רגיש
עקומ
הקטנ
הלחן
נית

כש
ישי
5.
קיב
היה
אם
הסביו
הודה
בהרב

בש
סדירו
ראשו
65.
העומ
ששי

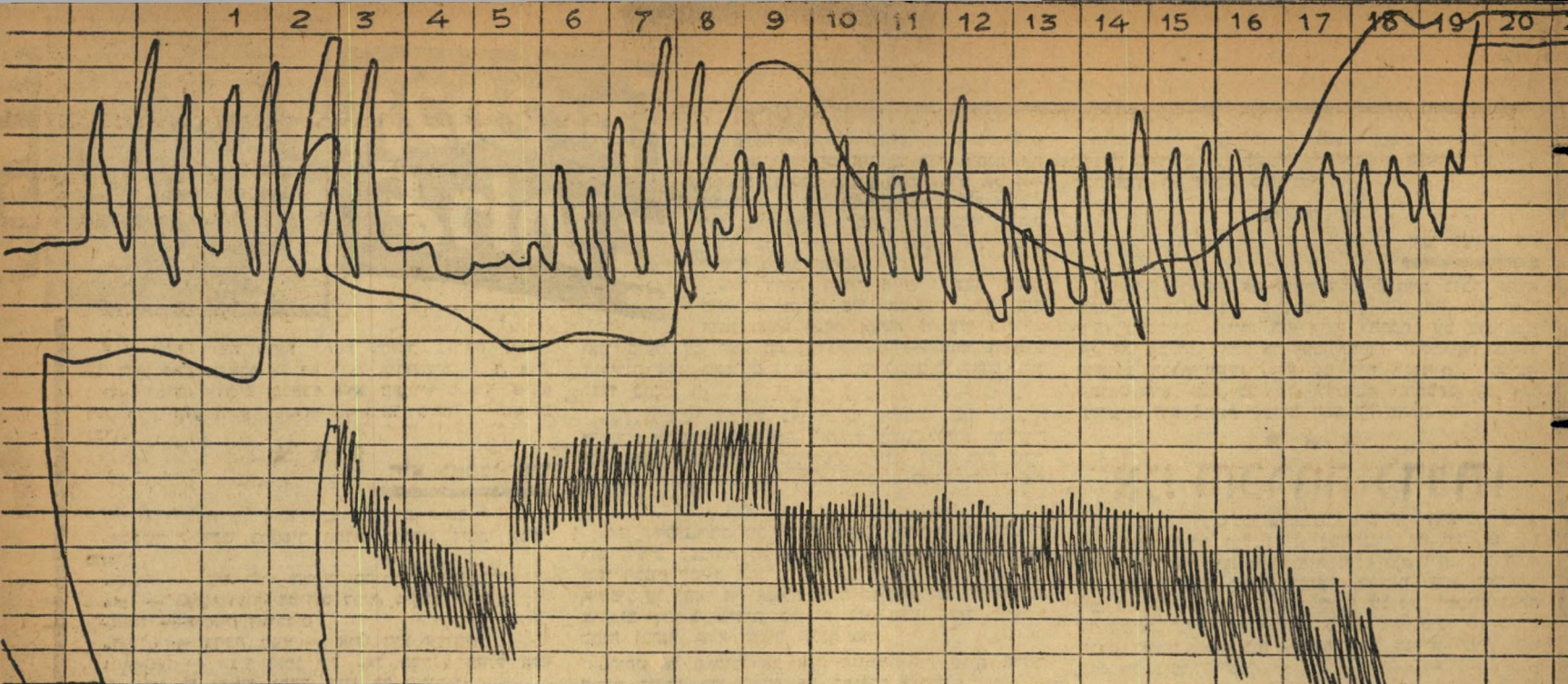

CHART NO. 22495R MADE IN U.S.A. C. H. STOEHLING CO. CHICAGO 24, ILL.

אות את המצב שנוצר אחרי ששאל החוקר אם הנחקר בחר בלוח. המחס האמצעי המשיכה ישר. העליה הפתאומית ברישום התחתון באה כתוצאה מהרמת המחס הגולשת עליידי החוקר עצמו. השאלה הבאה היתה אודות התעודה. הנחקר ענה בשלילה. הלחות עלתה לשיא והדבר נרשם בכרור עליידי המחס האמצעי (משבצת 8), פעולה שחזרה במשבצת 18, כשהחוקר שאל את הנבחן שנית אותה שאלה.

על השולחן, ליד המכונה, הניח החוקר, שעטה חלוק רופא לבן, ארבעה חפצים. קופסת סיכות, לוח שנה, תעודת עיתונאי ופנקס. הוא יצא מן החדר וביקש לבחור באחד מהם. הנחקר, כתב, "העולם הזה", בחר בתעודה, החזירה למקומה הקודם. השאלה הראשונה היתה ביחס למי כות. התשובה השלילית לא גרמה לזעזועים מיוחדים למחס האמצעי, הקובעת, זו המורדת את כמות הלחות (משבצת 4). משבצות 6 ו-7 מרי

שנים משרת המפקח בן ישי במשטרה, מתוכן כשלוש שנים ליד מכונת האמת. "הטעות היסודית של כל האנשים ששוללים את ערכה של המכונה ופחדים ממנה", הצהיר אביה של מכונת האמת, כפי שהוא מכונה בפי ידידיו, "היא בכך שהם חושבים שהתפקיד של כאן הוא לתפוס ולגלות את הפושעים. זה בהחלט לא נכון. יותר משאני מגלה פושעים, אני מוציא מכאן אנשים עם גושפנקה של חפים מפשע, דבר שלא היו יכולים לעשות בשום אופן אחר בעצמם, עליידי שבנוע חוקריהם."

הצליח החוקר למצוא את המקום שבו שי קרתי, ובאחרים ניחש פעמים אחדות בלי הצי לחת. "הפרעת פה בחקירה", הוא קבע. "האני שים הבאים אלי להיחקר, למרבייתם משמשת המכונה כהגנה. אלה הם אנשים החשודים בביצוע עבירות, שהמכונה לבדה יכולה לקבוע אם אמרו את האמת בחקירה הרגילה במשטרה. אנשים אלה, כאשר הם באים אלי, עושים הכל כדי לעזור לי בחקירה ויושבים בשקט מוחלט."

גושפנקה של חפות-מפשע

זו היתה כמעט כל האמת כולה. נכון יהיה לקבוע ללא פקסוק כי בתנאים נוחים מסוגלת המכונה במידה רבה של יעילות לגלות שקרים. לדברי אנשי המשטרה הוכיחה המכונה את יעילותה בכל מאת האחרונים במקרים של גילוי האמת אצל חף מפשע. אולם בשני המקרים גם יחד תלוי גורלו של הנחקר בראש ובראשונה בחוקר, מפעיל המכונה, האיש הקורא ראשון את הנתונים ומסיק את המסקנות שאין עוררין עליהן. לכן אמון הציבור במשטרה בכלל ובי מפעיל המכונה בפרט הוא גורם חשוב בקביעת היחס למכונה. כי מפעיל בעל רצון רע ודעה קדומה יכול להשתמש בגראף בצורה כוזבת על מנת לשכנע את הנחקר ולסחוט ממנו הודאה ומעל לכל, הרי אין כלל להשחית את התנאים של אדם המואשם ומנסה לתקן על חירותו, אלא של עיתונאי העובר את הנסיון המגיע למסרת מחקר בלבד.

האיש שמאחורי המכונה הינו חניך הגימנסיה הרצליה, שנסע לפני קום המדינה לשחיין כדי ללמוד רפואה. עם פרוץ מלחמת העצמאות הועבר לביירת צרפת, כילא שם תפקידים שונים, שעליהם אין הוא מרחיב את הדיבור אפילו היום. הוא חזר לשחיין וסיים את המכון ליד מדע משטרי באוניברסיטת לוזאן. קרוב לשבע

רצ' אינן טבעיות. החוקר עצמו העלה באופן מיכני של המחס, כדי שלא תצא אל מחוץ ל- מסגרת הנניר, סימן זאת בחץ (משבצת 3).

אמת במחס האמצעי

מבחן הבא הנחנו על השולחן מאפרה, פנקס, לוח שנה ותיק תעודות. בן ישי יצא מחוץ לחדר וביקש שאבחר באחד מתוך הארבעה. בחרתי בתעודות והחזרתי אותן למקומן על השולחן. הוא חזר פנמים אחדות על השאלות שהציג. הוא חזר פנמים אחדות על השאלות ולבסוף הפסיק את פעולת המכונה, ולאחר עיון קצר ברישומים קבע בלי היסוס כי בחרתי בתעודות.

הצצתי גם אני בציור (המופיע בעמוד זה למעלה), והודיתי שאמנם אין כמעט מקום לטעות. המחס האמצעי שרטטה עליות וירידות רבות, אבל בשתי הפעמים שנואלתי עליידי החוקר, אם בחרתי בתעודות, עלתה המחס עד לשיא (משבצות 9 ו-18). הסכמתי עם חוקרי באשר ליעילות של המחס מודדת הלחות. לא הייתי משיכנע ביעילות של שתי המחסים ה- אחרות. התגובות שבמשבצות 5 ו-9 אינן תוצאה של תנודות קיצוניות בלחץ הדם. המחס ירדה מסיבות שונות אל תחתית הגליון והחוקר עצמו העלה אותה למרכז. ניסיונו עוד מספר מבחנים דומים, שבחלק מהם

או פסל, וזרק מיד את השאלה הבאה: "היה המספר שבחרתי. לא הרי נניתי מיד באותו השקט, כמו על השא- רמת: "לא." עד כמה שיכולתי להרגיש אצלי שום שינוי פסי, לא התרגשתי כאשר שיקרתי ביחס לקלף זה. לא נשמ- ק יותר, וגם לא עצרתי את הנשימה, והגבים לעשות לעיתים לפני שמשקרים. להפנות את הראש ניסיתי לבחון את בן ישי ליד המכונה. פניו נשארו לגמרי מבטו המשיך להתרכז רק ב- יר שפלטת המכונה לאיטה. הוא התעכב למספרים אחרים שהיו בחפסית הקל- יתי את אותה התשובה על כל השאלות. ל שאלה עניתי בשלילה. היה ברור לו ל לפחות ביחס לאחד הקלפים.

שקר במשבצות 4 ו-5

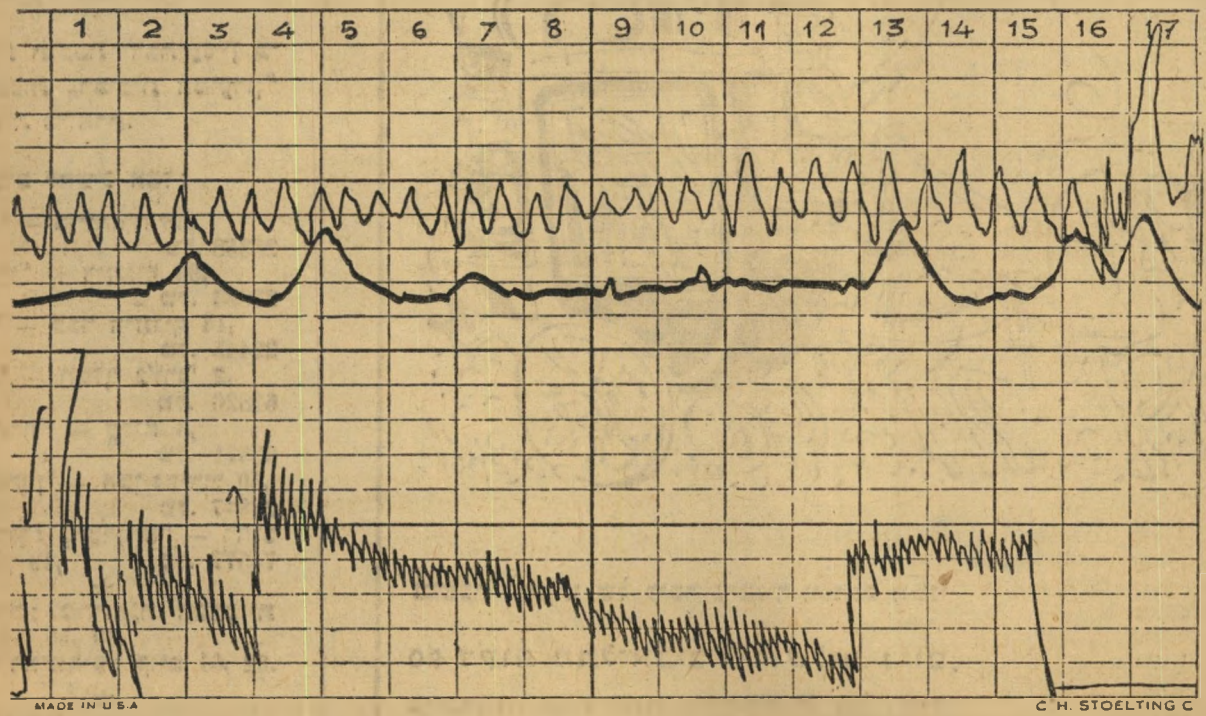
שי לא זז. הוא בחר את כל התגובות סוף פלט בשקט פנע נוספת את השאלה ששאל: "בחרת בקלף ז'?" עניתי בשליל- א הרים את ראשו מן השולחן בפנע ז' מאז החלו המחסים נעות, לחץ על ששיחרר את לחץ האויר מן החבק ש- מסביב לזרועי. "נודה לי שהקלף היה החוקר."

זי את דבריו והתבוננתי בציורים ש- המכונה עוד לפני שהסביר את מהות ים. היה ברור לי כי לא הצלחתי לרמות ונה הפנע. הדבר נראה בברור, במיוחד עם שעשתה המחס האמצעי, זו שתפקי- וד את המוליכות החשמלית של כפות כלומר את ההוצה.

ית נסיון זה מופיעות בטבלה התחתונה. משבצות 3 ו-7 רשמה המחס האמצעי ב- עליה קטנה בלחות. לדבר זה אין הסיבות, כיון שבהתחלה ישנם תמיד שנים, גם כשאין לכך סיבה מיוחדת. השניה היתה רשומה בעקומה האמצעי 4 ו-5, והיא מתיחסת לקלף שביחס אלו כאשר שיקרתי לא חשתי אמנם בשום בנשימה, אולם הלחות בכפות הידיים נשעה שהפלטתי את השקר, והמחס ה- מאד, רשמה את השינויים בדיוק, ציירה בין המשבצות 5 ו-4 שלוש הבליטות שבמשבצות 7, 9, ו-10 מראות על כמות בעת שנואלתי על הקלפים האחרים, וצ- נ האמת.

ים לקרוא את כל המספרים, נוכח כך התגובה החזקה ביותר היתה במספרים 3 ו-7. ניסה לחזור על אותה שאלה ושוב חזרה חזקה, הרשומה במס' 13. הפיתרון ירש - שיקרתי. שאלתי אותו לשם מה דרושות שתי המחסים האחרות, והוא שגם הן עוזרות לו בגילויים, אם כי התגובות שהן נותנות חלשות בדרך כלל מאלו של המחס האמצעי.

זוט שרשמה המחס העליונה, המודדת את הנשימה, ניתן לראות אחרי השקר ה- קפיצה קטנה, שנרשמה בין המשבצות 10 ו-11. נומת זאת לא הראתה המחס התחתונה, על משמר לחץ הדם, כל שינוי בשעה העליות הפתאומיות במשבצות 4

MADE IN U.S.A. C. H. STOEHLING C.

גובה החזקה בין משבצות 5 ו-4 באה לאחר השאלה אם בחר הנחקר בקלף מספר 7. הנחקר השיב תשרי בה שלילית, שלא היתה נכונה, כמובן, והתגובה החריפה נראתה מיד - המחס סימנה קפיצה חדה.

הנושא: בדיקת קלפים. הרישום הינו ברור, אינו משאיר מקום לפסקות כאשר למקום בו נאמר הש- קר. אחרי שבחר כתב, "העולם הזה" בקלף מספר 7, נשאל עליידי החוקר לפי סדר, קלף אחרי קלף. התי

אכתקיוס ארותי

אוהבות לטייל ברחבי הארץ, ולשבת מסביב למדורה ולשיר משירי הורדאים, וכן לשבור את הרגליים בצעדות השנתיות ובהופעות ריקודי ים סוערים.

★ ★ ★

הם יצאו לה

(1144/94) מסיבה את שימת הלב לנוגעים בדבר, שהיא מתחילה את מכתבה ב"ב"ה. חוץ מזה אין היא שונה מ-15 מלבסיות אחרות. היא רוצה להתכתב עם צעיר כבן 19, דתי עם דם, ראתה את עצמה חייבת להוסיף את המשפט המתוכנן הבלתי-נמנע: "ולא עם מיץ עגבניות". וכמובן, תמונה. היא גונת כבת 17 ומסרבת להתכתב עם פתח תקוואים. היא טוענת שכולם יצאו לה מהאף.

★ ★ ★

אני מוכרחה לדעת!

טוב, כולנו יודעים כבר שלפני חמישים שנה היה בתל-אביב ימין ושמאל רק חול וחול, ושדיונוגוף לא היה או עוד רחוב. רק ראש עיר. וכמה היה נפלא בימים הטובים ההם. רומנטיקה. ריקודי הורה ברחובות בלילות שבת. סאראפא גים. חלוצקות. נעליים גבוהות כובע של קש. ושכונה היתה או שכונה, וכלי-הרכב המסעיר ביותר היה סוסו של מחלק הקרת. ושנים לאחר מכן — החור של הגרוש. ומיל. וחצי מיל של כופר היישוב.

והנוער זה היה גוער זה.

יתני להם לדון-אמוץ וחיים חפר על שהנציחו בתוכ-ניתם במועדון שלהם את כל הערכים של התקופה דאז, אבל אני חרדה לנכסי צאן הברזל של עבר קרוב קצת יותר. עברנו כילדים. לא אוכל לעבור בשלחה לגיל העמידה עד שלא אדע באיזו מידה משתמשים עדיין ילדי תשי"ט בבטויים, בשירים, או במנהגים של ילדי תרצה, למשל.

אני מוכרחה לדעת, האם:

אומרים עדיין: "בלי שותף בלי חוסף מי שיקח זה ימות?"
"צילבה?"
"צמבל" (צביטה-מכה-בלי-להשיב-לכל-החיים)?
"צבוטטי ומוטטי עלו על הגג. מוטטי נפל, מי נשאר?"
"מלשנית!" (לילדה חרוצה ושנואה בכיתה)?
בספרי הזכרונות — האם בקיפול של "סוד כמס" כותבים עדיין — "מי שפותח הוא ככל נובח"? או "חמור — למה הצצת?"

האם הזכרונות הנדושים ממשיכים להיות: "על השולחן טייל עפרון וחשב מה לכתוב לרותי לזכרון, והנה מצא: הימים חולפים שנה עוברת, אך הידידות לעולם נשארת." או: "זכרון נצח ונשיקה במצח". או: "את הולכת בשביל ואחריך הולך הגיל." או:
את מי שאני אוהבת ותמיד עליו חושבת לראי את כל הפלא כתוב באותיות אלה."
האם אומרים עדיין "בשין קוף ריש"?
האם שפת-הבית שייכת כבר לשפות המתות?
אני מוכרחה לדעת, אני אומרת לכם!

בה מקצה לקצה בלי הפסק, ובתוך כל הזרם הזה אנו השניים אוהבים ביד איתנה את המשוט ומנסים להגיע כנגד הזרם אל חף מבטחים, בו אילנות זוקפים ראשיהם אל-על, ועל אמיר האילן מזמרות להן צפורי השחר, לחוף בו האחר הצח מרענן את הנפש הדוחה מכאבי-החיים.

אך רותי, הביני אותנו: כבר בספר בראשית נכתב ביד אמונה: "לא טוב היות האדם לבדו, אעשה לו עזר כנגדו". ואנו בדעה עם האל השוכן בשחקם — אחת הפעמים הנדירות שאנו מאמינים בכתוב — שלא טוב לו לאדם להלך לבדו בתבל זו.

"אין ברצוננו לפרוש כאן שחור על גבי לבן דרישות מיוחדות מהשתיים שתענינה. ראשית, עליהן לענות, ובמקרה ולא נמצא את השפה המשותפת בינו, נוכל בלב שקט ובכיסחה להלך עוד קצת לבד, ולנסות בפעם שנייה את הפור שבידינו.

"אנו חיללים הממלאים תפקיד מיוחד במיני בצבא. נמצאים רוב הימים בסביבת תל-אביב בנסיבות תפקידנו, ולכן על שתי הבנות להיות מסביבה זו. אנו עצמנו תושבי רמת-גן, אוהבים עד למאד את אפילת אולם הקולנוע וכל הכרוך בה, אוהבים לכתוב שירים בלילות ירח מלא, ועוד שטויות כהנה וכהנה, שלא נלעיס אותך בהן.

"רותי, אל תאכזבי את אלה הגותנים את שנות חייהם היפות ביותר, כדי לשרת את המולדת הקרה."

★ ★ ★

הגשמה וחלוציות

הוא לא אומר שהיא צריכה להיות יפה או בלונדית (1144/92). כל מה שהוא מבקש היא שתהיה כבת 18, תדע להחזיק בעט ולסחוט ממנו כמה משפטים על דא ועל הא. על דא ועל הא, אומר הוא, כי הוא משוכנע, שאלה המגי בילים את עצמם מראש בנושאים מסויימים להתכתבות, חזקה עליהם שימאסו עצמם זה על זה, וינסו תחבולה אחרת. לכן הוא דוגל בהתכתבות חופשית, ולא דחקא על נושאים.

הוא אמנם עירוני (בן 19), אך ישמה לקבל מכתב גם מקיבוצניקית, עם כל ההסתכנות בצמיחת ויכוח על הגשמה וחלוציות, שהוא חושש שיבוא בהמשך הזמן.

★ ★ ★

המקור והאוריגינל

הן כל כך פותחות משיעומם וריקנות או בעד זה הן כותבות (1144/93). הן בנות 16-17, וגורא אנטי-סלוניות. מה? רוקנרול ווספות? לא בא בחשבון. הן "מחפשות רק את המקור והאוריגינל". תראו בעצמכם כמה הוא אוריגינלי, מכתבן.

"מעונינות למצוא חברים לעט בגילים 18-19, בעלי יוזמה ודם, אך ורק צברים ובעלי שיעור קומה, רצוי קיבוצניקים. מוכנות להתכתב גם עם עירוניים מסביבות תל-אביב המתאימים לנתונים הנ"ל.
אנו צברות אשר בילינו תקופה ארוכה בתנועת-נוער,

אולי אתה רוצה לצאת למסע בהודו, בורמה ויפאן? אז מדוע שלא תצטרף אל רם רנאל מירושלים, ת. ד. 848, היוצא בעוד חודשים מספר? הוא מעוניין ב"גבר טיהא בעל רצון חזק ודבק במטרה, או ביתר קיצור — משוגע לדבר."

★ ★ ★

הוא ואפסו עוד

(1144/89) הוא מן המקוריים. כך הוא חושב. "אבקשך לתקני במספור המדור ולהפיץ דיבתי למת-כתבות:

"האטת — עוד יצור המציע סחורתו בריש גלי;
"אני — ואפסו ועוד. סטודנט בכיר. מקצוע וגורל;
"הזמן — נימנים הכוכבים;
"המוזה — רחקה ממני — אולי היא אצלך?
"התקופה — הגיע הזמן של "אל תסתכל בחלל אלא במה שאין בו (חיים) ובמה שיש בכ (חיות)";
"לב — נר אורו יתל, היקרץ לך והידובר נפשו למו?
"שניין — בכל שתחפצי לבטא ולא תדעי, בכל שתדעי ולא תחפצי לבטא;
"נושאים — מצאי את מה שאינך חושבת שאני מסוגל להבין (אותך);
"צמחונות — היש צמחונות שתעזו להביני את דעתה?
"סוף — זו ההתחלה. "פיוט בסלע, כתיבה בתריי". להשתמע."

★ ★ ★

לא מפורות הפגנות

הן כאלה פשיטות, שלוש אלה (1144/90). הן טוענות שאין כל טעם לתאר את עצמן, מאחר שאין הן יפהפיות ואף לא מפורות הפגנות. סתם שלוש חיללות, הרוצות להכיר שלושה ידידים נחמדים. מובן שאחרי המלה נחמדים לא יכולה שלא לבוא המלה רצינים.
דחקא משום שהן חיללות הן רוצות בבחורים שסיימו את שירותם הצבאי. "ידידים אשר הרגש וההבנה אינם זרים להם. בחורים אוהבים לטייל, לראות הצגה או סרט טוב, וכי, וכי, כמובן שאינני אומרת שהמנגינה הזאת מוכרת לי מאישהו מקום.

★ ★ ★

יד אוחות במשום

(1144/91) ביקשו גורא יפה שאשתוק ולא אומר מילה על מכתבם, ואתם הרי יודעים איזו נפש טובה אני. ובכן:
"אנו, עבדיך, שני חיללים הנמצאים אישם בארצנו הקטנטנות הזו, שנחל של מעילות, שערוריות וקנוניות זורם

יומיים מיפו לירושלים

נמשכה נסיעתו של קיפר גרמניה וילהלם חשני
90 דקות מתל-אביב לירושלים כיום,
במכוניות החדישות והמרווחות של "אגד"

נשף מלכת המים 1959

ייערך ביום ה', 3.9.59, בשעה 9.30 בערב ב"אמפיתיאטרון" רמת-גן (גן אברהם).

תוכנית תוססת ורב-תעניין ב-השתתפות "רביעית המועדון" בתוכנית מיוחדת.

כרטיסים לחשיג אצל:

"במה" — בייחודה 50
טל. 28358
"רוקוקו" — דיוזנוף 93
טל. 23663
"יוקי" — כבר דיוזנוף 14
טל. 22445
"מסך" — המלך ג'ורג' 2
טל. 61826
"שרותרון" — עליה 3
טל. 63971
"שעשועון" — אבן גבירול 50
טל. 23847
ברמת-גן: "הכרטיס" — רחוב
ביאליק 49, טל. 74577

★

תחבורה: מהתחנה המרכזית קויב 54, 55, 60.
מצפון תל-אביב: קויב 61, 62.

★

ארגון וביצוע: "יול", חברה לאירועים, ארגון, פרסום וחס-יצבור, תל-אביב רחוב חירקון מספר 106, טלפון 22141.

(המשך מעמוד 11)

שמו צבי הרצל. ידעתי שהיה פעם סניטר. הוא העמיד פרצוף כאילו הוא רוצה לעזור לי להפטר מצרה גדולה: תמונות העירום שלי, שרופא המשושעים צילם, הופצו בין הפושעים והם אמרו שאם לא אקנה אותן הם יראו את זה לבעלי. פחדתי מזה נורא.

נאשמת לוויט

בשום, אחרי גבר ערום

כי כהן, בעלי, הוא בחור הגון והיה יכול להתחמם עלי ולחשוב מיידועימה. קניתי. ככה הוא התחיל לבוא כל שבוע, ותמיד היו לו העתקים חדשים. נשארתי בלי כסף ובלי כוח לכל זה. כל הזמן ביקשתי ממנו שיפסיק. אבל זה לא עזר. עד שלפני חמישה חודשים הוא תפס אותי ואמר לי: "בואי נגמור עם כל העסק הזה. תעשי בשבילי דבר אחד — תשכרי וילה ברמתגן ותרשמי את זה על שמך."

הסכמתי. אבל לא יצאתי מהידיים של ה"מפלגה הזאת. הייתי צריכה לבוא להתייצב אצלו, כמו שפושעים צריכים לבוא להת" ייצב במשטרה, מתי שמעמידים אותם תחת פיקוח. אחר כך התחילו לשלוח אותי לכל מיני מקומות עם יהלומים, סחורות וזהב.

בהתחלה הייתי נבהלת. פחדתי בכלל לח" שוב על מה שאני מחזיקה בידי ואין שזה הגיע לחבורה של חרצל. ככה זה נמשך. בינתיים נעלם לי חרצל ובקוממו היכרתי שם את יצחק בוקסר ואברהם בירקנטל. אצלם הייתי שימעת על כל מיני תוכניות שוד, שבוקסר היה מארגן. פעמים הכשלת אותם. פעם הלכתי לזקן אחד ברמתגן וגיר יליתי לו שמתכוונים לשדוד אותו. פעם שניה דיברתי במשטרה.

יום אחד שלחו אותי לבורסה בתל-אביב. פגשתי שם איש ידוע מאד והוא נתן לי מכתב. הרגשתי פתאום הרגשה כזאת, ש" אויל רק אשה יכולה להבין אותה, ופתחתי את המכתב. מצאתי שם תוכנית שלמה ל" דוד את בית-החרושת ליהלומים של פלוק. מיהרתי ללכת אל בוקסר ונתתי לו את המכתב, בלי להגיד שראיתי את התוכנית המפורטת של השוד.

בוקסר שלח את בירקנטל לבלוש. אחר-כך שלח שניים אחרים, לא יודעת מי — אני חושבת שאלה השניים שהתגלו השבוע: אברהם חסין ואלעזר סוקניק. עד שיום אחד ראיתי בעתון שפלוק נרצח. באתי אל הדירה ברמתגן כאילו לא קרה שום דבר. אז בירקנטל אמר לי: "זה לא אנחנו, משהו הקדים אותנו."

כאב לי המצפון. אבל לא רק המצפון: הבנתי לאיזה דיים נפלתי וראיתי שאין לי שום ברירה, אלא לספר את זה למשטרה ולהפטר מכל הילכלוך.

האשליה הגדולה. באתי במשטרה ל" קצין דן לוי. גיליתי לו את הכל. הלכתי עם המשטרה לכל מיני מקומות: שבוקסר היה שולח אותי להביא לשם את הסחורות הגנובות. כל פעם שהייתי אומרת למשטרה: "פה מסתיר משהו", היו כוצאים תיכף ומיד. במשטרה אחד גילו את זה בקושי בבית השימוש, אבל תמיד מצאו. לחצי תל-אביב החזרתי את הרב ש שבוקסר היה שודד. אבל מי זוכר את זה כעת?

במשטרה סיפרתי שהסתבכתי בכל העסק, בגלל התמונות שנאלצתי לעשות אצל ה" (המשך בעמוד 18)

קשרי-משכחה עם גדולי המדינה ביפלו את איסור הכניסה השער נפתח לעריקים

והתעשיה לשעבר, וכיום יושביראש הסניף הישראלי של חברת האוטומובילים פורד.

סיפורו של ליפשיץ-סבא זהה עם סיפורו של ריקליס. גם הוא לא מיהר לחזור לארץ כשנשלח אליו צריגים, העדיף לעסוק בבימוי במקום היללם. ההבדל ביניהם היה דק: בעוד שריקליס לא העז להופיע בישראל, החליט ליפשיץ לנסות את כוחו של החוק הישראלי. הוא היה משוכנע שחסות פטרונו, כוכב הסרטים אדוארד ג'י רובינסון, תציל אותו מעונש ומגיוס לצה"ל. זוסקה, ששמע על נסיעתו הנסיונית של סבא לארץ, הראה עניין רב בנסיון. הוא שלח את אשתו לארץ, לפי מיטב הכללים האיסטרטגיים הנוכחיים לו עוד מתקופת שירותו בבריגדה, תפס עמדה עורפית בטוחה

מכונות חרשה, נהוגה בידי גבר לבוש אלגנטית, הצתה את השורה החמישית בניו-יורק, לכיוון הרובע הבהמי של הכרך האמריקאי הגדול. לא הרחק מבנין חברת האוניות הישראלית עים. מישור מעוברי השקדה הפליט קללה אנגלית, שלח מבטי קנאה אל המכונות ההדורה. הגבר הגאה שישב במכונות לא הרגיש בכך. הוא המשיך ליהנות מזכרונות עברו-הקרוב, העלה על שפתיו חיזיון מסוים מאד. שמהו היתה מובנת: אחרי 11 שנות מאמצים ואכזבות הצליח לקבל זכות כניסה לישראל, לבקר בארץ שהיתה פעם מולדתו.

משולם (זוסקא) ריקליס הוא אחד ממאות הישראלים-לשעבר ברחבי העולם, שהחזו להיכנס לארץ. המדינה — המשמשת מלט לכל יהודי שהסתבר אי-פעם עם החוק במדינתו, לא הירשתה לו לחזור לבקר בביתו. כי זוסקה, הצבר בן ה-35, הסתבר עם החוק הישראלי כבר בימים הראשונים להקמת המדינה.

★ ★ ★

צויהגיוס לא קם

כמו אחרים ששירתו עמו בבריגדה העברית בימי מלחמת העולם-השניה, נמאס לזוסקה לשחק במלחמות נגד השלטון הבריטי. הוא העדיף ללמוד בחוץ-לארץ. הגבר הצעיר, שהיה אז בן 23, רצה ללמוד כלכלה בארצות-הברית, להשתלם בניהול עסקים. בשנת 1947 נטל את מזוודתו ואת אשתו יהודית, נסע להגשים את חלומותיו. לעומתו, המשיכו חבריו של זוסקה לעסוק במלחמות בארץ. הם הצליחו לסלק את האנגלים, קראו לאי-הבריגדה-לשעבר לחזור לארץ, להיות כמותם אחד הקצינים בצבא העברי החדש. הודעת הגיוס של שנת 1948 מצאה את הסטודנט הישראלי בכפר דרומי בקירבת גבול מכסיקו, שם פרחו עסקי-הברחה. לא ידוע מה עשה שם ריקליס, ברור רק שלא למד ניהול-עסקים אקדמי. מכל מקום פרשה זו בחייו של הישראלי הצעיר לא התבררה מעולם. הוא עצמו לא הכחיש שנמצא שם בימי מלחמת-השחרור. ליידייו הרבים שביקרוהו במשך השנים בארצות-הברית, סיפר ריקליס את הסיפור הבא: "נמצאתי ליד הגבול המכסיקאי, בעיירה קטנה. בתחילה הלכתי לבדור אם צריכים אותי בארץ, ואמרו לי לשבת ולחכות. חיכיתי. כעבור כמה זמן שלחו לי הודעה לחזור לארץ, אבל לא רציתי לעזוב את אשתי, ולכן החלטתי להישאר באמריקה". זוסקה הפך נתין אמריקאי, עריק ישראלי.

בשנים הראשונות להקמת המדינה לא הוטרד מעובדה זו. ראשו היה עסוק בדברים אחרים. סיפר השבוע בן-דודו של זוסקה, מנצח תזמורת-צה"ל רביסרן שלום רוז'לי: "איני יודע אם הוא סיים את לימודיו, בכל אופן הוא מתעסק בניירות-ערך, במניות של חברות גדולות ובניהולן."

דווקא כשההצלחה הכלכלית והחברתית האירה לו את פניה, התעוררו געגועיו של העריק לארץ ולחבריו מן הימים בהם למד בגימנסיה הרצליה. הוא דאג לשמור אתם על קשרים טובים. כשביקר באמריקה נכנסו לביתו, הנמצא באזור בעליה-עסקים המצליחים של ניו-יורק, יתכן וקינא גם באשתו הצעירה יהודית, שנסעה מדי שנה לבקר את הוריה בארץ וחזרה מלאה רשמים.

★ ★ ★

שונפות במפעל לשעונים

זוסקה החליט להיות ציוני טוב. אם נבצר ממנו לבקר בארץ, יעזור לפחות לקידומה הכלכלי. איש-העסקים המצליח החליט להשקיע חלק מכספו בבית-חרושת לשעונים אורלוגי, שהוקם ברמתגן. בצורה זו איפשר לאביו להיות אחד ממנהלי המפעל בשותפות עם איש-העסקים לשם. בנו של לשם הוא בעלה של רננה בגוריון, בנו של ראש הממשלה.

היה זה אחד המפעלים הנחשלים שהוקמו בארץ, פשט כעבור שנים אחדות את הרגל. ריקליס-האב הפסיד בו את כספי בנו. אולם יתכן שבשותפות בלתי-מוצלחת זו נורע הורע שאיפשר לזוסקה לבקר לבסוף בשלום במדינת ישראל.

לפני למעלה משנה נפגש זוסקה איש-הביונס עם בן-דודו שלום ריקליס, שניצח על סיור תזמורת הג'ונז' באמסטרדם. האיש המצליח היה על סף יאוש בכל הקשור לסיכויי ביקור בישראל. "אפסה כמעט כל תקווה", התחדה ריקליס.

היחיד שלא התייאש היה ריקליס-האב. הוא המשיך לשלוח מכתבים אל בן-גוריון ואל בונים אחרים במשרד-הבטחון. "לא פחדנו מהעונש שיוטל על בוני", סיפר השבוע האב כסוף-השיער והשליו. "העונש הזה מסתכם בכמה מאות לירות, שבני מוכן היה ברצון לשלמן. הפחד שהציק לנו כל השנים היה שאם יבוא זוסקה לארץ, הוא יחוייב לשרת בצה"ל."

★ ★ ★

מיהו הבמאי סבא?

חודשים אחדים אחרי שפגש את קרובו באירופה ניצנצה באופק: של זוסקה קרן-תקווה. היא הופיעה בדמותו של במאי סרטים הוליוודי ממושקף, בשם סאם סבא.

סבא הופיע בארץ בראשית חודש אפריל השנה, התכונן לביים את סרטו החדש של גדול הגנגסטרים ההוליוודיים אדוארד ג'י רובינסון. ה"היה הבמאי הבלתי-ידוע שבא עם רובינסון לארץ? על כך סיפר בהתפעלות שבועון ההסתדרות דבר השבוע: "הוא גולד בגרמניה לפני 34 שנים, לחם נגד הנאצים בשורות הצבא הבריטי, למד בימיו רשמים והפקתם באוניברסיטת קאליפורניה". באותה כתבה נשאל הסבא-הטוב מה ההבדל בין כיוון המצלמה אל בני ניגריה, מקום שם עבד קודם לכן, לבין כיוונה אל "הילידים" בישראל. סבא נתן הכשר נלהב לעליונותם של הישראלים, שהשתתפו כסטטיסטים.

בסאון ההסתדרות שכח כמה פרטים מעניינים. בין השאר, כי לסבא היה קודם שם אחר — ליפשיץ — וכי לפני שהספיק להיות סבא, היה בנו של ד"ר שאול ליפשיץ, המנהל הכללי של משרד המסחר-

הבמאי העריק

סאם סבא, בעכו, ליד השחקן ההוליוודי הנודע אדוארד ג'י רובינסון. כאשר עזב את הארץ לפני 12 שנה, היה שמו של סאם סבא שמואל ליפשיץ. אך משנקרא לשוב ארצה ולשרת בצבא, העדיף להישאר באמריקה. כתוצאה לא יכול היה לשוב ארצה. כיצד הצליח בכל זאת לבוא ארצה ולצאתה בשלום, לאחר חקירה קצרה בטשטרה?

ביתו, וחיכה לראות איך יתפתח העניין. אך כשהגיע ליפשיץ-סבא לארץ, נראה היה כי שיקולו היה מוטעה. הוא נעצר, ודרכו האמריקאי נלקח ממנו. דבר המעצר נודע מיד לזוסקה. הוא מיהר לחזור לארצות-הברית, בהיותו משוכנע כי לא יוכל לחזור לביקור. "עם הכסף שלי אני יכול לערוך סיבוב סביב העולם כולו", התאונן בפני ידידה ישראלי שביקרה בביתו, "ורק לישראל הם לא רוצים לקבל אותי."

אלא שבמהרה התברר, כי זוסקה היה פזיז מדי בהחלטתו לנטוש את יתו. כי בצורה שקטה, בניגוד לתופים שליוו את מעצרו, שוחרר ליפשיץ מכל אשמה. המשטרה סגרה את תיקו, החזירה את דרכונו.

תקווה רשמית למשתמטי המחר

שיחורזו של סבא-ליפשיץ שימש תקדים. הוא גם זיזו את מלחמתו למען בוני, גילה ריקליס-האב בתל-אביב. אחרי שנים של כתיבת מכתבים ובקשות אישיות לבן-גוריון, נתקבלה ההחלטה לשנות את היחס אל כל עריקי מלחמת השחרור, שלח חזר לארץ."

לפני כחודשיים הגיע זוסקה ארצה, נפגש עם בני משפחתו. ביקור זה עורר גל של ויכוחים בקרב חבריו הותיקים, ואלה שנודמנו במשך השנים לארצות-הברית. "החנינה שניתנה לו עליידי ראשי משרד-הבטחון מזדקת בהחלט", טענה עקרת-בית תל-אביבית, שהספיקה להכיר אותו עוד מן הימים של"אז. "אחרת היינו מפסידים ידד ותורם טוב."

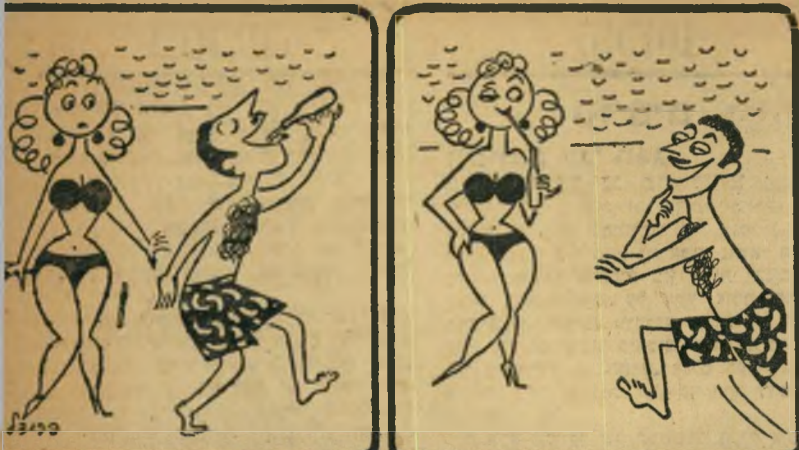
אך הבעיה חשובה לאין ערוך מטיפוח תורמים למגביות. שיחרורם של זוסקה וחבריו מאחריהם הלאומית פתחה פתח בפני שיחרורם-בעתיד של משתמטי צה"ל, ששובו את ישראל בדרכם לאמריקה בשנים האחרונות. עתה אושרה להם תקווה רשמית, שבעוד כמה שנים יוכלו לחזור לטויל קצר בארץ. להופיע בה כיהודים טובים המרבים לתרום למענה. התקדים לכך כבר נמצא, באישורו של שר הבטחון.

ספורו של צבי מעילון

עסקן מפלגתי מסוג "א"

מוגש לפרסום ע"י אגף ההסברה של מרכז תנועת החרות

הכל בגלל... תסס אורלינג

30000
10000
1000
500
3 דירות

פיס בראשי תיבות:
פה יש סניף לזכות

חדש! לקראת החגים!

משלוח פרחים לכל ידידיך ומכריך ברחבי הארץ
ולכל חלקי תבל. מתקבלות גם הזמנות על ידי הטלפון.

אמנות

מוסיקה

נבל דוד מתעורר

צייר כי יתבקש לצייר סמל למוסד מוסיקלי כלשהו — יעלה על הגירעון קודם לכל צורת נבל. אין פלא בכך, כי הנבל — מאז הומצא על ידי יובל התנ"כי (לפי ההשערה), ועד לשכלולו הסופי באמצעות מערכת של 43 מיתרים ושבע דחשות, על ידי בונה הנבלים סבאסטיאן אראד בסוף המאה ה-18 — הוא העתיק בכלייהנגינה שהצליח להישאר בחיים פעילים עד היום הזה. פרופסור בדולרים. עברו התנ"כי של הכלי, הוא שהניע את איש החברה הממשלית לתחייתו. אהרן צבי פרופס, ליוזם את החזרה העטרה ליושנה, באמצעות תחרות בינלאומית לנגינה בנבל, העומדת להיערך בישראל בחודש הבא. 38 פורטוגל נבל ו-7 פורטינבל, שהצטרפו בהם בן 18 והקשיש בן 35, יגיעו לישראל (על חשבונם) ויש תכנון בה למשך שלושה שבועות (על חשבון החברה הממשלתית לתחירות) כדי לקחת חלק בתחרות, שהיא הראשונה במינה בעולם. יחד אתם יגיעו לישראל גם כמה מפורטינבל הנבל החזיקים והמפורסמים ביותר בעולם, על מנת להשתתף בחבר השופטים, אשר יצטרך להעניק לזוכים בהתחרות נבל קונצרט אחד (שערכו 3700 דולר), פרסי כסף נוספים — שישולמו בדולרים — בסכומים

מאחורי הקלעים

סמבטיון-בחירות

שמו של יוסף מילוא יופיע לאחר הפסקה ממושכת שוב על דפי תוכנית של התיאטרון הקאמרי, אולם במדור המודעות. זו אחת התוצאות של ההסכם על שיתוף פעולה בין הבימה לקאמרי, שבמסגרתו הוסכם בין התיאטרונים לפרסם את ההצגות פירסום הדדי בתוכניות. הבימה כללה, כמו בן, במודעתה את הצגת ביקור הגברת הזקנה, המבוימת על ידי יוסף מילוא. . . . תקליט קטן ועליו ארבעה משירי הצגת הלילה ה-12 יימכר לצופי ההצגה באולם התיאטרון במחיר מוזל — זהו אחד החידושים שיש שעומד להכניס התיאטרון הקאמרי. את הזמרה על גבי התקליט יבצעו שחקני התיאטרון, בשיתוף עם מקהלת רינת, ובי

להקת "צחוק וחצי" דודה הגדי לנו כן

ניצוחו של גארי ברתני, מחבר המוסיקה להצגה. . . . "אשה בעלת טבע דר" כמ" — זהו שמו של המחזה החדש, מפרי עטו של משה שמיר, אשר לא יוצג בתיאטרון הקאמרי, לאחר שנפסל מה אחד על ידי חזרת הרפרטואר של התיאטרון, להוציא את משה שמיר עצמו — אף הוא חבר חזרת הרפרטואר — שלא השתתף בדיון במקרה זה. . . . תוכנית מיוחדת לבחירות — זאת מכין עתה התיאטרון סמבטיון, שהחליט לשמור הפעם את פרטי התוכנית בסוד, כדי להימלט ככל האפשר מנסיגות לחץ של מפלגות שונות.

של 2000 עד 200 דולר, מדליות ותעודות. גוסף על כך, מצפות לו הופעות מזומנות מאש בקונצרטים ובשירותי רדיו וטלביזיה בהולנד, איטליה, פאריס ובארצות הברית. ישראל תיוצג בתחרות זאת על ידי פורטינבל אחת ויחידה — עדנה בוכמן שינפול, בת 30, שנמצאה הראייה בן יותר להמשיך את המסורת מבין תלמידי תיה המועטות של פורטינבל הישראלית התחיקה, חברת התזמורת הפילהארמונית, קלארה סרבש. אם ילדה אותה מזלו של עמוס חכם, והיא תצא עטורה בפרס ראשון, כי אז תזכה לנגן כסוליסטית בקונצרט לנבל ולתזמורת של הנבל, בקונצרט הגאלה של סיום התחרות בהיכל התרבות.

תדריך

רצות

הנרקומן — לברו בתוך הי לילה (תיאטרון סון) — הצופה הזהיר יש אירנו לברו גם בתוך האולם.

תערוכות

גראפיקה אמריקאית (בצלאל, ירושלים) — המוצגים הבולטים הם ששה תדפיסי-מי של בן שאהן.

בדור

תריאביק הקטנה (תערוכת יובל תל-אביב) — קמה לתחייה לשעתיים בדמיון תם של יונה עטרי, יוסף בנאי ואלברט חוקיה, בשיתוף פעולה הדוק עם פנס קסם בעל תמונות עתיקות ומקסימות, במועדון הלילה של דן בן-אמון וחיים חפר.

שני קוני למד (דור-הי-עממי) — האופרטה החיננית של גולדפאד מוצגת ללא חדשנות מלאכותית ובכל התממות, העשויה להתחבב על קהל הרוצה לחזור לתמיתו לערב אחד.

יצחק בן-ישראל, שי אנגשטיין, איתן לב, עודד חרל"פ, עדנה למונצ'יק, טובה צדקוני, מנשה קס.

בדור

דודה קצת סימיה

סמוך על הדודה (צחוק וחצי). מה חשבת, שאני לא מחזר אני? צעק במבטא גרמני דר' וילברסטויטר (שי אנגשטיין) לי שכנו סאמי (איתן לב), עם סיום החלק הראשון של הצגת סמוך על הדודה. "שאל את אמא שלך — היא יודעת". היתה זו הבדיחה היחידה והישנה שהושג מעה במשך כל המערכה הראשונה של הצגת להקת צחוק וחצי.

הכשולן במערכה זו היה מוחלט. כי להקת צחוק וחצי, המורכבת ממשוררי להקת הבדור של הגנני, העלתה הצגה כושלת, חסרת הומור.

סמוך על הדודה היא הצגת הבתולים שכתב דן אלמגור, עוד בתקופה ששרת בגד נ"ע. עתה ניסו חברי הלהקה המשוררים להציגה שנית, בכשול.

הם לא היו האשמים היחידים. גם בימיו של אברהם דוד, איש תיאטרון אהל, עזר להם להיכשל, היה כבד וסמך. התנועה על הכמה היתה אפסית, התבססה רק על רעש. הזקנה והדודה. רק במערכה השנייה הצליחו אנשי להקת הגנני לשעבר לגרום

דוקטור הירדן, אחרי שבעלי אהרון לוויט עזב אותי בלי כלום. קצין המשטרה אהוד ספורטס אפילו ראה תמונת אלו. במשטרה יודעים שששית הכל בגלל ה' סחיתות. אבל המשטרה שיחקה אתי משחק מלוכנ. כל דף מהעדות שלי הם הקריאו לפני הפושעים בוקסר ובירקנטל, בשביל שהם יודו על עוד דברים.

בירקנטל ראה שאין לו ברירה. אבל הוא החליט להכניס גם אותי לעסק. כל פעם שהודה, היה אומר שגם אני הלכתי אתם. זה היה שקר — אף פעם לא הייתי אתם. השקר הכי גדול היה, כאילו שאצלי יש חלק מהרכוש השודר. המשטרה האמינה להם ועצרה אותי, אפילו שאני בהריון, לחיזוי ימים.

המזל בא לי מאוחר מאד. פתאום גילו את כל הדברים האלה דחא בקיבוץ אחד אצל האחות של בירקנטל. רק אז שחררו אותי. חשבתי שניקו אותי, אבל המשטרה פתחה לי תיק על כל מקרה גניבה ושוד שגיליתי לה. או מה יצא לי מכל העסק? אצל בוקסר הייתי מלוכלכת שאף אחד לא ידע עלי. כעת אני מלוכלכת באור השמש. וחוק מזה גם הפתחים שלי לא נגמרו: הם לא מאמינים במשטרה שאני סיפרתי להם הכל וכל הזמן מאימים עלי, שידחקו אותי 15 שנות מאסר אם לא אגלה יותר. מה הם רוצים, שאני אמצא דברים שלא היו אף פעם?

היחד במשטרה שהתנהג אלי באדיבות זה הקצין אריה נאור. הוא אף פעם לא הפחיד אותי. אבל גם הוא לא האמין לי שסיפרתי הכל. **אילו כולם היו כמוהו.** החברים וה' שותפים של בוקסר התחילו לאיים עלי. שני סוחרים מכובדים בבורסה, שהייתי מ' ביאה להם סחורות גנובות, שלחו אלי פושע אחד, שאיים עלי כי אם לא אשנה את ה' עדות הוא יטפל בי. התחלתי לבכות לפני ולספר לו את כל מה שקרה, אפילו שידעתי שזה לא יעזור. אז פתאום קרה לי נס מה' שמים והוא קם וביקש סליחה. אבל לא כולם כמוהו, הלאה שהיו.

סיפרתי את זה לנאור. הוא אמר לי: 'מתי שיבואו טיפוסים כאלה, בואי להודיע בי משטרה, הרי את גרה קרוב'. מה הוא ח' שב, שהם יתכו לי עד שאחזור עם שוטרים? עכשיו אני נמצאת לא בחוק ולא בפנים. יש לי בעל שלא ידע כלום מכל העסק, עכשיו הוא לא חי איתי. אני לא יודעת

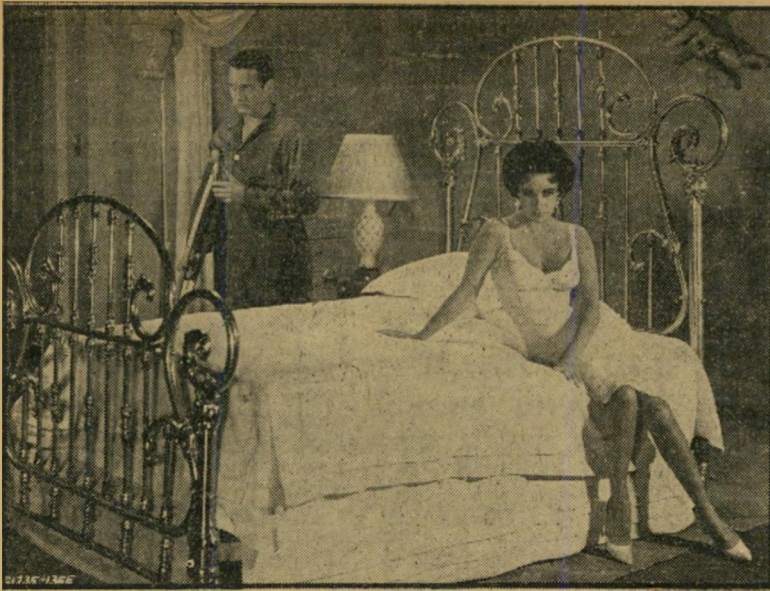
הפתעה על הגג

התורה על גג פח לוחט (אסתר, תל-אביב: עדן, ירושלים: ארצות-הברית) נמ' גה על הטובים במחזותיו של טנסי (חש' מלית ושמה תשוקה) ויליאמס. נושא המר' כזו — משבר היחסים בין אבות ובנים ב' חברה האמריקאית, על רקע צורת החיים הרכושנית, שאינה מותירה מקום רב לר' שות או למחשבה ביחסים אלה. נושא זה אין בו הרבה מן החדש. אולם העלילה, ה' מהווה עילה להצגת הבעיה, היא דרמטית ומיוחדת.

ה'אבא הגדול' של המשפחה (ברל איבס), נוטה למות בגלל מחלת סרטן. הוא אינו יודע זאת עדיין, שכן רופאיו מסתירים זאת ממנו. אולם שני בניו הבוגרים הת' כנסו בביתו עם משפחותיהם לרגל עניין זה. האחד, עורך דין מצליח (ג'ק קארסון) אב לחמישה ילדים ובעל לאשה כסניפית, מנסה במיטב יכולתו להעביר את רכוש ה' מיליונים של אביו אליו. השני, שחקן כדור' בסיס לשעבר ושותין כרוני בהווה (פול' ניומן), חסרי-לדים, רק מלהיט את האווירה מסביבו בנקיפות-מצפוניו על חלקו במות חברו האהוב.

שכנוע כמיטה. אולם במרכז העלילה עומדת אשתו של הבן השני, מאגי החתולה (אליזבט טיילור). אחרי גישוואה גילתה היא כי בעלה אינו אלא הומוסקסואליסט, המאיר הב לחלוטין בחברו למשחק כדור-הבסיס. כדי להחזירו לעצמה, ולשבור את האהבתו ואמונו של בעלה בחברו, הלכה היא למי' טתו של זה האחרון. למרות שהיא מנסה לשכנע את בעלה, השואג אותה, כי בעצם לא אירע דבר באותה מיטה, מעדיף ניומן להתחמם בעזרת כוסיות משקה מאשר ב' עזרתה.

כל המשבר המשפחתי המתרחש תוך לילה אחד, מגיע לשני שיאים. האחד בו מגלה מאגי החתולה את קורות אותו לילה, בו בגדה בבעלה כדי לזכות באהבתו, והשני בו מגיעים איבס האב וניומן הבן להכרה כי עליהם להתייבב אל מול המציאות — זה אל מול המוות הקרב, וזה אל מול ה' עובדה שאשתו ממלאת את תפקיד החבר האהוב — מביאים את העלילה להפיאגו. ריצ'ארד (האחים קרמזוב) ברוקס, ה' במאי, שינה בפרטים רבים את מחזהו המקורי של ויליאמס. היה עליו להמנע מגעת לגמרי בנושא ההומוסקסואליזם שבי

שחקנים טיילור וניומן ב"התורה על גג פח לוחט" הבעל אהב את החבר

ספורט

כדורגל

נבחרת מול לקרים

על משחק הכדורגל שנערך ה' שבת, בו נבחרת מכבי תל-אביב עז' בית-ר תל-אביב בתוצאה 1:5, כותב שייץ גזר:

אתם בטח שכתבתם שיש עוד דבר כזה ששמו נבחרת. תתפלא, אבל זה ישנו. כל יום שלישי בשבוע, מתאספים ביהוד' עושים משחק. בהת' חלה זה היה נגד קבוצות חלשות מ' לילה ג'. בשבוע ש' עבר כבר נגד הכח מליגה א' והשבוע נגד נבחרת ישראל הצעירה. נגד הכח בשבוע שעבר יצאנו

בנצחון 1:9 אחרי שהובלנו 0:6. היה דחאק משחק טוב. אלא מה, אחרי המשחק כתבו כמה עיתונים שנקודת התורפה בנבחרת זה הקיצוני השמאלי. זה אני. לי לא מובן בדיוק מה זאת אומרת נקודת' תורפה. אבל למרות שאיני מבין, מדביקים לי כמה עתונאים את השם הזה שבוע אחרי שבוע. לעתונאים האלה יש כבר גלופות במערכת, וגל שבוע מכניסים אותם. שחקן זה וזה הצטיין. שחקן זה היה נקודת-תורפה. מה המסקנה מזה? שמאני בכלל לא צריך מרכיב לנבחרת. העתונאים כבר מרכיבים את הנבחרת לבד.

תרגום כגוף הפרט. אילו רק העתו' נאים היו מרכיבים את הנבחרת זאת היתה חצי צרה. הצרה השלמה היא שלמאני יש כל מיני קיבצרים, שנ' תנים לו עצות, והוא כבר משועז מהם. יש לו מתרגמים, לקרים' מלקקים, וכל מיני דברים. במקום שיעזרו הם רק מקלקלים.

הנה למשל ישנו אדמונד שמילוביץ', מאמן הפועל תל-אביב, שהתנדב לעזור למאני, שלא על מנת לקבל פרס. הוא באמת לא מקבל פרס, אבל הקבוצה שלו קיבלה כמה, וכמה מהשחקנים שלה כבר בטוחים בסגל. הנה למשל, תראו את אחת העצות של שמילוביץ' זה. השבת היו משחקים והוא לקח את מאני לאחד מהם. לאן אתם חושבים שהוא לקח אותו? למשחק שלנו נגד בית-ר? לא! למשחק הדריב בפתח תקוה? לא! לי' משחק הפועל חיפה נגד מכבי יפו — לא! במקרה הוא לקח אותו רק למשחק הפועל תל-אביב נגד הפועל ירושלים, שהרבה ב' קושי שמעו עליו. אני חושב שכדאי שאנשים כאלה ידחפו פחות את האף, וזה יהיה בריא גם לנבחרת. יש יותר מדי מומחים בארץ. נחזור לעתונאים. ניצחנו השבת את בית-ר 5:1. הייתי די טוב במשחק לפי הרגשתי. מה כתבו העתונאים? גלור היה טוב לפורקין אפילו בבית-הספר אין ציון כזה. לא נותנים ציון. 'חצי שנה היית טוב וחצי לא' או או. שיגידו או שהייתי טוב או רע. אבל מה זה לפרקים?

גביע לנקודת-תורפה. בתחילת ה' משחק נגד בית-ר עשו רוח. מתניה, המגן שלנו, כל כך גבהל עד שהבקיע עצמו את השער שלנו. רצה לכעוס — בעט למינת

יצר רנואר את יצירתו הפציפיסטית האינדידה הגדולה. כקריאה למנוע מלחמה בכל מחיר. עם סרוך המלחמה, שדמותה היתה לגמרי שונה מאותה מלחמת גיטלמנים, אותה תיאר בסרטו האחרון, ברח רנואר לבריסניה. ה' סרט הראשון שיצר שם היה סרט זה, המ' בטא קיצוניות שניה במישור של רנואר. העלילה מתרחשת אי-שם באירופה, ב' עיירה שנכבשה על-ידי הנאצים. המורה המ' קומי (ציארלס לוהטון), טיפוס שלוו תלוי בבקבוק החלב של אמו, נוהר שלא לעשות כל דבר שיחשירו כמתמרד. הוא חלש-אופי ומגילב. אולם בעקבות פעולת-חבלה ברכבת גרמנית, מועמד המורה למשפט בעון רצח מנהל-הרכבות, שלמעשה התאבד על שהס' גיר לנאצים את החבל. בבית-המשפט לומד המורה להכיר את טבעם האמיתי של ה' נאצים משחררי אירופה, נושא נאויס-מרי משהלח, נאסר לבסוף כבוגד.

הסרט הינו סרט תעמולה אופיני, בעל מגמות בולטות. כיום הוא נראה תמים ויל' דותי. אם יש בו עניין, הרי הוא נמצא בעיקר בחזירה בפניהם ובמשחקם של צ'אר' לס לוהטון, מורין אוהרה וג'ורג' סאנדרס, כשהם צעירים ב'20 שנה.

ההיסטוריה של ב. ב.

הנערה עם הביקני (המרכז, תל-אביב: צרפת) היא בריג'ס בארדו באחד מ' סרטיה הראשונים לגמרי, בתקופה שהיה צורך בחזירה מהודקת היטב כדי להגביר שמץ של סס אל דמותה התינוקית, התמי' מה. והלגמרי לאי-הפיה. היא מופיעה בסרט זה כבתו של שומר מגדלור באי קטן, המבלבלת את מוחו של חוקר צעיר, שהצ' ליח למצוא במקום את אוצר הזהב של הצידונים. עד למידה בה הוא שוכב עמה על החוף, מניח לשותפיו להסתלק עם תאיר צר ולטבוע עמו יחד.

ערכו היחיד של הסרט — הודמנות ל' חוקרי ההיסטוריה של ב.ב. לעמוד על גיל' גולה הראשון, שאינו מראה כל סימנים למה שעשוי היה להתפתח מאותה נערה בגילגולים אחרים.

תדרוך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ אשר העולם הזה ממליץ לראותם: **שאו שמה ברמה** (תל-אביב: סיפור תולדותיה של ויאולט זאבו, צנחנית ומרגלת בריטית, שנפתסה ונרצחה על ידי ה' נאצים. משחק משכנע של וירגיניה מק'קנה. **המבטנים** (פנור, תל-אביב) — מה קורה כשבתלן כרוני נכנס לעול הגשואין. **אלופי היער** (תל-אביב, תל-אביב) — החיות והאנשים של יערות קונגו ה' בלגיה, ביצירה אמית אוטנטית על חייהם. **הגוף בו חשקתי** (גת, תל-אביב) — מוריס רונה ודניאל זילין מתחרים על אהבתה של בלינדה לי היצאנית. כבר אך מעניין.

החוק (סמדר, ירושלים) — יחסי גולטים ונשלטים בעיירה דרום איטלקית. שינה לולובריג'יה, ספיר בראסר. **גגות רומא** (אמפי-יאטרון, חיפה) — סרטו הגיאוריאליסטי של ויטוריו דה' סיקה על מצוקת הדיור ברומא. **האילונייה הגדולה** (תמר, חיפה) — סרטו ההיסטורי הפציפיסטי של ז'אן רנואר על מלחמה של גיטלמנים.

קאריקטורה ב"אלימורצד": חביבי מעריץ ושובר פסלים* תחנה זר-פרחים, אחר-כך פטיש

עלילה, ולשנות את שפתו המסורבלת של ויליאמס ללשון שוטפת של דורשית קול' נועי. אף-על-פי-כן לא נפגעה אוירתה ה' כללית של היצירה. להיפך, מבחינה קולנו' עית היו שינויים אלה לטובה.

ברל איבס האב ואליזבט טיילור ככלתו, הם הטובים שבצוות השחקנים, כשהאחרונה מפתיעה מאוד בכשרונה הדרמטי ומשקתה הרבי-חזני הבלתי רגיל.

גיל התעמולה

ארכה הדרך לחרות (פאר, תל-אביב: בריסניה) הוא סרט ההתפכחות של במאי הקולנוע הצרפתי ז'אן רנואר. ב'1937,

* מימין: אסיל חביבי מניח זר פרחים לפסלים של אורי אבנרי ושל חביב קהנוני, ממנהיגי האגף הלאומי של החזית הערבית. סממאל: חביבי שובר את הפסלים.

מה שהפושעים ההם יעשו לי. אני לבד. אף אחד לא מגן עלי. אני לבד בתוך כל החושך הזה.

תזכיר

שבירת הפסלים

ההפתה של מק"י נגד חטולם הזה ועורכו ברחוב הערבי (העולם הזה 1141) נמשכת במלוא המרץ, עוררה תגובה גם בשאר הבטאונים הערבים. אחרי שח"כ מק"י אמיל חביבי האשים את עורך השבוע הזה כמחריח מלחמה במרחב וכתומך ב' מיבצע-סיני, פירסם העתון הערבי של מסי', אל-מירצד ("המשמר") קאריקטורה, המראה את אמיל חביבי שובר פסל של עורך העולם הזה, אפילו שטגני לו קודם לכן (ראה קא' ריקסורה).

השער, גול שחלוצים יכולים ללמוד ממנו. בית"ר קיבלו מזה מרץ והתחילו להתקין. או נקודת התורפה שלכם, נתנה התפרצות והישותה את התוצאות. אחרי כן העלה רפי לוי את התוצאות ל-1:2.

במצאת השניה היה פגול שהגדיל את התוצאה ל-1:3 או בית"ר כבר הפסיקו לשחק כדורגל. חבל עליהם. דוקא התקרמו יפה לעומת השנה שעברה. אחרי זה התפרצה נקודת התורפה, העבירה שני שחקנים ומסרה כדור לרפי לוי, שעמד לבד והבקיע ל-1:4. הוא גם גמר את המניין ל-5.

בתור ראש קבוצה, קיבלתי את גביע הס, שעליו נערך המשחק. זה מעניין, שזאת הפעם הראשונה בכל הקריירה שלי שקיבלתי גביע בתור ראש קבוצה. תצחקו, תצחקו, אבל אפילו כדורגלנים מתרגשים מדברים כאלה.

מתנה ליום הולדת

כאשר שלחו עסקני קבוצת מכבי פתח תקוה, את מאמנם ג'ק פיירבראד הביתה, נדו להם יריביהם בסלחנות. "אתם כמו רקדנים שאינם יודעים לרקוד וטוענים ש'הרצפה עקמה', טענו הם. העצה היתה ש'שחקניהם הכושלים של הקבוצה, שהיתה ידועה מאז ומתמיד כאחת המעולות ש'בקבוצת הכדורגל הישראלית, מצאו להם שער לעזאזל במאמן האנגלי המצטיין. אנשי מכבי פתח תקוה שתקו. טבלת הליגה, בה היו בתחתית, דיברה נגדם.

ההזדמנות הגדולה הופיעה מיד אחרי נסיעתו של פיירבראד. מרומניה הגיע ארצה עולה חדש בשם אלכסנדר פוגל (43) שאמן בארצו את נבחרת הנוער. פוגל התקשר מיד בהגיעו ארצה עם עסקני מכבי חיפה, שהפנו אותו לפתח תקוה. כיום מודים ה'שחקנים והמאמנים, שבואו של פוגל היה הנס הגדול. המאמן החדש ששמע על כשלונו קודמו, ידע בדיוק מה היתה הסיבה. האנגלי רצה לרכוש את ידעותם של השחקנים בכל מחיר, ויתר להם בכל ענין. התוצאה הי' בלתי נמנעת. המאמן אמר את דבריו, ה'שחקנים עשו את רצונם.

גם פוגל התיידד במהירות עם שחקניו, אולם היתה זו ידיות מסוג אחר. הסביר הוא עצמו, "זו ידיות שיש עמה משמעת של תלמידים כלפי המורה". המאמן התלבט על צעירי הכדורגלנים של פתח תקוה, הקים מהם קבוצת נוער וילדים רבות. מנהלי הקבוצה נהנו, "יותר כבר לא נעמדו במצב שבו עמדנו לפני כמה שנים". הכריזו בה.

תקופה חדשה בגיל 17. אחד מאלה היה זאב לידנר (17), שאת הכרותו הראשוני נה עם מגרש הכדורגל עשה בהיותו בן 12. הגער היתום מתגורר, שנאלץ לעבוד בזהבית חרושת לקופסאות פח, לא דרש מעולם לצרפו לסגל מכונן יותר. אולם עינו של פוגל, בעל הניסיון הרב בגילוי כוכבים צעירים, לא פסחה עליו. ביום חמישי האחרון הוזמן פוגל את זאב להופיע בשבת במגרש. לבו של הצעיר דפק, למחרת, ביום שישי, מלאו לו 17 שנה.

כשכאב למגרש בשבת הורה לו המאמן ללבוש את מדי הקבוצה, לשבת בצד ולחכות. "ישבתי כך כל המחצית הראשונה, וראיתי איך הסוככים שלהם לצנח יותר טובים משלנו", סיפר זאב מאוחר יותר. ואמנם שלטו חלוצי הפועל במגרש במחצית זו, ובעיטותיהם זעזעו לא פעם את קורות שערו של חיים בוך. הפועל ביקש לנקות את נקמת הפסדו המפתיע בסיבוב השני של משחקי הליגה, ואילו מכבי ביקש להוכיח כי היתר דורות לתחת הליגה האחרונה היתה אך מקרה, שמקורו במשבר החולף. שתי הקבוצות, שבקשו להוכיח את עליונותן הטכנית, סימנו את המחצית ללא שער. מיד בתחילת המחצית השניה התברר כי

היפיו יפנה מקום לתכליתיות. התפתח משחק נוקשה, שחרג לא פעם מגבולות ההגנות, עד שבדקה ה-56 הפציץ נחום סטלמן בראש התיב ש'ו את השער המכוב, השאיר את ב'ר חסר-אונים. "גם בשנה הבאה תילחמו", צחקו אוהדי הפועל — "כדי להישאר ב'ליגה הלאומית". אולם התוצאה היתה שונה: החלוצ הותיק ב'רדור, וחברו הצעיר לתפ קיד, זאב לידנר, הבקיעו פעמיים את שערו של יוסקו הנדהם, וזו בנצחון מפתיע.

על השער הגדול והראשון שהבקיע ב' קבוצה הראשונה, סיפר השבוע זאב הביישן: "רק במחצית השניה הכניס אותי פוגל ל'משחק. באותו זמן נחלש המשחק, ובמיוחד נחלשה ההגנה של הפועל. כשהתוצאה היתה 1:1 ולכולם נדמה היה שכן זה ישרא, שלח השוער בוך כדור גבוה אל ישראל ב'רדור, שעמד במרכז המגרש, הוא הפיט אותו אלי. התקדמתי לכיוון השער, עברתי את המגן יפת, ושלחתי את הכדור בבעיטה שמאלית חזקה לשער. לא ראיתי כלום, גם לא את יוסקו שיצא לקראתי. הרגשתי רק איך כל החברים קופצים עלי, וכמעט חונקים אותי."

אנשים

יריקה בפני הרב

הריונה של אשת השגריר האמריקאי בישראל, הגברת **מרי לואיז ריד** עשי להתפתח למימדים של הערצה לאומית בישראל, דוגמת זה של המלכה האנגלית ב'אנגליה. השגריר הצעיר **לואיז ריד** עצמו אינו מתנגד לכך כנראה. בביקור שערך השבוע ריד בחיפה, הוא הדגיש פעמיים עובדה זו. בפעם הראשונה היה זה כשירד ביקר את הרב הספרדי של חיפה הרב **זיסים אוחנה**, אותו הכיר ריד בנסיבות דרמטיות, כשנשא את הרב המתעלף על ידיו בהלוויתו של הרב הרצוג. אחרי שקיבל מתנה מהרב, חמישה חומשי תורה, הביט ריד באשתו ואמר: "אני מקוה שבני או בתי בעתיד, כאשר יגדלו כאן, יוכלו לקרוא זאת במקור". באותו יום בערב, במסיבה שנערכה לכבוד השגריר במלון ציון, בה הוגשו לאורחים כוסות תה קר, הסביר ריד את עובדת העדרה של אשתו: "אין זה סוד מדיני יותר שמרי-לואיז בהריון". ב'כנס הסברה לפעילים שערך השבוע מפא"י בהיכל התרבות בתל-אביב עלה בין השאר על הבמה **משה דואני**, מזכיר מועצת פועלי ג'ויבנה שפלט דרך אגב את ה'פסוק: "חברנו בגין..." במקום להפסיקו הושב ראש **יוסף אלמוגי** וקרא אל תוך הרמקול: "בגין הוא עדיין לא חברנו". דואני תור בו: "סליחה, מר בגין". ב'אותו כנס עשה עסקן מפא"י **אבא אבן** את שיאתו הראשונה בעברית מאז החל בנואמו בארץ. הוא אמר "הקלפי הראשון" במקום הקלפי הראשונה... במרכז הכנס עמד כמובן נאמו של ראש הממשלה **דוד בן-גוריון**. משך כל זמן הנאום ייב יו"ר ועדת החוץ והבטחון **מאיר ארלוזורוב** על הבמה והלטי את פניו בידיו... אותה שעה השתעשעו גם העיתונאים. כתב מעריב **משה מייזלס**, העביר פתק לחבריו העתרים: "מוטב שביצי ידבר על החתיכות ש'ראה בריבירה". כאשר הגיע הפתק, שוער

רקדנית כרמלה גולדברג — גוף ופנים

העיקר הוא — האישיות המהפנטת

צחק, אל דובר מפא"י **משה גלבוץ**, הוא קרא אותו וקרע אותו בזעם... אגב, ההדרנית ששירתה את ביגיי ומפמליתו על גבי ירושלים, מוכרת לקראי העולם הזה. היתה זו **רותי למפרט**, הצנחנית בת קיבוץ נגבה, שבתרה תחילה במקצוע אורחי כנהגת משאית וכתבה עליה התפרסמה בהעולם הזה (1115). דעתה של רותי: "לא היו לי שם בעיות עם הזקן".... בדיון שנערך בועד-הפועל של ההסתדרות, שהוקדש לב' עיות העדות בישראל, סיפרה **סנדה יוסף פטל** את הסיפור הבא: "אחד מעולי מארוקו אשר ירק בפניו של קצין משטרה, התנצל באמרו: 'שם במארוקו הרב היה רב, והקצין היה קצין. ואילו כאן הרב אינו רב, אז מניין לי לדעת אם הקצין הוא באמת קצין?'"

★ ★ ★

הערצה לגוף הרקדנית

העובדה ששמו לא הפיע זה זמן רב במדורי הרכילות בעתונים, הרגיזה מאוד את הפיליסטוני **אפרים קישון**. בתגובה על כך הקדיש קישון את אחד מפיליסטוניו האחרונים לבעלי סורים אלה, הציע לבסוף למכור להם קסעי רכילות על אנשי-שם תמורת מחירון קבוע מראש, 10' גרוש עבור קטע של אורי וזהר עד 10 ל' ל' אימיהם הראשונים של תל-אביב. לעתונאי האשון שביקש מקישון את שירותו לפי התעריף החדש, סיפר קישון את הסיפור הבא: "בימים הראשונים של תל-אביב פנה יהודי **לואי יוסקוביץ**, הציע לו ללמד את בנו תורכית. יוסקוביץ לא ידע כמובן מילה תורכית. אבל מה לא ע'שים בשביל כסף? לקח את הילד ולימד א'תו פולנית. יום אחד בא תורכי לעיר, והאב המאושר הציג אותו בפני בנו, כדי שישוחחו קצת תורכית. יוסקוביץ ברח מיד מן העיר. כעבור יום שמע כי התורכי מחפש אותו, והוא היה בטוח שעומדים לחלותו. לבסוף החליט 'עלה-היידועל-המחמת, ונפגש עם התורכי. לי הפתחו חיבק אותו התורכי ונשקו ואמר לו: "תודה לך שלימדת את הילד סולנית, ויכולנו לשוחח. אם היית מלמד אותו ת'ר' כית היו מיד גללים שאני רק סולני עם תרבוש". אולם בניגוד ללוח המחרים ש'פירסם, קיבל קישון מידי העתונאי תמורת סיפור זה חמישה גרוש בלבד, אותם שיל' סל לארנוך... ההסבר בדפוס סיפור על מצעני הערב, שסידר בדפוס סיפור על **חיים טופול**, שחקן בצ'יירוק, לא ידע לאיזו צרה הכניס אותו. במקום התואר שחקן, כינה הבהור הוצע את טופול בשם חשקן, תואר שלדעת חברים רבים מתאים לו יותר. מאז נדבק הכינוי חשקן לטופול ואין סוטר... אחרי העדרות ממושכת, חזרה לישראל הרקדנית **כרמלה גולדברג** ל'רץ לחופשה קצרה, אחרי סיבב הופעות באירופה. אלא שהיא לא באה בגסה באירופה הכירה כרמלה את זמר הבס ה'ישראלי אמנון הרקדנית **המשתלם** בזמרה בוינה, שם מכנים אותו בשם **שליאפין** מספר 2. נישאה לו. עד לשואיה הופיעה כרמלה בשחקן, אסטטירה ובריטניה, אשר הופיעה גם בטלביזיה של ה'בי.ס.י. אחי הופיעה זו וזכתה כרמלה לעשרות מכתבי מעריצים מכל קצוי אנגליה, שטענו כי מה שהקסימים במיחל בהופעת הריקוד שלה, היתה האיש'יות המהפנטת שלה.

★ ★ ★

צ'ק מ'יד הגבירה

השחקנית **חנה רובינא** ניגשה השבוע למשרד-דואר כדי לשלם באמצעות בנק הדואר את חשבון החשמל שלה. להפתעת העובדים לא ידעה חנה איך למלא את ה'מחאה, ביקשה את עזרתם. אחרי שקיבלו ממנה את המחאה, הפליטה הגברת של התיאטרון הישראלי בתמימות: "איך אתם מוכנים לקבל בתקופה שכזאת צ'קים?" מאין אתם יודעים שלצ'ק הזה יש כ'י סו'י?"... פחות תמים היה שחקן אחר של הבימה, **רפאל קלצ'קין**, שבילה את חופשת הקיץ שלו בנהריה, יחד עם ידידו האקורדיוניסט מנשה בהרב. את רוב זמנו בילה קלצ'קין בבריכת השחייה המקומית. למרות גילו, הוא עדיין זכה בהערצתן של הנערות בבריכה בשל גופו החסון ותרגילי הגוף היפים שלו... במסיבת פרידה שנערכה השבוע לכבוד הפסנתרנית **רינה אברך**, היוצאת לסידרת קונצרטים עם התזמורת הסימפונית בוינה, ולהופעות יחד באיטליה, יוגוסלביה ואנגליה, שיעשעה שח' קנית האהל **טובה פדרו** את המסובים, הדגימה לפניהם רקור-בטון, וזכתה לתשואות הרון רבות... שחקן הבימה **שמואל עצמון** החל להעסיק לאחרונה בדירתו

פסוקי השבוע

- **דוד ב'רגוריון**, בהצהרה על חופשתו בצרפת: "זאת שטות, אבל בעיני בטחון אני מקבל הוראות מהממונים עלי."
- **משה קול**, ראש מחלקת עלית הנוער, בסוכנות היהודית: "כתגובה על הסיור להגדיל את תקציב מחלקתי, רציתי לארגן ואידיסליב בהנהלת הסוכנות, אך לא הצלחתי באותה מידה כאנשי ואידיסליב."
- **שמעון פרס**: "עפולה זאת גם כן עירנו רוב הבתים שלה בנויים מח'ץ לעיר."
- **הגנרל שארל דה-גול**, נשיא צרפת, על הצבא הצרפתי באלג'יריה: "יש להם כבר מאה אלף חיילים יותר מכפי שהיה דרוש נפוליאון לכבוש את כל אירופה."
- **השבועון האמריקאי "טיים"**, על גולדה מאיר שכינתה במשך שבוע כראש ממשלת ישראל: "בשנות ה'הזם אמה עצמאית, לפני החורבן, שטנו ביהודים רק שתי נשים: עתליה, בתה של איובל, ושלומית אלכסנדרה. עתה נמסר השלטון לידי אשה שלישית."
- **יואל אלון**, בעת אסיפת-בחירות בירושלים: "כאשר אמרתי מה שאמרתי בעניין סואן, היתה בטוח שמ'י תנפלו על נאצרים. במקום זה התנפלו עלי."

ישראל

הקרב על הכים

המסנה היה איטי. בתחילה הודיע שבועון לאשה על הפצת ספרים זולים בין קוראיו, לאחר הרשמה מראש. השבועון המתחרה, עולם האשה, לא פיגר: בשותפות עם מוכרי ספרים פרטיים הכריז על מפעל דומה משלו. התוצאות: תיקו.

אולם הנסיונות הראשונים גילו למפצים עובדה מפתיעה: יותר משימשה הפצת הספרים ככלי נשק בשבועון המתחרה, היוותה עסק מסחרי מצוי. העובדה שנגלתה באנגר ליה עליו שלוש האחים לין, הסתמכה על גורמים היגיוניים ביותר: מכירת הספר הזול הבטיחה שוק גדול יותר, הביאה לידי חלוקה מודרנת של הוצאות הייצור על מספר רב יותר של ספרים.

הראשון שהסיק את המסקנות היה עתון מעריב. העתון, הקשור בקשרים רופפים עם עולם האשה, אך לא עם מפעל הספרים שלו, הציע הצעה מפתה: ששה ספריים, בגודל המלא, תמורת לירה אחת לספר. חשבוננו של מעריב לא היה מסובך: הוא העמיד במקום ראשון ברשימה את ספרו רביהמכר של חלדאדמי נאבוקוב, לוויסה, קיווה בצדק כי מי שיחפץ לקרוא את הספר, העולה בכריכה קשה כשש לירות, יהיה מוכן לשלם שתי לירות ורבע — שבעים וחמישה גרוש מחיר הספר ולירה וחצי דמי הרשמה. שאר הספרים ברשימה ימכרו ככיסונים חמים ב"מחירים פעוטים: שבעים וחמישה גרושים בלבד.

ידיעות אחרונות לא פיגר אחר מתחרהו. השבוע פורסמה אף תהצעה המתחרה: ששה ספריים במחיר ספר קשה אחד, העומד אף הוא בראש רשימת רביהמכר: מאהבה של ליידי צ'אטרג'י, הגרסה המלאה של הספר שצונגר בשעתו עליו לורנס עצמו. ידיעות אחרונות הציע אפילו תיקון נוסף: במקום הכריכה הרכה, כך הוא את ספרי הכים שלו בכריכה חציקשה, טען כי כריכה זו תסייע לאריכות ימיו של הספר.

וכך קרה כי הקורא הישראלי, שחייב היה לשלם עד כה לירות אחדות עבור רביהמכר הלועזיים שחפץ לקרוא בעברית, זכה בשינוי המעשים, שכלל אמנם רק ספר חדש אחד, חמישה ספרים אשר יודפסו מאמהות דפוס של ספרים שראו אור זה מזמן.

אולם המכה הניצחת בקרב זה על הכים נחתה על המו"לים החתומים. נאנח השבוע מו"ל בעל חתק רב: "לא תהיה ברירה — עכשיו נהיה מוכרחים להסתפק רק בהוצאת מתנות לבר מצוה".

מקור

כותב ההיסטוריה

על דוד תהר אמר פעם המשורר הלאומי חיים נחמן ביאליק: "כשהוא רואה ילדים משחקים ברחוב, הוא יודע לא רק מי כל אחד מהם — אלא גם מיהו האבא האמיתי שלו".

עשרה כרכים של האנציקלופדיה לחלוצי הישוב ובוגריו הוכיחו כי אכן, יש מעט מאד שדוד תהר אינו יודע. כאשר הוציא את הכרך הראשון, ב'1946, הבטיח תהר במ"ס סיבת-עתונאים כי עוד יבוא היום ויפוע הכרך העשירי. לא מזמן מילא הבטחה זו, החליפה בהבטחה שנייה: "אם אאריך ימים, יופיעו עוד עשרה כרכים".

יליד יפו בן ה-62 רכש את ידיעותיו בדרך הקשה. אין כמעט מוסד או מאורע בתולדות הישוב העברי, ששמו של דוד תהר אינו קשור בו: מימי האחרונים של השלטון התורכי והגורמים העבריים, דרך שירות במשרת המנדט, כמפקד משטרת ירושלים החדשה וניהול משרד חקירות סריטה, ועד לתמיכה פעילה בשורות המתנדבים במלחמת הדרן-קישוטית על טוהר המידות במדינת ישראל.

בספרו במדים ובגא מדום, שזורים סיפורים רבים על עלילותיו — כמו תמיכת "התמימים", בשנים הראשונות שלאחר כיבוש

• הוצאת שלושה ספרים על ידי לאשה, מספר דומה על ידי עולם האשה.

• אף הוציא לאור, לעוסת זאת, כספר ראשון דחאק את האמריקאי המכוער, ש"התפרסם בהמשכים פעל דפי עתון זה.

טיול המלכות

טיול-נופש של 16 יום מחכה למלכת המים ולשתי סגניותיה, שתיבתחנה השבוע. מארגני הטיול (ראה מודעה בעמוד 3) הדמינו את השלוש באורחות-כבוד כמפעל המאורגן, שיכלול ביקור בחמישה מהמקומות היפים ביותר השוכנים לחופי הים התיכון.

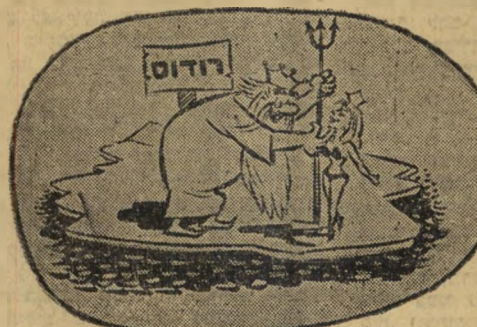
בנויה על למעלה ממאה איים קטנים. רחובותיה הם כ-160 תעלות, המחברות אחת לשניה ביותר מ-400 גשרים. ומי אינו מכיר את הגונדולה האגדית, התופסת את מקום המוניות בערים אחרות? העיר מלאה אוצרות אמנותיים ובתיה יצרו היסטוריה בעולם הארכיטקטורה, והיא ידועה במיוחד בשל תעשיית חפצי-הזכוכית והתחרה. סרטים רבים, כחופשה בונציה, הסרטו אודותיה.

היא פנינה החוף היוגוסלבי, אשר אלפי תיירים נוהרים אליה בשנים האחרונות. מן אותם הנוף המופלא, מן הררי יורדים אל תוך הים. האירכים בלבוסם הלאומי הסגנוני, הם נקודת-המשיכה לא פחות מן הסבע. בית הכנסת בדובובניק, ברחוב היהודים העתיק, הוא שם דבר בתולדות הפורה יהודית. גם נוף מופלא זה תראינה המלכה וסגניותיה, ושאר המשתתפים בטיול, במסגרת מסעם.

אי הפלאים, אשר סולימון המפורא בחר בו כמשכן חורף ויצר תקדים לשליטים דבים אחריו. שרידים הלגים, רומיים, ביזנטיים ותורכים מספרים למבקר את תולדות הא, אשר תושביו הנוכחיים יורעים באדיבות המופתית, אב, הסכמי שביתת-הנשק בין ישראל למדינות ערב, אחרי מלחמת העצמאות, נתימו במלון השושנים שבי רודוס. כאי זה נבנה פסל ענק שחבר מזמן, הנחשב לי אחד משבעת פלאי עולם.

התחנה האחרונה בסיור זה היא אתונה, ערש הדמוקרטיה העולמית. אחרי ביקור בעיר, שהיא אחת היפות ב"חופי הים התיכון, יעלו ה"מסירים לאקרופוליס. הר זה מציג עד היום חידה — כיצד הצליחו האדריכלים מי לפני אלפי שנים להקים מקדשים כה מפוארים על סל גת ההרז פסליה-שיש, העמודים והמבנים הקדושים נוטלים את הנשימה ביופיים ובהדרם.

היא מיוזג נפלא של איריה איטלקית ואופי סיציליאני. תושבי סיציליה מספקים לי כל איטליה את רוב המוצרים הנקנים על ידי התמרים שם. המחירים גבוהים מאד, כי שכרה-עבודה בסיציליה הוא מהגבוהים בעולם, ותמיר מנוסה ירכז את קניותיו לי עת בואו לקסניה. הביקור בעיר זו הוא חובה כי הנוף נראה כאילו נלקח מאגדה.

הארץ בידי הבריטים. "התמימים" היו, למעשה, מרגלים ערביים שגידלו פירות ולמרו עברית, התאכסנו ביישובים העבריים כדי לגלות את כמות הנשק ומחזיקיו. על סמך ידיעותיהם היו השוטרים הבריטים עוצרים את המגינים, משאירים את ישוביהם פרוצים בפני התקפות ערביות. לתדהה, שהיה עדיין חייל בצבא, נודע על תוכנית זו. הוא גילה את כל 18 "התמימים", זכה בעקבות מיבצע זה לתואר המחלחל "שוטט מדופלם".

כקצין משטרה, היה הראשון שהנהיג ה"בנת תיקים בעברית: עד אז נעשתה המלאכה באנגלית או בערבית. הוא הכיר מקרוב את גדולי היישוב, נמנה כיום בין באי ביתו של הנשיא וקורא למשה שרת בשמו הפרטי. על כן שונה האנציקלופדיה של תהר מיצירות אחרות מסוגה. אין הוא משלם תמק בעובדות ביוגרפיות יבשות; הוא מתבל אותן בסיפורים ובפרטים חיים, ההופכים כל ערך ליצירה.

ההגה והכיתה צפתית. כאשר פתח תהר את כרכו השלישי בביורפיה של דוד (יוסף) בן-גוריון (גריין), קישט את העמוד הראשון בסמל המדינה, כאות כבוד לראש הממשלה. כאשר פגש לפני כמה חודשים את נשיא ההסתדרות הציונית ד"ר נחום גולדמן, לקראת הכללת ערך עליו ב"פתח הכרך העשירי, שאל גולדמן: "ובמה תעטר את הדף שלי?" פתרונו של תהר: הדפסת תמונותיהם של ששת נשיאי ההסתדרות הציונית (תיאודור הרצל, דוד חלפון, אוטו חרבורג, חיים ויצמן, נחום סוקולוב, נחום גולדמן), משנת 1897.

אך לא מדינאים ועסקנים מהחיים עיקר האנציקלופדיה של תהר. הכרך העשירי מספר, בין השאר, על הרבנית מישקה לובה ארונשטיין, ילידת ירושלים ואשתו של הרב המפקח ליד הכותל המערבי. בקרב העיר העתיקה, בפרוץ מלחמת העצמאות, זכתה הרבנית מישקה לכינוי "אם החיילים". בניה היו בשירות פעיל בחלקים שונים של העיר, עיה, בתה בת ה-13 שירתה כחובשת במספר העתיקה. כשהציעו לה להצטרף אל המספרים, נשערה לירושלים החדשה, סרבה. נהר גה מפגיעת פגז, יחד עם בעלה, עשרה ימים לפני נפילת העיר העתיקה לידי הלגיון הירדני.

פרק אחר בתולדות הישוב מצטייר בערך המוקדש לחיים רוטמן, בין ראשוני המת"י יישובים של חדרה. כאשר התנפלו ערבים ב'1921 על המושבה, רץ רוטמן תחת מטרי אש עם חברו-לשמירה, לתחנת הרכבת ה"סמוכה, בה נמצא הטלפון היחיד בכל הסביבה. הם הודיעו על התקפה לועדת ההגנה בחיפה, ובהשתדלות הועדה אצל מושל המ"ח, נשלחו מטוסי-קרב שמכונות-היריה ש"להם הביסו את התוקפים.

סיפורו של ד"ר זיגפריד להמן הוא סיפורו של כפר הנוער בן-שמן. להמן, יליד גרמניה, ארגן באירופה המזרחית קבוצות ילדים יהודים חסרי-כל, העלה אותם ארצה ב'1925 להקים את כפר הנוער הנווד. בין מברכיהם בתחנת הרכבת בברלין, היה הפרוץ פסור אלברט איינשטיין. מורה אנגלי שביקר בבן-שמן כה תלהב ממה שראה, שערך עם תלמידיו משרד לכבוד המוסד הארצי-ראלי, המשרד הועבר לארץ באמצעות ד"ר קהיר. ב'1940 גילו הבריטים כמות נשק קטנה בבן-שמן, דנו את ד"ר להמן לשבע שנות מאסר, כטוריסט. המאסר עורר סערה ברחבי העולם, ואלברט איינשטיין התערב לטובת דידו, במיברק נרגש אל הנציב ה"עליון. הדוקטור שוחרר מכלאו בירושלים אחרי שלושה שבועות, ואחז משלוחת ה"שופטים הבריטיים שדנו אותו בא אליו לבקש סליחה.

בזכותו של שלמה המאירי, קובע תהר, הפכה הגבניה הצפתית לשמיר-באץ ומ"חוצה לה. "אבו נעים" כפי שהיה ידוע בצפת מולדתו, נאלץ לעבוד בהיותו עדיין צעיר. הוא ראה כי כמות גדולה של חלב עזים מתבזבזת בכפרי הסביבה, החל מייצר גבינה. בהדרגה הרוחץ את ייצור הגבינה לכדי ענף שלם, היה בן-בית בכפרים הערביים באזור. עד יומו האחרון עבד, בסברו לקבל תמיכה מהביתוח הלאומי. לא רוצה לחיות על כספי ציבור, אמר.

מלים אלה יכולות לסמל גם את עמדתו של מחבר הספר, דוד תהר. הוא אינו רוצה לחיות על כספי ציבור, אינו מקיים כל מנגנון או מקבל הקצבות. במשרדו ה"צנוע הוא כותב, מגיה, אורז ושולח בעצמו את ספריו לתעודתם. כי, לדבריו, "אח ההיסטוריה אין כותבים למען כסף".

מלכת המים 1959

רבקה סיסו

אחת משתי הספרדיות האמיתיות בתחרות, בת ברצלונה (18), עלתה לפני עשר שנים, מספלת בילדים, מציירת ורוקמת.

נילי גינסברג

בת סטאלינגראד בתקופת המצור ההיסטורי, כשרון גדול לשפות, יודעת על בוריין חצי תריסר שפות, כולל ערבית.

בעמודים אלה מתפרסמות תמונותיהן של 20 המועמדות הסופיות, המשתתפות בתחרות על כתר מלכת המים 1959. נשף ההכרזה ייערך ביום חמישי זה, ה-3 בספטמבר, בחלל משעה תשע בערב, באמפיתיאטרון רמת-גן (פרטים על סדרי התחבורה, מכירת כרטיסים ותוכנית הנשף — ראה מודעה בעמוד 14 של גליון זה).

בנשף זה יהיה "העולם הזה" נאמן לשיטת בחירות, שהוכיחה את עצמה בבחירת מלכת המים הראשונה, בשנה שעברה. הי מלכה לא תיבחר עלי ידי החלטה סודית, כדריי-חרים. היא תיבחר בבחירות דמוקרטיות גלויות, עלי ידי הקהל עצמו. לכל כרטיס כניסה לנשף צורף פתק בוחר, עם שורה ריקה אשר בה יצוין מחזיק הכרטיס את מספר המועמדת הנראית לו כמתאימה ביותר לכתר. כרטיסי הבוחרים יוטלו לתוך קלפיות נעולות. חבר נאמנים, שייבחר עלי ידי הקהל מבין הקהל, יפקח על מנין הקולות ויודיע בתום הנשף מי היא המלכה ומי סגניתה. חבר הנאמנים ישמש גם כחבר שופטים בתחרות משנית, אשר בה יוענקו גם תוארים למלכות חיפה, תליאביב וירדן שלום.

מארגני התחרות, ביניהם נמנים גם אנשי אמנות וציבור ידועים, הופתעו מן הרמה הגבוהה של המועמדות ואין ספק כי הן עולות לאי-ערוך על כל מה שהיה ידוע עד כה בתחרות מסוג זה בארץ. על כן מובטח שהבחירה תהיה קשה ביותר.

למלכה מצפה פרס ראשון מלכותי באמת: סיור מקיף בארצות הים התיכון, גרוש אירועים חגיגיים וכיבודים. אולם עוד כטי רם תצא המלכה לדרכה, מצפה לה ולשתי סגניותיה טיול-הנאה מרהיב באניה הישראליית "ארצה" (ראה פרטים בעמוד 20). כמדיכן הובטחו מתנות יקרות-ערך רבות למלכה ולמשתתפות, עלי ידי כמה מן הפירמות הידועות ביותר בארץ.

הנשף ייערך באמפיתיאטרון עמון-הירק, המשרה אורה נעימה מן הרגע הראשון. בתוכנית: תזמורת, הופעת "רביעיית הז'אנר", והופעת המועמדות עצמן. נשף זה יהיה ללא ספק מסמר העונה החברתית.

ליביה גליטיאנו

ירושלמית שזכתה בתואר נערת אקמף, תלמידת תיכון (17) הלומדת גם שרטוט. הופיעה בקסע באלט בסרט אנגלי.

לילי סוזאנה

בת מארוקו ירוקת עיניים (17), עלתה לפני חמש שנים, רוקדת באלט וריקודי עס ספרדיים, תופרת וזבנית בגדיים.

סימה פרנקו

ירושלמית (20), פקידת האוצר, נשואה מזה שנה. שיחקה בתיאטרון מסך (הלילה ה-12), רוקדת באלט, שולסת בשפות.

תמר אנגל

תלמידת בית-ספר תיכון אנגלי ב-17, היתה תלמידת משחק באוהל, רקדה שש שנים באלט, דוברת ארבע שפות.

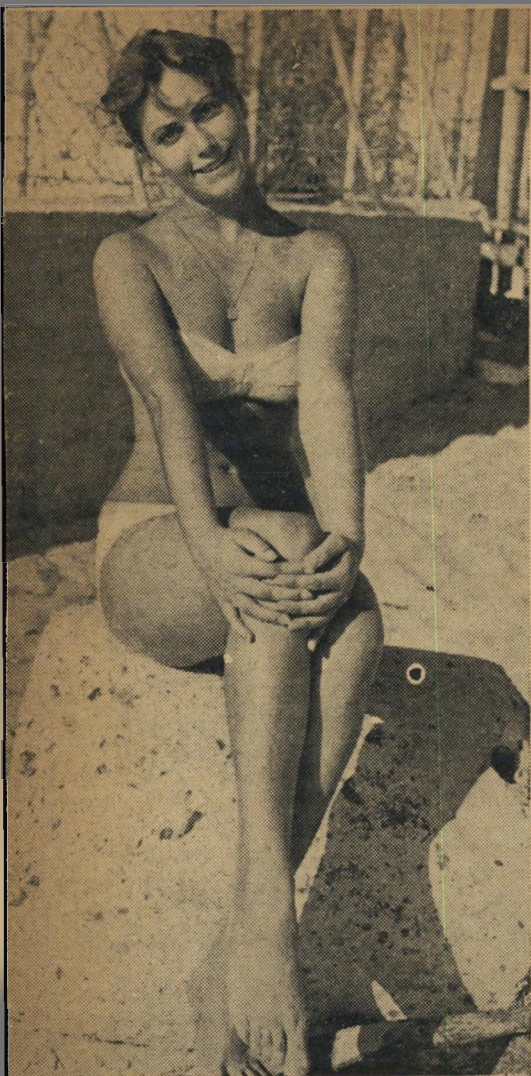
ויקי בויארסקי

תלמידת האקדמיה למוסיקה המתכוננת להיות פסנתרנית, לומדת במגמה הביולוגית של בית-ספר תיכון, צברית (16).

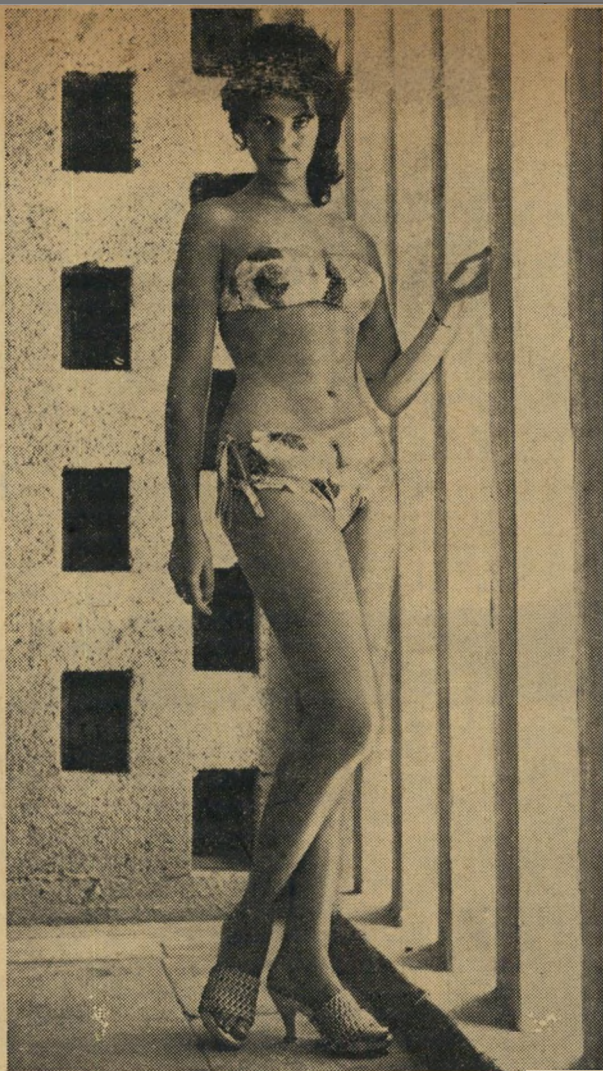
עליזה גרוס

סטודנטית לפילולוגיה בבית-הספר הגבוה למשפט ולכלכלה בחיפה, צברית בת 19, חובבת בעיקר ציור-אופנה ובאלט.

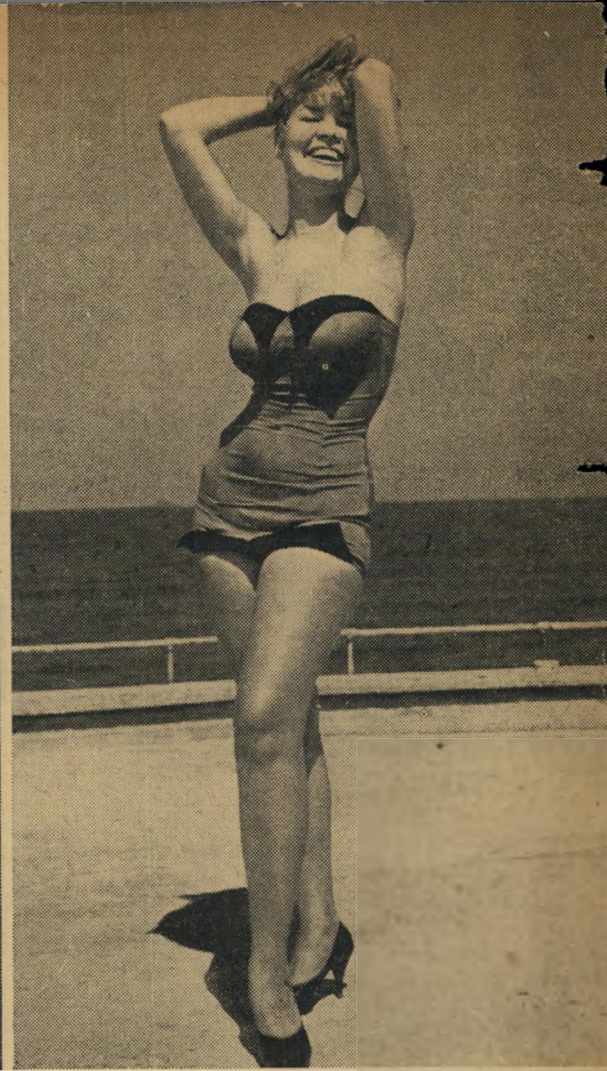
רחל אשכנזי

צברית תכולת-עיניים (18), השתחררה לפני שבועיים מהצבא, בעלת השכלה תיכונית, אמלטית, חובבת ג'ז ומוסיקה חדישה.

זיוה בינדר

דוגמנית מצליחה שהופיעה בשורת סרטי-פירסומת, צברית (17), בת משפחת ציירים, מצירת אף היא ופורטת על פסנתר.

בתיה בנדיקט

נבחרה בשנה שעברה לועדת-השופטים בתחרות מלכת-המים חניכת ססודית הבימה ותלמידת ריקוד של מיה ארבטובה.

לולה כהן

הופיעה במשך שנים כרקדנית, בעיקר בלהקות מזרחיות. צברית (22), נישאה לפני שלוש שנים בעת שרותה בצה"ל.

שולה בק

צברית שופעת-מרץ (19), נישאה השנה ליהודי קנדי, הופי עה לפני כן בלהקת הפנטומימה המפורסמת של ג'וקי ארקין.

ענת לביא

סטודנטית לרפואה (21), סיימה לימודיה בורשה, עלתה ארצה לפני שנתיים, פורטת על פסנתר, רוקדת באלט, משחקת סניס.

רבקה ברוך

צברית בת משפחה ממוצא יווני (17), בלונדית בעלת עיני ים אפורות-ירוקות, פקידה בבנק, דוברת שלוש שפות.

אילנה פדרמן

תל-אביבית (19) ונשואה, למדה באלט וסיימה מדרשה לחינוך גופני, מדריכה לשחיה ולאתלטיקה, לשעבר מאמנת במכבי.

מרים אשכנזי

ספרדייה מקורית שנולדה במדריד לפני 16 שנה, עלתה לארץ לפני 10 שנים, סיימה בית-ספר, הוכתרה כמלכת הרוקנירול.

לאורה בוכברג

צברית (17) השואפת להיות קריינית. עוסקת בינתיים בשיי דוריס מסחריים בתחנה המרכזית, מחברת ספר על בלש ידוע.

אילנה סורור

תרומת העליה המצרית החדשה לתחרות, תלמידת-תיכון. עובדת כפקידה, אקרובטית על סקטים, רוכבת ורוקדת.

רותי האוזמן

קוסמטיקאית העובדת אצל האנסי פילצר, צברית גבוהה (1.75) בת 16, דוגמנית שהופיעה בתצוגות וחובבת שחיה.